

ILPS

**INTERNATIONAL LEAGUE OF PEOPLES' STRUGGLE
HALKLARIN ULUSLARARASI MÜCADELE LİĞİ**

Emperyalizmin teslim alma aracı olarak Hapishaneler Sempozyumu

Emperyalizmin,
teslim alma aracı olarak
**HAPİSHANELER
SEMPOZYUMU**

ISBN: 975-7919-33-0

***Emperyalizmin teslim
alma aracı olarak***

***HAPİSHANELER
SEMPOZYUMU***
(5 Haziran 2005)

Derleyen: Halil Türker

ISBN: 975-7919-33-0

Umut Yayımcılık
Gureba Hüseyin Ağa Mah. İmam Murat Sk. No:14/1
Aksaray/İstanbul
Tel: 0212 521 34 30 Fax: 0212 621 61 33

Baskı: Kayhan Matbaa

Ekim 2005

Postbus 1452 NL-3500 BL Utrecht Netherlands
Tel: +31-30-2400551
Fax: +31-30 2322989
e-mail: ilp515@runbox.com
ilp515@operamail.com
www.ilps2001.com

Türkiye Seksiyonu:
Tel-Fax: 0212 534 43 08
e-mail:ilpsturkiye@yahoo.com

İçindekiler

1- SUNU

2- SEMPOZYUMUN DOSYA YAZILARI

- A- ILPS ve O'nu doğuran koşullar
- B- Emperyalizmin teslim alma aracı olarak hapishaneler
- C- Duvarların arkasındaki direniş
- D- Dünya hapishanelerindeki tutsaklara dönük uygulamalardan örnekler

3- SEMPOZYUMDAN SUNUMLAR

- A -Haluk Gerger (Türkiye)
- B- Sahar Francis (Filistin)
- C- Sami Alaa (Irak)
- D- Kali Aquno Williams (Amerika Birleşik Devletleri)
- E- Erika Del Carmen Fuchs (Meksika)
- F- Kenan Yılmaz (Almanya)
- G- Şebnem Korur Fincancı (Türkiye)
- H- Fatmagül Yolcu (Türkiye)
- I- Hasan Kıvırcık (Türkiye)
- J- Arzu Özdemir (Türkiye)
- K- Günseli Kaya (Türkiye)

4- SEMPOZYUMA GÖNDERİLEN MESAJLAR

5- SEMPOZYUM SONUÇ DEKLARASYONU

1- SUNU

Elinizdeki bu kitapçık, Halkların Uluslararası Mücadele Ligi'nin örgütlediği ve 5 Haziran 2005 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen, ardından Mersin ve İzmir'de yapılan “**Emperyalizmin Teslim Alma Aracı Olarak Hapishaneler**” sempozyum ve panellerine katılan misafir konuşmacıların yaptıkları sunumların bazılarını kapsamaktadır.

Bu etkinlikleri hangi ihtiyacın ürünü olarak gerçekleştirdiğimiz vb. bilgiler, sempozyum dosyamızda bulunan ve burada da yayınladığımız metinlerde yer almaktadır ve bunun için bunu burada tekrar etme gereği duymuyoruz.

Konunun önemi bakımından, gecikmeli de olsa bu etkinlikleri belgelemek istedik. Çünkü hapishaneler sorunu, dün olduğu gibi, bugün de önemini korumakla birlikte, yakıcılığını da aynı şekilde, hem içerdeki politik tutsaklar ve hem de dışarıdaki halk muhalefeti açısından hissettirmektedir. Bu önem ve yakıcılık, bugünden yarına ortadan kalkacak gibi görünmemekte, hatta her geçen gün artmaktadır. Çünkü özetle söylemek gerekirse, sorun emperyalist-kapitalist sistemden kaynaklı bir sorundur ve bu sistem, tüm kurumları ve kalıntılarıyla birlikte ortadan kalkmadığı sürece varlığını sürdürecektir.

Bu konuyu bugün nasıl ele aldığımıza gelince:

İnsanlık tarihi insanlığa karşı suç işleyenlerin kanla yazdığı kara sayfalarla doludur ve bu kara sayfaları yazanlar, dün olduğu gibi bugün de kanlı eylemlerini sürdürmekte.

Bunlar, dünya nüfusu içinde çok küçük bir azınlığı oluşturan, bir avuç sömürücü sınıflar ve onların hakim sistemi olan, kapitalist-emperyalist sistemdir.

Sahipleri ve onların yerli uşak-işbirlikçileri tarafından insana ve insanlık onuruna dair ne varsa ayaklar altına alınarak sürdürülmeye çalışılan bu sistem, bugün dünyadaki geniş emekçi yığınlar açlık, yoksulluk, sefalet, işsizlik dayatarak, ülkeleri işgal edip, buralardaki halkları katlederek, ömrünü uzatma telaşındadır.

Emperyalist saldırganlık olarak ifadesini bulan bu telaş, egemenleri halklara karşı topyekun bir saldırı başlatmaya itmiş, dünya emekçi halkları “terörist”; çeşitli araçlarla yürüttükleri mücadeleler de “terörizm” olarak ilan edilerek, zulmün dozu giderek artırılmıştır.

Bugün halk yığınlarına dönük üst boyutta gerçekleşen ve halklara boyun

eğdirmeyi, sindirmeyi, gözdağı vermeyi, özde ise teslim almayı hedefleyen saldırıların tarz ve yöntemi, kullanılan araçları ise tüm dünyada aynıdır. Bunların içinde en “etkin” araçlardan biri ise öteden beri hapishanelerdir.

Hapishaneler dün olduğu gibi bugün de sistem muhaliflerine dönük en vahşi saldırıların yaşandığı, en insanlık dışı uygulamaların gerçekleştiği, tutsakların işkenceye, tecavüze ve dahası ağır silahlarla katledilmesine kadar, her türden teslim alma tarz ve yönteminin hayata geçirildiği mekanlardır.

Egemenlerin, tüm dünya hapishanelerindeki siyasi tutsaklara dönük genel bir uygulaması olan bu kanlı ve zalimane pratikler, günümüzde kamuoyunun gündemine daha sık yansımaktadır.

Dünya hapishaneleri ile birlikte, ülkemiz hapishanelerindeki tutsaklara dönük saldırılara da her gün bir yenisi eklenmektedir. 19 Aralık 2000'de yaşanan kanlı operasyonun ardından hayata geçirilen F Tipi hapishanelerde izolasyon-tecrit altında tutulan, keyfi yaptırımlar dayatılan siyasi tutsakların yaşam koşulları, her geçen gün daha da ağırlaştırılmaya çalışılmaktadır. Yeni Türk Ceza Kanunu ile birlikte 1 Haziran 2005'te yürürlüğe giren yeni Ceza İnfaz Yasası, birçok yeni keyfi yaptırımı da içinde barındırmakta ve bunların bir bir hayata geçirilmesine dönük çabalar sürmektedir.

Tüm bu saldırılar, emekçi sınıflara dönük kapsamlı olarak gerçekleştirilen ve dozu giderek artan saldırıların, hapishanelerde de artırıldığını göstermektedir. Şu zaten bilinen bir gerçekliktir ki, sistem halk yığınlarına dönük saldırılarını artırdığında, bu saldırıların ilk hedefi her zaman hapishaneler ve buralardaki politik tutsaklar olmaktadır. Toplumu sindirme, teslim alma yönlü politikalar her zaman hapishanelerden başlayarak hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Bu hem ülkemizde hem de tüm dünyada böyledir.

Ülkemiz gündeminde yakıcılığını hala koruyan F Tipi hapishane sisteminin hayata geçiriliş biçimi, özellikle de Latin Amerika ülkelerindeki hapishaneler başta olmak üzere, dünyanın birçok yerinde hep aynı kanlı yöntemlerle, onlarca, yüzlerce tutsağın vahşice katledilmesi ile birlikte gerçekleşmiştir. “Ne ilginçtir ki” bu süreçler, bu operasyonların yapıldığı ülkelerde emperyalist patentli siyasi-ekonomik politikalara geçildiği yada hız verildiği süreçlerdir.

Bugün sistem tüm dünyada derin bir kriz yaşamaktadır ve bu krizin faturası da yine emekçi halklara çıkarılmaya çalışılmaktadır. Önce ABD emperyalizminin, ardından ise Avrupa emperyalizminin yeni anti-terör yasaları çı-

karmaya çalışması da yine dünya halklarına dönük son yıllarda artarak süren saldırı dalgasının boyutlanarak sürdüğünün ve süreceğinin göstergeleridir. Keyfi tutuklamalar, gözaltılar, ilerici-devrimci-demokratik örgüt, kurum ve kişilere dönük artan saldırılar, bu saldırıların İngiltere örneğinde olduğu gibi, sokak infazlarına dönüşmesi, emperyalist saldırganlığın bir histeri boyutuna vardığının da verileridir aynı zamanda. Bu durum, dünya hapishanelerindeki sistem muhaliflerine dönük yaptırım çabalarının artışı da gözlemlenmektedir.

Keyfi tutuklamaları da içinde barındıran bu süreç, aynı zamanda, hapishanelerdeki siyasi tutsak sayısının her geçen gün artacağını da işaretini vermektedir.

Tüm dünyadaki politik tutsakların sesine ses katmak, onlarla dayanışmak, onların dışarıdaki sesi olmak gibi amaçlarla düzenlediğimiz bu etkinliklerin belli ölçülerde bu amaca hizmet ettiğini söyleyebiliriz.

Etkinlikleri takip edenler; Türkiye, Irak, Filistin, Meksika, ABD, Almanya gibi ülkelerden katılan konukların anlatımlarından, hapishanelerde yaşananların dünyanın her yerinde bir ve aynı olduğunu bir kez daha ve doğrudan aktarımlarla öğrenme şansını yakaladılar.

Bugün sorunumuz, özde insanlığın kurtuluşu için verilen mücadelelerin önemli ve ayrılmaz bir parçası olan hapishaneler mücadelesini nasıl daha güçlü kılacağımız, buralara dönük saldırıları geri püskürtmek için, tüm dünyada tutsaklar tarafından gerçekleştirilen direnişleri en geniş kamuoyuna nasıl mal edeceğimiz sorundur.

Bunun ilk koşulu hiç şüphesiz bu yönlü çabaların uluslararası alanda ortaklaştırılmasıdır. Bu ortaklaştırmanın bir adımı olarak ILPS'nin, Kasım 2004'te gerçekleştirilen 2. Uluslararası Kongresinde alınan kararla başlatılması öngörülen Politik Tutsaklarla ve Savaş Esirleriyle Dayanışma Kampanyasının hazırlığı temelinde ele alınan sempozyumun yazılarından oluşan bu kitapçığı sunuyoruz.

ILPS Türkiye Seksiyonu

2- SEMPOZYUMUN DOSYA YAZILARI

A- ILPS VE O'NU DOĞURAN KOŞULLAR:

Kendi hakimiyet alanlarını daha da genişletmek, içine girdikleri krizi böylelikle aşmak amacıyla dünyanın dört bir yanındaki ülkelere ve buralardaki halklara karşı üstü örtülü veya açık olarak gerçekleştirdikleri saldırıları, **2000'li** yıllarda giderek boyutlandıran emperyalist güçler, özellikle de ABD emperyalizmi, halkları kuşatmaya, teslim almaya çalışırken, halkların emperyalistleri kuşatma çabaları da yükselerek sürmektedir.

Çünkü halkların dünya ölçeğinde emperyalizme karşı verdiği ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş mücadeleleri ve bu mücadelelerle bağlantılı olarak giderek yükselişe geçen anti-emperyalist mücadele, emperyalistleri talan, sömürü, işgal, katliam amacıyla girdikleri tüm ülkelerin yanı sıra, kendi ülkelerinde de yükselişe geçen mücadelelerin de etkisiyle, giderek daha fazla bir çıkmaza sokmakta, içine girdikleri batık onları giderek yutmaktadır.

Halklar, bir yandan emperyalizme karşı tek tek ülkelerde mücadelelerini sürdürürken, diğer yandan da bu mücadeleleri **ortaklaştırma** ve **büyütme** kararlılığındadır. Ezilen halkların emperyalizme karşı mücadelelerini ortaklaştırmaya dönük bu çabaları ve kararlılıkları, Mayıs 2001'de somut bir ifadeye büründü ve bu çabaların ürünü olarak, **25-27 Mayıs 2001** tarihinde Hollanda'nın Zupthen kentinde bir araya gelen dünyanın dört bir yanından 300'ün üzerindeki kitle örgütü temsilcisi, gerçekleştirdikleri 1. Uluslararası Kongreyle ILPS'nin kuruluşunu ilan ettiler.

14-20 Kasım 2004 tarihinde Hollanda/Eindhoven'de 2. Uluslararası Kongresini gerçekleştiren ILPS, iki kongre arasındaki süreçte tüm dünyadaki anti-emperyalist mücadelenin gelişmesinde, gerek örgütleyici gerekse katılımcı olarak büyük rol oynamış, dünyadaki küreselleşme karşıtı eylemliliklerin içinde yer almanın yanı sıra, Haziran **2003'te Selanik'te**, Ocak 2004'te ise, **Hindistan/Mumbai'de** iki direniş kampı örgütlemiş ve anti-emperyalist mücadelenin bir adım daha ileri taşınmasına katkı sunmuştur.

Tüm dünyadaki emperyalist üslere karşı uluslararası bir kampanyanın da örgütleyicisi olan **ILPS**, Şubat 2003 tarihinde açılan **Türkiye Seksiyonu** aracılığı ile bu kampanyayı Türkiye’de de, kendi ölçüleri içinde hayata geçirmiştir. Emperyalizme karşı net bir duruşu savunan, ezilen halkların ve ulusların, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin aktif destekçisi olan **ILPS**, kuruluşunda belirlenen ve her biri sömürü ve talan düzeninin sorunu olan 18 maddelik tüzüğünün her bir maddesine ilişkin, örgütlü olduğu tüm ülkelerde aktif bir faaliyet içindedir.

ILPS’nin 18 tüzük maddesinden biri de, politik tutsaklarla dayanışmayı kapsamaktadır. Emperyalist saldırganlığın artmasıyla birlikte, halkları her türden yöntemle teslim alma çabalarını da artıran emperyalistler ve onların uşak-ışbirlikçi rejimleri, sistem muhaliflerini teslim almanın en etkin aracı olarak kullanmaya çalıştıkları hapishanelere ve buradaki tutsaklara dönük saldırılarını da artırdılar. Dünyanın dört bir yanındaki hapishanelerde yaşanan vahşet, zulüm, katliam vb. görüntüler kamuoyunun gözleri önüne serilmeye başladı.

Hem dünya hapishanelerinde hem de ülkemiz hapishanelerinde yaşanan zulüm ve vahşet, emperyalizmin halklara dönük kapsamlı bir saldırısı olurken, buralardaki mücadele de emperyalizme karşı verilen mücadelenin bir parçasıdır.

İşte bu gerçeklikten hareketle, **ILPS 2. Uluslararası Kongresinde** dünya hapishanelerinde yaşananları kapsamlı bir biçimde ele alarak, anti-emperyalist mücadeleyi yükseltmenin bir parçası olarak gördüğü hapishanelerdeki mücadelelerle dayanışmak, buralarda yaşananları dünya kamuoyunun gündemine bir kez daha taşımak amacıyla İstanbul’da bir sempozyum yapılması kararı almıştır ve bu sempozyum da bu kararın hayata geçirilmesidir.

Anti-emperyalist mücadele temelinde bir oluşum olan ve tüm dünyadaki ilerici, devrimci, anti-emperyalist, anti-faşist kurumları ve aydın-sanatçı vb. bireyleri bünyesinde toplamayı, halkları emperyalizmin topyekün saldırılarına karşı, topyekün bir karşı koyuş için harekete geçirmeyi kendine görev edinmiştir. Çünkü şu şiarla hareket etmektedir: **Emperyalizme karşı zafer halkların olacak!**

B- EMPERYALİZMİN TESLİM ALMA ARACI OLARAK HAPİSHANELER

Kapatarak cezalandırma uygulamasının kökeni, ezen ve ezilen sınıfların ortaya çıkışına kadar dayanmaktadır ve **esas olarak** da sömürü sistemine başkaldıranlara yönelik bir uygulamadır.

Hapishanelerdeki uygulamalar her dönem değişse de, değişmeyen tek şey, sistem muhaliflerini **susturma** ve **teslim alma** çabaları olmuştur.

İlk dönemlerde, suçlu olarak görülen kişiler infazları gerçekleşene kadar, kısa süreli olarak kapalı bir yerde tutuluyorlardı. Topluma dönük ilk hapishane ilk kez **1596**’da, Amsterdam’da kurulmuştur ve **“Flaman modeli”** olarak adlandırılmaktadır. Hapishanelere dönük uygulamalarda, sürekli yeni teknik ve yöntemler geliştiren egemenler açısından **tecrit**, bugün olduğu gibi, geçmişte de sistem muhaliflerini **“ıslah”** etme amacı taşıyordu.

Bu mantıktan hareketle de, tecritin ve ağır çalıştırmanın yoğun olarak kullanıldığı hapishane modelleri geliştirilmiş, 20. yüzyıldan itibaren de tecrit ve zorunlu çalıştırma, istisnalar dışında yalnızca sistem muhaliflerine dönük bir uygulamaya dönüşmüştür.

Emperyalizmin hapishanelere dönük geliştirdiği yöntemlerden biri: Hücre-Tecrit

Emperyalizmin dünya halklarına dönük saldırılarının, işgal, katliam vb. yöntemlerle ve giderek artarak sürdüğü günümüzde, hapishaneler, sistem muhaliflerine, bir diğer deyimle de politik tutsaklara dönük baskı, işkence, katliam vb. insanlık dışı uygulamaların en yoğun olarak uygulandığı mekanlardır.

Emperyalist-kapitalist sistem, hapishanelerdeki yaptırım politikalarına II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası daha da hız vermiştir. Bunun nedeni ise, bu savaşta faşizme karşı kahramanca bir direniş sergileyen Kızıl Ordu’nun kazandığı zafer ve bu zaferle birlikte komünizmin dünya halkları üzerinde yarattığı **etki** ve **prestij**dir.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, tüm batılı emperyalist güç-

ler kendileri açısından büyük bir tehdit oluşturan komünizmin önünü kesmek için, tüm dünyadaki ulusal-sosyal kurtuluş mücadelelerine dönük dolaylı-dolaysız saldırılarını artırmış, bu saldırılar sırasında gerçekleştirdikleri vahşice katliamların yanı sıra, işgal ettikleri veya askeri müdahalelerde bulundukları ülkelerin hapishanelerindeki politik tutsaklar üzerinde bir dizi deney gerçekleştirmişlerdir. Bu deneyler sonucu geliştirilen ve dünyanın birçok yerinde uygulanmasının yanı sıra, bugün ülkemizde de hayata geçirilen “oda sistemi” veya “F tipi” olarak propaganda edilen hapishane modeli ise hücre sistemidir.

Bu sistem ABD tarafından 2. Paylaşım Savaşı sonrası Kore’de, tutsaklar üzerinde yapılan laboratuvar deneyleri sonucu, burada görev yapan **Dr. Edgar Schein** tarafından geliştirilmiştir ve özü politik tutsakları birbirinden ve toplumdan yalıtma, karakterini zayıflatma, itaate zorlama, kimliksizleştirme, kişiliksizleştirme, özetle fiziksel ve psikolojik teslim alma, alamadığında ise imha etmedir. Dr. Schein “beyin yıkama programı” olan ve üç aşamadan oluşan (1. Tutsağın sosyal ve psikolojik çevresi üzerinde tam bir kontrolün sağlanması, 2. Tutsakta değer ve normların yıkılmasını sağlayacak olan her şeye saldırılması, 3. Tutsakta istenilen değer ve normların yaratılması ve bunu ortaya çıkaracak yönelimin güçlendirilmesi) bu hücre-tecrit deneylerini 24 maddelik bir programa dönüştürerek, dünyanın dört bir yanındaki hapishanelerde uygulanmasını sağlamıştır.

Bu program Almanya ve İngiltere’nin “Araştırma Bölümleri” tarafından daha da geliştirilmiş, ilk uygulamaları da yine buralarda olmuştur. Tecrit-hücre uygulaması Almanya’da ‘70’li yıllarda **RAF** militanlarına dönük yoğun olarak uygulanmış, RAF önderlerinden **Ulrike Meinhof** bu hücrelerde sistem tarafından “**intihar**” görüntüsü altında, 9 Mayıs 1976’da katledilmiştir.

1970’li yıllarda Alman hapishanelerinde gerçekleşen “şüpheli” ölümlerin bir kısmı şunlardır:

Holger Meins, 9 Kasım 1974

Devlet yetkilileri onu, tecrit hapsinin imha edici koşullarına karşı yaptığı açlık grevi sırasında, planlı bir biçimde ölüme terk etti.

Siegfried Hausner, 4 Mayıs 1975

Stammheim hapishanesinde yaşamını yitirdi. Ağır yaralıyken, onu tedavi eden İsveçli doktorların açık bir biçimde, sevk edilmesinin ölümlü anlamına geleceği yönündeki uyarılarına rağmen bu hapishaneye nakledilmişti.

Katherina Hammerschmidt, 29 Haziran 1975

Berlin JVA hapishanesinde aylarca gerekli tıbbi müdahale yapılması sonucu öldü. Katherina Hammerschmidt RAF tutuklusuydu. 29 Haziran 1975’de, tahliyesinden 19 ay sonra bir tümör sonucu öldü.

Ingrid Schubert, 12 Kasım 1977

Münih-Stadelheim hapishanesindeki hücresinde asılmış olarak bulundu. Kendisi RAF tutuklusuydu.

Andreas Baader, Jan Carl Ruspe 18 Kasım 1977

Stuttgart Stammheim hapishanesinde silahla vurulmuş olarak bulundular. Her ikisi de RAF tutuklusuydu.

Gudrun Ensslin, 18 Kasım 1977

Stuttgart Stammheim hapishanesindeki hücresinde asılmış olarak bulundu. Kendisi RAF tutuklusuydu.

Sigurd Debus, 16 Nisan 1981

İki aylık açlık grevinin ardından zorla beslenerek öldürüldü. Anti-emperyalist gruplardan birinin militanı olan bir tutukluydu.

İngiltere’de ise 1980 yıllarının başında IRA militanlarına dönük katı bir biçimde uygulanan hücre politikaları ve bu bağlamda dayatılan Tek Tip Elbise tutsaklar tarafından direnişlerle cevaplanmış, IRA önderlerinden **Boby Sands** ve 9 yoldaşı, bu dönemde gerçekleştirilen açlık grevinde yaşamlarını yitirmişlerdir.

Meksika’da çeşitli biçimlerdeki hapishane katliamlarında (1992 yılında 111 tutsağın katledildiği ve askeri polisin organize ettiği katliam operasyonunda olduğu gibi) birçok politik tutsak yaşamını kaybederken, 18 Şubat 2001 tarihinde Carandiru hapishanesinde görüş saatlerinde başlayan ve kısa sürede 25’ten fazla hapishaneyle koordineli biçimde süren direniş sonunda, en az 16 tutsak katledilmiştir. Tutsakların tek talebi, farklı hapishanelere sürgün edilen 10 tutsağın geri geti-

rilmesi gibi, gayet insani bir talepti.

İtalya'da Kızıl Tugaylara, **Kore**'de, **Vietnam**'da ise komünistlere karşı olmak üzere, **Uruguay**, **Peru** gibi dünyanın dört bir yanındaki ülkelerde, politik tutsaklara dönük yoğun olarak uygulanan hücre sistemi hayata geçirmek için, bu ülkelerdeki hapishanelerde devlet eliyle toplu katliamlar yapılmıştır. Bu katliamların en kapsamlılarından biri ise, 1986 yılında Almanya'daki hapishane sisteminin ithal edilmeye çalışıldığı **Peru**'dur. Peru devleti bu sistemi ülkesinde hayata geçirmek için, '90'lı yıllarda gerçekleştirdiği hapishane saldırılarında, 450 politik tutsağı aynı anda katletmiştir. Yine Latin Amerika ülkelerinden Brezilya'da da aynı amaçlı benzer katliamlar gerçekleştirilerek, yüzlerce sistem muhalifi katledilmiştir.

Ülkemiz hapishanelerindeki tecrit-hücre ve diğer uygulamalar

Ezenler ve ezilenler arasındaki mücadelenin en keskin ifadesi ve bu mücadelenin doğrudan, yüz yüze verildiği mekanlar olan hapishaneler, egemenlerin muhaliflerini geçici olarak da olsa, kendileri için tehdit olmaktan çıkarmaya çalıştıkları, bunu yapamadıklarında ise en vahşi yöntemlerle fiziksel olarak imha ettiği mekanlardır.

Emperyalist-kapitalist sistemin siyasi tutsaklara dönük hapishane uygulamaları, emperyalizme bağımlı ve yarı bağımlı ülkelerde, emperyalizmin uşağı ve işbirlikçisi iktidarlar tarafından, daha katı ve vahşi bir biçimde uygulanmaktadır.

Ülkemiz egemenleri de, benzer ülkelerde olduğu gibi, emperyalizme bağımlılıkları arttıkça, sistem muhaliflerine dönük baskıları da artırmışlardır. Ülkemiz hapishanelerinin politik tutsaklara dönük **yoğun** ve **sistematik** bir baskı aracı olarak kullanılması, '68'lerde tüm dünyayı saran devrim rüzgarının, ülkemizde de var olan yükselişini kırmak amacıyla, emperyalistlerin güdümünde gerçekleşen **12 Mart 1971** Askeri Faşist Cunta (AFC) döneminde, birçok devrimcinin hapishanelerde işkencelerden geçirilmesi, önderlerinin buralarda idam edilmesi başlamış, ancak bu yükselişin sürmesi ile birlikte, **12 Eylül 1980**'de ABD emperyalizminin direktifiyle gerçekleşen bir başka AFC ile, da-

ha da boyutlanmıştır.

12 Eylül AFC, hapishanelerde tecrit ve TTE'nin (Tek Tip Elbise) yanı sıra, birçok askeri yaptırımı dayatmış, ancak bu dayatmalar her defasında devrimci ve komünist tutsakların gerçekleştirdikleri ölümüne direnişlerle geri püskürtülmüş, bu direnişlerde onlarca devrimci ve komünist tutsak yaşamını yitirmiştir.

Ancak sistem, hapishanelerdeki politik tutsakları ne pahasına olursa olsun teslim alma amacıyla ısrarlıdır. Çünkü emperyalist-kapitalist sistem, içine girdiği krizi aşabilmek için, IMF ve DB politikalarını kendine tümünden veya yarı bağımlı ülkelerde hayata geçirmek istemektedir ve bunun önündeki en büyük engel de devrimci ve komünistlerdir.

Hem devrimci ve komünistleri teslim almak hem de tüm topluma gözdağı vermek, böylelikle de emperyalistlerin politikalarını ülkede rahatça hayata geçirebilmek ve siyasi tutsakları tümünden hücre-tecrit tipi hapishanelere koyabilmenin zeminini yaratmak amaçlı hapishane katliamlarının en vahşi ve boyutlularından biri, **26 Eylül 1999**'da Ankara, Ulucanlar hapishanesinde gerçekleştirilmiş, faşist iktidarın kolluk güçlerinin, bombalar ve ağır silahlarla gerçekleştirdiği katliamda, 10 devrimci ve komünist vahşice katledilmiştir.

Ve **19 Aralık 2000**'de saatler 04.30'u gösterdiğinde insanı insanlığından utandıran bir vahşetin ve hapishaneler tarihine yeni kara sayfaların yazılmasının startı veriliyor. Faşist devletin özel tim, asker, polis vb. kolluk güçleri, ülkenin 20 hapishanesinde, kimyasal bombalar ve her türden ağır silahlarla siyasi tutsaklara yönelik bir katliama girişiyorlardı. Bu katliamda 28 devrimci tutsak vahşice katledildi ve politik tutsaklar katliamın hemen ardından, ağır işkenceler eşliğinde henüz inşaatı bitmemiş olan **F Tipi** adı verilen hücre-tecrit hapishanelerine götürüldüler.

Siyasi tutsakların F Tipi hücre-tecrit hapishanelerine sevki amacıyla gerçekleştirilen bu katliam öncesi başlayan hak gasplarını ve saldırıları protesto etmek ve aynı zamanda da F Tipine geçişi engellemek amacıyla bu katliam öncesi başlattıkları Ölüm Orucu ve Açlık Grevle-

ri hücrelerde daha da yaygınlaşmış, ağır tecrit ve işkence koşullarında mevsimler boyu sürdürülen Ölüm Orucu'nda ve hücre-tecrit karşıtı eylemlerde bugüne kadar toplam 120 devrimci yaşamını yitirmiştir.

Bugün F Tipi hapishanelerde aynı ağır koşullar sürerken, ülke egemenleri emperyalist patentli yeni hapishaneleri de devreye sokmaya çalışarak, **Yüksek Güvenlikli Hapishaneler** inşa etmekte ve yapımı biten bazılarına ise nakiller gerçekleştirmektedir.

Bugün ise, yeni hapishanelerin yanı sıra, hapishanelere dönük yeni bir saldırı dalgası da gündemdedir. Haziran 2005'de yürürlüğe giren TCK düzenlemeleri, düşünceye, basına yeni kısıtlamalar getirmenin yanı sıra, savunma hakkının engellenmesi de dahil, hapishanelere dönük de bir dizi yeni yaptırım ve engellemeyi içermektedir. Bunun anlamı ise çok açıktır ki, hapishanelerdeki koşulların daha da ağırlaşmasının yanı sıra, birçok ilerici-aydın-demokrat-devrimci kişinin en küçük gerekçelerle hapishanelere konulacağıdır.

Keyfiyete bağlı bir dizi ağır disiplin cezasını da kapsayan bu yeni TCK düzenlemesi ile birlikte hapishanelerde **tecritin** ve **sömürünün**, diğer bir deyimle de **zulmün** ve **imhanın** ağırlaştırılması hedeflenmektedir.

Sonuç:

Tüm dünyada ABD emperyalizminin başını çektiği saldırganlık savaşları ivmelenirken, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri de büyümekte ve halklar emperyalizme ve kendi ülkelerinin gerici iktidarlarına karşı savaşı yükseltmektedirler.

Tüm bu gelişmelere bağlı olarak, hapishaneler bugün egemenlerin sömürü ve baskıları halklara işkence, katliam vb. her türlü yöntemle dayatma çabalarını yoğun bir biçimde hayata geçirmeye çalıştığı mekanlar haline gelmiştir.

Ebu Garib hapishanesinde Iraklı tutsaklar, İsrail siyonizminin hapishanelerinde Filistinli ve Guantanamo'da Afganistanlı tutsaklar, Hindistan hapishanelerinde Nepal'deki Halk Savaşının önderleri ve dünyanın birçok yerindeki siyasi tutsaklar bugün ağır işkenceler altın-

da, çok ağır koşullarda bulunmaktadır.

Biz ILPS Türkiye Seksiyonu olarak, dünya ezilen halklarının emperyalizme karşı giderek büyüyen mücadelesinin ve bununla birlikte de emperyalist-kapitalist sistemin zulmüne, talanlarına, işgallerine karşı dünyanın dört bir yanında yükselen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin bir parçası olarak gördüğümüz hapishaneler sorununu, ülke ve uluslararası kamuoyuna taşımayı bir sorumluluk olarak görüyoruz. Bu gerçeklikten hareketle, ILPS'nin 14-20 Kasım 2004'de Hollanda'da gerçekleştirdiği 2. Kongresine taşıdığımız hapishaneler sorunu, kongrede geniş kapsamlı işlenmiş ve bu yönlü geniş bir kamuoyu oluşturmak amacıyla bir dizi kararlar alınmıştır. 5 Haziran 2005 tarihinde düzenleyeceğimiz bu sempozyum da bu kongrede hapishanelere dönük alınan kararlardan biridir.

Dünyanın dört bir yanındaki politik ve savaş tutsaklarıyla dayanışmak, dünya hapishanelerinde katmerleşerek artan zulmü hem ülke hem de uluslararası kamuoyuna taşımak, birlikte çözümler üretmek amacıyla düzenlediğimiz, "**Emperyalizmin teslim alma araçlarından biri olarak hapishaneler**" başlıklı sempozyuma katılmak, ülke ve dünya hapishanelerindeki sistem muhalifleri ile dayanışmak anlamı taşımalarının yanı sıra, emperyalizmin dünya halklarına dönük saldırılarına karşı koymak, tüm dünyada yükselişe geçen anti-emperyalist mücadeleye katkı sunmaktır.

ILPS Türkiye Seksiyonu

C- DUVARLARIN ARKASINDAKİ DİRENİŞ

Giriş: Emperyalizmin teslim alma aracı olarak hapishaneler

Kapatarak cezalandırma uygulamasının kökeni, ezen ve ezilen sınıfların ortaya çıkmasına kadar dayanmaktadır ve esas olarak da sömürü sistemine başkaldıranlara yönelik bir uygulamadır.

Şu çok net ki; hapsederek cezalandırmayla amaçlanan şey daima, kişinin iradesini ve onurunu kırmaktır. Hapishaneler egemenler tarafından tarihte her dönem, sistem muhaliflerine karşı, özellikle de ezilen sınıfların temsilcilerini ve önderlerini teslim almak için kullanılmıştır.

Emperyalist güçler ve onların uşak-işbirlikçi-kukla rejimleri, bugün emperyalist saldırganlığı yoğun bir şekilde devam ettirmekte ve ezilen emekçi kesimleri teslim almak için, geniş halk yığınlarına karşı, soy-kırımlar, katliamlar, işkence vb. birçok barbar yöntemler kullanmaktadırlar.

Hapishaneler geçmişte olduğu gibi, bugün de sistem muhaliflerine karşı en yoğun olarak kullanılan mekanlardır. Emperyalist güçler yıllardır hücre-tecrit sistemini bir cezalandırma yöntemi olarak hayata geçirmektedir. Bu uygulama, birçok ülkede siyasi muhaliflere karşı “normal” bir pratik olmaya başlamıştır. Uzun deneyler sonucu ortaya çıkarılan bu sistemin ilk uygulamaları, emperyalist ülkelerde hayata geçirilmiş, daha sonrasında ise emperyalizme dolaylı veya dolaysız bağlı ülkelere ihraç edilmiş ve buralarda da yaygın olarak ve daha ağırlaştırılmış koşullarla uygulanmaya başlanmıştır.

Tecrit-hücre sistemi bugün artık, emperyalizme dolaylı-dolaysız bağımlı ülkelerin sürekli gündeminde olan bir sorundur. Buralardaki uygulamalarla hedeflenen özde, insanın iradesini kırmak, zulme ve haksızlığa karşı direnişi yok etmektir.

Konsept:

ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist saldırganlık, bugün tüm dünyada giderek artarken, bu saldırılara karşı verilen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri de aynı oranda yükselmekte, ezilen halk

kitleleri kendi ülkelerinde, emperyalizme ve gericiliğe karşı verdikleri mücadelelerini geliştirmektedirler.

Şu da bir gerçek ki, baskının en vahşi yöntemlerinin kullanıldığı yerlerden bir tanesi de hapishanelerdir. Hapishanelerin, ortaçağın kulelerinden oluşan zindanlarından başlayıp, kürek mahkumluğuna ve yer altı zindanlarına, oradan da günümüzün en ‘modern’ teknolojisiyle ‘donatılmış’ olan hücrelerine kadar, egemenlerin halklara karşı önemli bir silahı olduğunu bilmekteyiz.

-Uzun bir hapishane direniş tarihine sahip olan ülkemizde yıllarca sürdürülen direnişler sonucu, muazzam bir zindan direnişi geleneği yaratılmıştır. F Tipi hapishanelerde bugüne kadar onlarca siyasi tutsak hayatını kaybetmiştir. Ve ülkemiz hapishanelerindeki siyasi tutsaklar, bugün F-tipi hapishanelerde uygulanan tecrite ve yeni Ceza İnfaz Yasasına karşı mücadelelerini hala tüm kararlılıklarıyla sürdürmektedirler.

- Guantanamo üssündeki Afgan tutuklularına yönelik insanlık dışı uygulama-ışkence,

- İşgal altındaki Irak topraklarında, Ebu Garib hapishanesindeki işkence fotoğrafları ve orada yapılan insanlık dışı uygulamaların görüntüleri hala hafızamızdadır.

- Filistin halkı yıllardır Siyonist İsrail devletine karşı bir mücadele sürdürmektedir. İsrail bu mücadeleye karşı Filistinli tutsaklara yönelik işkence ve tecrit uygulamaktadır ve bu uygulama her gün daha da artmaktadır. En son 15 Ağustos 2003’te başlatılan Açlık Grevi bu sorunu tekrar gündeme getirmiştir.

- Nepal’de monarşiye karşı savaşan Maoist önderlerin, Hindistan’da hiçbir gerekçe olmaksızın tutuklanmaları ve tutuldukları hapishane koşullarının haberleri, demokratik kamuoyuna yansımaktadır.

- Kısa bir süre önce ‘Küba 5’lisinin’ avukatı Leonard Weinglass, ABD’nin, çeşitli hapishanelerdeki tutsaklara işkence yaptığını açıklamıştır.

- Dünyada sadece emperyalizme bağımlı ülkelerde değil, aynı zamanda sanayisi gelişmiş ülkelerde de F-tipi ve izolasyon uygulanmıştır/uygulanmaktadır. Bugüne kadar Almanya’da RAF, İrlanda’da İRA,

İspanya ve Fransa’da ETA, yine Fransa’da BASK, İtalya’da Kızıl Tuğaylar ve ABD’de Siyah Kurtuluş Ordusu ve Kara Panter Partisi tutsaklarına yönelik aynı tecrit uygulanmış ve bazıları da katledilmiştir.

Birleşmeye duyulan ihtiyaç:

Emperyalist güçlerin ve gericilerin yaptığı benzer işkence ve insan hak ihlalleri örneklerini tabii ki saymaya devam edebiliriz. Ancak şu çok net ki, bu uygulamalarda siyasi tutsaklara yönelik vahşi uygulamalar önemli bir yer tutmaktadır.

ILPS (Halkların Uluslararası Mücadele Ligi) 40 ülkede, 350 kitle örgütünden oluşmaktadır ve bu konuyu dile getirmenin olumlu koşullarına sahiptir. Dolayısıyla böylesi önemli bir sorun üzerine yoğunlaşabilir.

ILPS’nin Kasım 2004’te gerçekleşen 2. Uluslararası Kongresinde, siyasi tutsakları ve işkenceyi kapsayan, uluslararası bir sempozyum yapılması kararı alındı. Bu sempozyum 5 Haziran 2005 tarihinde Türkiye/İstanbul’da gerçekleşecektir.

Tüm tanınmış bireyler, demokratik kitle örgütleri, tutsak yakınları ve ailelerinin dernekleri, bu sempozyumda politik tutsaklara ve onların mücadelelerine ilişkin görüşlerini açıklamaya davetlidir. Tüm dünyadan çeşitli dernekler, katılımcı veya konuşmacı olarak davetlidir.

Sempozyumdan sonra, 6 Haziran 2005 de, ILPS’nin siyasi tutsaklarla ve işkence ile ilgili çalışma grubunun toplantısı gerçekleşecek ve belli bir faaliyet programı çıkarılacaktır. Aynı zamanda, Aralık 2005 tarihinde başlayacak olan Uluslararası Politik Tutsaklar ve Savaş Esirleriyle Dayanışma Kampanyası için konsept oluşturulacaktır.

Bizler, herkesi bu sempozyuma katılmaya davet ediyoruz. Daha fazla bilgi için bizimle irtibata geçebilirsiniz. Katılımcı ve örgüt isimlerinin, en geç Nisan ortasına kadar bildirilmesi gerekmektedir. Sempozyum programı Hazırlık Komitesi tarafından oluşturulacaktır. Vize veya davete ihtiyacı olan, en kısa zamanda ILPS Genel Sekreteryası veya Türkiye Seksiyonu ile irtibata geçebilir.

D- DÜNYA HAPİSHANELERİNDEKİ TUTSAKLARA DÖNÜK UYGULAMALARDAN ÖRNEKLER

Hücre tipi hapishane sisteminin dünyadaki uygulanış şekli ve yarattığı insani, sosyal ve siyasi sonuçları:

Türkiye’de ‘oda sistemi’ ve ‘F tipi’ olarak propaganda edilen hücre sistemi (tabutluklar), ilk uygulanan ülkelerde “Yüksek Güvenlik Bölümleri” olarak bilinmektedir. Geçmiş 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasına kadar giden “tabutluklar” bu tarihten sonra, önce ABD tarafından, daha gelişmiş sistemlerle ihraç edilir duruma gelmiştir. Bu sistem onlarca psikologun “**Beyin Yıkama**” araştırmalarının üzerine oturtulmuştur. Tutsakların davranışlarının denetlenmesi ve kimliklerinin yok edilmesi için, laboratuvarlarda “bilimsel” olarak özel çalışma yürüten psikologlar, güvenlik ve gözetleme alanında özel teknik kadrolar yetiştirmişlerdir. Bu araştırmalar, hapishanelerin mimari yapısına da özel bir kimlik vermiş, kullanılan malzemeler de buna göre ayarlanmıştır.

Tüm yönleriyle ‘Beyin Yıkama’ metoduna dayandırılan, onun deneyisel sonuçlarına göre ayarlanan “Yüksek Güvenlik Bölümü”nün (Tabutluk) amacı özetle, tutsakların uzun yıllar ve tek tek veya çok küçük gruplar halinde izole edilmesi, fiziki ve psikolojik yıpranma, sistem muhaliflerinin önde gelenlerinin imhası ve insanlığın teknoloji ve bilim adına kobay olarak kullanılması demektir. Bu uygulama, Hitler’in deney kamplarından, ABD’nin arka bahçesi ülkeler, Kore ve Vietnam savaşlarına kadar uzanmaktadır. Buralarda elde edilen deneyler ‘tabutluk’ politikasının temelini oluşturmuştur. Ve ilk uygulandığı mekan ise **ABD’nin Marion hapishanesidir.**

Tabutluk politikasının mimarı olarak bilinen **Dr. Edgar Schein**, bu sistemi 24 maddelik bir programa dönüştürmüş ve bu program daha sonraları İngiltere ve Almanya’nın ‘**Araştırma Bölümleri**’ tarafından geliştirilerek, buralarda yoğun bir biçimde uygulanmıştır.

Birçok ülkede hayata geçirilen bu program, tutsakların sayısız direnişle cevaplanmıştır. Tutsakların yaşamı pahasına gerçekleştirdiği bu direnişlerde sayısız tutsak yaşamını yitirmiş, onlarcası sakatlanmış,

birçoğunda da kalıcı sağlık sorunları ortaya çıkmıştır.

Egemenlerin siyasi tutsakları ‘**kimliksizleştirme**’ ve ‘**kişiliksizleştirme**’ amacıyla hayata geçirmeye çalıştığı bu sistem, insanlık onurunu ayaklar altına alma, uygulanan tecrit-izolasyon ve buna bağlı bir dizi yaptırımla, politik tutsakları yaşayan birer ölü haline getirme çabasıdır aynı zamanda. Bu uygulamanın bir yanı tutsakların teslim alınmasını hedeflerken, diğer bir yanı da ‘dışarıdaki’ topluma gözdağı vermek, toplumsal muhalefeti sindirmek, halkların devrim mücadelesini boğmayı hedeflemektedir. Zaten meselenin özü de budur! İnsani yönleri zayıflamış, hatta ortadan kalkmış, sosyal dayanışmanın olmadığı, siyasal yönden kimliksizleşmiş, etrafından ve hatta kendisinden şüphelenen, her şeye herkese düşman olan bir toplum modelidir yaratılmak istenen. Çünkü **emperyalist-kapitalist sistem** varlığını ancak böyle bir toplum yapısında sürdürebileceğinin farkındadır!

Tüm dünyada hayata geçirilmeye çalışılan ve her türden işkence-nin, vahşetin ve katliamın meşrulaştırılmaya çalışıldığı tecrite dayalı mevcut hapishane sisteminin tutsaklar üzerinde yarattığı tahribatlara değişik ülkelerden bazı örnekler verdiğimizde, sorunun boyutu daha anlaşılır olacaktır.

İNGİLTERE:

İrlanda halkıyla birlikte İngiltere’ye karşı bağımsızlık mücadelesi veren **Boby Sands**, ‘80’li yılların başında tutsak düştüğünde henüz 22 yaşındaydı. Tam dört buçuk yıl **Long Kesh** hapishanesinde tutuldu. Burada, bize de yabancı olmayan, tek tip elbise ve benzer bir dizi yaptırıma karşı, yoldaşları ile birlikte konuldukları “**H Blok**”ta mücadele yürüttü.

Tek tip elbise giymedikleri gerekçesiyle, üzerlerinde hiçbir şey olmadan, sadece iç çamaşırı ile tutuluyorlardı. Kışın dondurucu soğukunda bulundukları bölümün kaloriferleri de yakılmıyordu. Amaç: Yıldırmak! Boby Sands ve yoldaşlarının tek silahı açlık greviydi ve bedenlerini açlığa yatırdılar. Demir pencerelerden giren soğuk aç ve çıplak bedenlerine çarpıyordu ve bir de “**düzenli**” olarak her gün atılan

kaba dayak...

Boby Sands günlüğüne şöyle yazıyordu:

“Teslim olmadıkça bu kabustan kaçış yoktur. Birkaç kişi- ancak birkaç kişi teslim oldu. Onlar da bunu yapmak istediklerinden değil, bitip tükenmez işkenceye, temiz hava ve hareket gibi temel gereksinimlerin yokluğuna, bağırma dışında insanlarla iletişim kuramamaya dayanamadıkları için...”

Boby Sands ve yoldaşlarının “**H Bloktan**” çıkmak için başlattıkları açlık grevinin **66.** gününde Boby Sands, sonraki dört gün içinde ise **9 yoldaşı** yaşamlarını yitirdiler.

Hücre tipi, İngiltere’de tüm vahşetiyle uygulanmaya devam ediyor.

ALMANYA:

Hücre tipi hapishanelerin ilk uygulandığı mekanlar, Almanya hapishaneleridir. ‘**70’li yılların** başlarından itibaren yoğun biçimde uygulanan bu sistemin en katı uygulamasına maruz kalanlar **RAF** militanları olmuştur. **RAF** önderlerinden **Ulrike Meinhof’un**, 9 Mayıs 1976’da, uzun süredir tutulduğu yüksek güvenlikli bölümde “**intihar**” ettiği açıklandı. Oysa tüm deliller intihar etmediği, katledildiği yönündeydi. Nitekim ölümünün ardından oluşturulan bağımsız bir araştırma komisyonu, iki yıllık bir inceleme sonucu elde ettiği tüm bilgi ve belgeleri kamuoyuna açıkladığında, Alman egemenlerinin “intihar” tezi de çürütülmüştü.

Ancak, **Ulrike Meinhof** Almanya hapishanelerinde “**şüpheli**” bir biçimde yaşamını yitiren tek devrimci tutsak değildi. Hemen sonraki yıllarda, aynı hapishanede tutulan yoldaşlarından, başta **Andreas Bader** olmak üzere, birçok kişi yine hücrelerinde “**ölü bulundu**”.

Bu “**şüpheli ölümler**”in gerçekleştiği Stammheim hapishanesindeki politik tutsakların, sonraları bağımsız araştırma komisyonu tarafından da ispatlanan bir iddiası vardı: Hücrelerin bulunduğu bölümlere açılan gizli kapılar! Tutsaklar askeri-sivil gizli servis elemanlarının geceleri bu kapılardan girerek, bulundukları katta “**cirit attıklarını**” söylüyordu. Meinhof’un “**intihar**” ettiği gece de, hapishane avlusuna ön-

ce bir askeri helikopterin indiği, sonrasında ise hücrelerin bulunduğu koridorda, görevlilerin dışında, tanımadıkları “**kişiler**”in dolaştığı da yine tutsaklar tarafından defalarca dile getirilmişti.

Almanya hapishanelerinde yaşanan bu ölümlerin yanı sıra, yirmi yıla yakın sürelerle buralarda tutulan tutsaklar da bulunmaktadır. Bunlardan biri de **RAF** tutsağı olarak uzun yıllar boyu hücrelerde tutulan **Karl Heinz Wolbe**’dir. İlk tutukluluğu 1973 yılında gerçekleşen Wolbe, ikinci kez 1975’te tutuklanır ve yüksek güvenlikli hücre bölümüne konur. Kendisi şöyle anlatıyor: “*Toplam tutukluluğumun 21 ayını tek, 29 ayını iki kişiyle, 47 ayını üç kişiyle, 40 ayını dört kişiyle ve beş ayını ise beş kişiyle geçirdim. Tam 12 kez açlık grevine katıldım ve açlık grevleri boyunca defalarca özel komandolar tarafından şiddet kullanılarak hücremden çıkarıldım. Zorla serum bağlanmaya çalışıldı. Hücremden alınarak, 50 saat boyunca ellerim arkadan bağlı bir şekilde sırt üstü yatırıldım. Hücremin önünde aylarca nöbetçi beklettiler. Her üç dakikada bir mazgaldan bakıyor, ne yaptığımı deftere not ediyor, sonra da küfür ederek mazgalı kapatıyordu. Hücremi her gün alt üst ediyorlar, eşyalarımı dağıtıyorlar, kağıtlarımın üzerine basıp, yemek döküyorlardı. Bazı günler on kez üstümü değiştirdiğim oluyordu. Hücre camları panzer camından yapılmış, ne duvarlar ne de camlar ses geçirmiyordu. Koridorda ne konuşulduğunu bile, ne kadar zorlansanız da duyamıyorsunuz. Duyulabilen tek ses, yemek arabasının tekerleklerinin dönerken çıkardığı ses.*

Uzun yıllar boyunca edinilen “tecrübelere” dayalı inşa edilmiş olan bu hapishaneler, güvenliği sağlamak için değil, bizleri yok etmek için inşa edilmiştir!”

Almanya’daki tüm tabutluk hapishanelerinde tutsakların hem içeriyle hem de dışarıyla tüm bağları koparılmıştır. Tek tek hücrelerde tutulmakta ve izolasyondan kaynaklı yan hücreyle bile bir bağ kuramamaktalar. Her türlü etkinliğe katılmaları yasaktır, dini ayinler de dahil! Banyo vb. giriş çıkışlarda, diğer tutsaklarla bir araya getirilmemekteler. Kaldıkları hücreler, eşyaları, savunma dosyaları, kişisel yazıları sürekli aranmakta ve bunlara el konulmaktadır. Avukat ve aile görüşle-

rinde önce ve sonrasında olmak üzere, soyulup, aranmaktalar. Dışarıda dayanışma amacıyla faaliyet gösteren, yürüyüşlere katılan insanlar keyfi olarak tutuklanarak, aylarca buralarda tutularak gözdağı verilmekte. Sıkça açlık grevine başvuran tutsaklar, izolasyon nedeniyle eyleme birlikte başlayamayıp, lokal eylemler gerçekleştirmek zorunda kalmaktalar. Almanya’daki tabutluklarda birçok açlık grevi yaşanmış, tutsaklar birçok haklar kazanmış, bu haklar süreç içinde yine ellerinden alınmış, ancak tutsakların eylemleri sürmüştür.

İTALYA:

İtalya’daki Yüksek Güvenlikli hapishanelere karşı amansız bir mücadele yürütmüştür tutsaklar. Kimi hapishanelerdeki izolasyon koşulları, tutsakların direngen tavrı sonucu kaldırılırken, kimi tabutluklar da zorlu eylem süreçleriyle kapatılmıştır. Bu zorlu eylemlerin en önemlisi ise **Trani Direnişi**’dir.

28-29 Aralık 1980 tarihinde yaşanan bu direniş, izolasyon uygulamasının yok edilmesini, süper cezaevlerinin (yüksek güvenlikli) ve bunlara dair her şeyin kapatılmasını amaçlıyordu. **Trani** tabutluğunu özgürleştiren tutsaklar, tüm hapishaneye fitil olacak eylemlerini **18** gardiyanı rehin alarak başlatıyorlardı. Amaçlarını 9 maddeyle açıklayan tutsakların bu direnişi, tüm hapishanelere dönük bir kampanyaya dönüştü. Özel tim operasyonlarına ve onlarca tutsağın yaralanmasına rağmen “**Tirani Direnişi**” ile başlayan kampanya başarıyla sonuçlanmış ve tabutluk politikasında önemli geri adımlar attırmıştır.

PERU:

Hücre tipi hapishanelerin emperyalist ülkelerden, bağımlı ülkelere ihraç edildiği günümüzde artık gizlenemez bir gerçekliktir. Peru da bu sistemin ihraç edildiği ülkelerden biridir. Peru hükümeti **Şubat 1987**’de Almanya’ya gönderdiği bir delegasyonla, buralardaki hapishaneleri ülkesinde hayata geçirmenin somut adımını atmıştır. Almanya’daki hapishanelerde aylarca “inceleme” yapan bu delegasyonun ülkelerine dönmesinden sonra yapılacak tek şey artık “ne pahasına” olur-

sa olsun, hücre politikasını Peru’da hayata geçirmektir. Ve aynı yıllarda hapishanelere düzenlenen bir kanlı operasyonla 450 devrimci tutsak aynı anda katledilir Peru hapishanelerinde. Bu vahşi operasyonun ardından ise, hücre sistemi hayata geçirilmeye başlanır.

URUGUAY:

Uruguay emekçi halkının sosyal kurtuluş mücadelesini bastırmak için yapılan askeri darbenin ardından iktidara gelen askeri diktatörlük boyunca, devrimci tutsaklar hücre uygulamasına tabi kaldılar. Devrimci tutsaklar yirmi yıla varan sürelerle, askeri kışlalarda, eşya, ışık ve sestten tamamen izole edilerek tutuldular. Bu koşulları yirmi yıla yakın yaşayan bir tutsağın anlatımı şöyle: *“Tüylerimi diken diken eden bir gürültü vardı ve bir süre sonra onu özlemeye başladım. Bu gürültü, bizi banyoya götürürken her seferinde kapattıkları dev kışla giriş kapısının, gıcırta gürültüsüydü. Ve şimdi bizi banyoya götürmedikleri için bu gürültüyü özleyorduk. O, nefes alabileceğimizin bir işaretiydi.”* (Duvardaki Sarmaşık Gibi kitabından)

GUANTANAMO:

Sanayinin hızla geliştiği süreç, aynı zamanda insanlığa karşı işlenen suçlarda da hızlı bir artışın olduğu süreçtir. İş gücünün **“medeni-yetsiz”** topraklardan sağlanmaya başlandığı dönemlerde gerçekleştirilen insanlık suçları saymakla bitmez. Örneğin kölelikle ilgili çıkarılan yasalar sadece göstermelikti ve insan tacirleri Afrika’dan Amerika’ya gemiyle köle götürürken, devriye gemilerine rastladıklarında ayaklarından birbirine bağladıkları ve yine ayaklarına taş bağlanmış olan ve güvertede hazır beklettikleri köleleri denize atıyorlardı.

Amerika kıtasının keşfinde ilk ayak basılan kara parçası Küba’ydı. Küba uzun yıllar İspanya’nın sömürgesi oldu. Yaşam biçimi, mimari yapısı, ticari ilişkileri vb. her şey İspanya’daki gibi düzenlenmişti ve bunlara karşı çıkan yerli halkın önünde ölümden başka seçenek yoktu. Adalar topluluğu olan Küba’nın en büyük adası olan Guantanamo Körfezi, başta köle ticareti olmak üzere, her türden karanlık işlerin

Amerika’ya gitmeden önce yapıldığı yer halini almıştı. **1898’**de ABD-İspanya Savaşı sonrası ABD sömürgesi olan ada, sömürgeciliğin bir süre sonra ABD’ye pahalı gelmesinden dolayı, sözde siyasi bağımsızlık verildi. Ancak Guantanamo **99** yıllığına ABD’ye bırakılmıştı.

Guantanamo adı Afganistan işgali ile birlikte, tüm dünya kamuoyunun gündemindeki yerini aldı. Yakalanan **“Taliban ve El Kaide üyeleri”**nin, elleri arkadan bağlı, ayakları zincirli, gözleri kara bantlarla bağlı ve kulakları tıkalı, diz üstü çökmüş şekilde burada nasıl tutulduklarının görüntüleri yansıdı tüm dünyaya. Sanki dünyadan kopuk bir üs gibiydi. ABD, burada alınan kararlardan ve gerçekleştirilen uygulamalardan hiç kimseye karşı sorumlu değil. Şeklini tamamen kendisinin belirlediği ve kimsenin bilmediği yargılama ve tutuklama koşullarıyla, Guantanamo’yu soyutlamaktadır ABD. Bush yönetimi buradaki uygulamalara ilişkin, Afganistan işgalinin hemen sonrasında özel yasalar çıkardı. Buraya getirilen insan sayısı bilinmiyor ve hiçbir insan hakları vb. kuruluşun haberi olmuyor. Üsse getirilen tutukluların yargılanması için sözde özel mahkemeler oluşturulmuş ve bunlar ABD yargı sistemi de dahil, hiçbir yargı sistemine bağlı değil. Buraya ilişkin oluşturulan komisyonlar, tamamen Amerikan Savunma Bakanlığının denetiminde ve egemenlerin “savaş ve terör” gibi **“suçlar”** için kendi belirledikleri uluslararası yasalar bile burada geçerli değil. Guantanamo üsünde hala sayısı tam olarak bilinmeyen yüzlerce tutuklu, ağır işkence koşulları altında tutulmaya devam ediyor.

MEKSİKA:

Emperyalist saldırganlığın artması ile birlikte, hapishanelerdeki tutsaklara, onların savunma haklarına ve ailelerine dönük saldırıların arttığı bağımlı ülkelerden biri de Meksika’dır.

Tutsaklara dönük her türden insanlık dışı uygulamanın sistematik bir biçimde uygulandığı Meksika’da, siyasi tutsakların savunmalarını yapan avukatlara dönük tehdit ve yıldırma çabaları, avukatların evlerinden alınarak katledilmesine kadar varmaktadır. Ailelerin görüş hakkının engellenmesi için ise, gerek evlerine yapılan baskınlarla tehdit

edilmeleri ve gerekse hapishane ziyaretlerine gittiklerinde keyfi arama, içeri almama vb. biçimlerde sürmektedir.

Meksika hapishanelerindeki siyasi tutsaklar bu durumu protesto etmek, en insani haklarını elde etmek için, **20 Nisan 2000** tarihinde, değişik bölgelerdeki hapishanelerde 34-61 gün süren SAG gerçekleştirdiler. Bu eyleme yaklaşık 87 siyasi tutsak katıldı. Tutsakların taleplerinden bir tanesi de, genel bir af yasası idi. Eyleme katılanlar arasında, Laxchio yerli halkından **Ericka Zamora Pardo** ve **Efren Cortez Chavez**, **El Charco** katliamını yaşayan **Jacobo da Silva** da vardı.

Jacobo da Silva Meksika'da çok ünlü bir siyasi tutsaktır ve aynı zamanda da bir ressamdır. En ünlü resmini ise SAG döneminde yaptı. SAG sırasında saçları dökülmeye başlamıştı ve dökülen saçlarıyla büyük bir tablo yaparak, yine saçlarıyla içine **Libertat (Özgürlük)** yazdı. Kendisi hala Meksika'da, hapishanede tutulmaktadır.

Dünya hapishanelerinde yaşananlardan sadece birkaç örneği bunlar. Brezilya hapishanelerinde yaşanan toplu katliamlar, Irak işgali sonrası Ebu Garib hapishanesinden yansıyan zulüm ve vahşet görüntüleri, ülkemiz hapishanelerinde onlarca yıldır yaşanan ve katliamları da içeren insanlık dışı uygulamalar ve tüm bunlarla birlikte direnişler... **Hepsi devam ediyor...**

3- SEMPOZYUMDAN SUNUMLAR

A-HALUK GERGER (Araştırmacı-yazar)

ILPS'ye bu toplantı için teşekkür ederek başlamak istiyorum. Gerçekten de hem günümüz açısından hem de bu toplantının yapıldığı bu ülke açısından, bugün en ivedilikle tartışılması gereken konuların başında hapishaneler geliyor.

Değerli arkadaşlar,

Modern zamanlarda daha doğrusu belki de küreselleşmenin bu post-modern zamanlarında, hepimizin bildiği gibi, kapitalizmin, finans kapitalin ve ona bağlı olarak emperyalizmin büyük bir saldırganlığı karşısındayız. Bu büyük saldırıda, yeryüzünde milyarlarca insanın, milyarlarca yoksulun payına sefalet ve buna paralel olarak da hapishaneler düşüyor. Bu açıdan hapishaneler bugün insanlığın, özellikle de yoksul insanlığın, temel gündem maddelerinden birini oluşturuyor. Emperyalist saldırganlık, saldırganlığın ise en azından hapishaneler boyutuyla görünen yüzünü, çok fazla burada açıklamaya gerek yok. Her şey insanlığın gözü önünde oluyor. Irak'ta Abu Gureyb hapishanesinden,

Küba'da Amerikan işgali altındaki Guantanamo üssüne ve CIA'in işkence edebilmek için kullandığı işkence uçaklarını hatırlamak yeter. Hepimizin, insanlığın vicdanına ve tarihe her gün not düşülüyor bu vahşetler. Ama emperyalizmin, emperyalist saldırganlığın çok görül-meyen bir yüzü var, hapishanelere ilişkin. Bu yüzün en güzel örnekle-rinden birini doğrudan en gelişmiş kapitalist ülke olan ve bugün em-peryalizmin başını çeken Amerika Birleşik Devletleri'nde görmemiz mümkün. Geçenlerde, bir hafta önce bir yeni veri açıklandı. Amerika Birleşik Devletleri'nde şu anda hapishanede olan insanların sayısı 2 milyonu aştı. Dünyanın "en gelişmiş", "en özgür" burjuva demokrasi-sinde, en zengin kapitalist ülkesinde, her gün iki milyondan fazla insan demir parmaklıklar ardında. Amerika Birleşik Devletleri dünya nüfu-sunun yüzde 4'ünü oluşturuyor. Ama aynı ülke dünya hapishane nüfu-sunun yüzde 25'ini oluşturuyor. Amerikan rüyasının milyonlarca insan için sonu demir parmaklıklar. Bu, gerçekten ilginç. Çünkü yeryüzünde ilk kez bildiğimiz anlamıyla hapishaneler de bu ülkede kuruldu. İnsan-lar zannediyorlar ki hapishaneler insanla birlikte hep var. Oysa bu doğ-ru değil. 18. yüzyıla kadar hapishane diye bir şey yok. İlk modern ha-pishaneler, yani insanların bir suçtan dolayı ceza alıp, bir süre için tu-tuldukları bir mekan olarak hapishaneler, ilk defa Amerika Birleşik Devletleri'nde kuruldu. Ondan sonra Avrupa'ya geçti, sonra da tüm dünyayı kapladı. Önceden zindanlar vs. var ama, buralar hapishane olarak işlev görmüyorlar. Daha çok işlenen suçların failleri için, yani suçlular için cezaları verilinceye kadar, birer gözetim altında tutma merkezi olarak çalışıyorlar. Geçici yani. Bir tür otel gibi. O zaman ce-zalar belli, suç işlerseniz kolunuz eliniz kesiliyor, falakaya yatırılıyor-sunuz, kırbaçlanıyorsunuz. Büyük suçlarda tabi boğazlanıyor insanlar, öldürülüyor, para cezası veriliyor, sürgüne gönderiliyor insan. O za-man da çeşitli cezalar var ama, hapis cezası diye bir şey yok. Aslında eskiden, ondan önce çok fazla suç da yok. Tümüyle suçsuzlardan, me-leklerden oluşan bir toplumdan söz etmiyorum, ama bugün anladığı-mız anlamıyla suç ve de artan bir suç oranı ve dolayısıyla bunu karşı-layacak bir hapishane sistemi yok. Aslında bugünkü suç kavramı ve

dolayısıyla buna tekabül eden cezaevi kavramı kapitalizmle beraber ortaya çıkıyor. Bunun için de kapitalizmin en geliştiği Avrupa'da, Amerika'da başlaması da doğal. Çünkü kapitalizm bireyin suç işleme-si için, daha doğrusu suçlu konumuna düşmesi için, bütün toplumsal koşulları yaratıyor. Cezaevlerini kaçınılmaz kılan, toplumsal koşulları yaratan sosyal formasyon, kapitalizmdir. Onun için de hapishaneler kapitalizmin doğuşuyla gelişen kurumlardır. Çünkü üretici ile üretim aracı feodalizm çözülürken koparılınca, yani üreticiler, yani köylüler üretim aracından yani topraktan zorla kopartılıp, yeni oluşan kentlere sürüldükleri zaman suç işleme oranları da artıyor. Çünkü ilk defa insa-noğlunun tarihinde üretici insan üretim aracından koparılıyor ve çıril-çıplak, aç, barıksız sokaklara atılıyor. İşçi sınıfı da böyle doğuyor. Üretici, üretim aracından koparılıp kentlere sürülünce, artık işgücünü, yani emeğini bir başkasına, yaşayabilmek için, karnını doyurabilmek için kiralamak yada satmak mecburiyetinde kalıyor, böylece de işçi ol-mak mecburiyetinde kalıyor. İşte kapitalizm böyle doğuyor, işçi sınıfı böyle oluşuyor. Ve bu koşullarda tabi, işsizlik ve sefalet koşullarında yaşamak mecburiyetinde bırakılan insanlar, aynı zamanda suçlu konu-muna da düşürülüyorlar. Londra'da kapitalizmin ilk geliştiği dönem ve yer, işsizler öldürülüyorlar. Çünkü iş bulamayan insan ne yapacak, aç insan ne yapabilir? Ekmek alıyor, köprü altında uyuyor, işler çok ka-rışınca bir başkasını öldürüyor. Dolayısıyla da yavaş yavaş suç oranı artıyor. Üç suç işleyen öldürülüyor. Mesela bir köylü koparılmış topra-ğından, hadi git Londra'ya işçi ol diye sürülmüş. Ne evi var, ne barkı, ne geliri. İş bulmak da kolay değil. 10-11 yaşında çocuklar farelerle yatıp kalkıp, günde 15-16 saat çalışmak zorundalar. İnsanlar aç, sefil ve perişan durumda. Önce bir yarım ekmek çaldığı zaman, kırbaç ce-zası veriliyor. Ama açlık bitmiyor ki, üç gün sonra bir yerden bir bar-dak su çaldığı zaman bu sefer kırbaç cezası artırılıyor. Kamunun önün-de işkence yapılıyor. Üçüncü sefer açlıktan bir insan bir şey çaldığı za-man, bir çocuk bir baklava çaldı diyelim, idam ediliyor. Şimdi denile-bilir ki bu kapitalizmin ilk doğduğu dönemlerde olan bir şey. Pek de öyle değil. Bundan 5-6 yıl önce Kaliforniya'da başlayan ve sonra bu-

gün Amerika'nın yarısını kaplayan bir yasa çıktı. Bu yasa herhangi birinin üç defa suç işlese müebbet hapse mahkum edilmesini öngörüyor. Eskiden Masecuset'te Amerika'nın Yanki kalbinde, üç defa küçük suç işleyen insan öldürülmüş. Bugün üç defa küçük suç işleyen insan, diyelim bir çocuk, bir gün bisiklet çalsa, bir gün baklava çalsa, bir gün belki bir beyaz adamla takışsa, üçüncüsünde müebbet hapse mahkum olabiliyor. Amerika'da hapishaneye girmek ölümden de beter olduğuna göre, aslında Amerika az gitmiş uz gitmiş ama fazla da bir mesafe gitmemiş. Dün kafasını kopartıyormuş, bugün hergün ölümlerden ölüm beğendiği Amerikan cezaevlerine atılıyorlar ve ömür boyu hapiste kalmak zorunda kalıyorlar.

İşte kapitalizmin ve emperyalizmin çok da görülmeyen yüzünde de bunlar var. Bunun için zamanımız bu insanları alçaltan post-modern zamanlar, milyarlarca insan için böyle bir hayat öngörüyor. Zamanımız böyle bir zaman, Türkiye'ye geldiğimiz zaman, size fazla bir şey söylememe gerek yok. Burada pek çoğunuzu da tanıyorum. Sizler bu tezgahlardan gelip giden insanlarsınız, benden daha iyi biliyorsunuz. Fakat bu toplantının burada yapılmasının da iki önemli anlamı var. Bu ülkede yüz binlerce politik tutuklu, bu hapishane cenderesinden geçti. Binlerce, on binlerce insan işkencehanelerden geçti. Ve bugün hala Türkiye, dünyada en fazla siyasal tutuklunun olduğu ülkelerin başında geliyor. Fakat sadece bu değil. Türkiye'deki insan haklarına hapishaneler boyutundan baktığımızda, ortaya çıkan bu feci manzaranın emperyalizmle olan bağlantıları da söz konusu. Yani bugün Türkiye'deki feci durum, emperyalist saldırganlıkla da iç içe geçmiş bir durumun tablosudur. O açıdan da Türkiye'de bu toplantının yapılması anlamlı. Bugün Türkiye'de en çok tartıştığımız konulardan birisi tecrit konusu, F Tipi hapishanelerdir. Tecrit, yani insanları manevi ve fiziki olarak yavaş yavaş öldürme siyasetinin Türkiye kapitalizminin ilkeliliği, Türkiye egemenlerinin kısıcılığı kadar, emperyalist saldırganlığın bu topraklarda ortaya çıkardığı bir ürün olduğu da görülmeli. Bugün ikili koldan, Türkiye emekçilerine, halklarına, yoksullarına üçlü bir saldırı söz konusu. Bu saldırılardan birini biz tanıyoruz, biz onunla beraber yaşıyoruz. Em-

peryalizmin ve finans kapitalin kısıyıcı işbirlikçileri. Yani kendi içimizden kaynaklanan bir saldırganlık kaynağı. Ama iki tane daha var emperyalizmden doğrudan gelen. Türkiye gerek kendi kapitalizminin ilkeliliği, gerek kendi egemenlerinin tarihsel geleneği ve belki başka tarihsel, kültürel kaynaklardan dolayı, her zaman militarizmin ve şiddetin boy attığı bir ülkeydi. Kendi halkına yönelik bir şiddet. Bu da Amerikan Soğuk Savaşçılığından ve Batı Bloğundan, Türkiye'nin zaten kendisi militarizm ve şiddet yeşerten topraklarına ve toplumuna ayrıca şiddet ve militarizm ihraç edilmesidir. Bugün de başka biçimlerde bize şiddet ve militarizm ihraç ediliyor. Bunun iki kaynağı IMF ve Avrupa Birliği'dir. IMF ve Avrupa Birliğini beraber anmak belki pek çokları için şaşırtıcı gelebilir. Çünkü biz IMF'yi işçilere, emekçilere, yoksullara bir saldırı aracı, emperyalizmin ve finans kapitalin bir kırbağı olarak görüyoruz da, Avrupa Birliği'nin Kopenhag Kriterlerinin tam da bu olduğunu her zaman göremiyoruz. Tam aksine bu kriterleri Türkiye'de demokrasi ve insan haklarının gelişmesinin bir aracı olarak neredeyse IMF'nin karşıtı bir konuma yerleştiriyoruz. Oysa bu doğru değil. Kopenhag Kriterleri de Avrupa Birliği de, Türkiye'ye IMF'den daha kapsamlı ve daha dayatmacı olarak IMF reçetelerini zorlamaktadır. Mezar da emeklilikten, özelleştirmeye, taşeronlaştırmadan uluslararası tahkim, işçi sınıfı ve emekçilerin aleyhine IMF ne öneriyorsa, Avrupa Birliği Kopenhag kriterleri de daha fazlasını, daha kapsamlısını, daha katı bir biçimde dayatıyor. Ve onlar bize diyorlar ki, bu acı bir reçetedir ve bu toplumun büyük çoğunluğunu göçertecek bir ilaçtır. Dolayısıyla siz bunu şeker bulayarak vermek mecburiyetindesiniz. Türkiye kapitalizmi, burjuvazisi ise benim şekerim yok, ben sizin gibi çikolatayla bu işleri yapamıyorum diyor. O zaman dikensiz bir gül bahçesi yapacaksın diyor, aksi takdirde yükselen toplumsal muhalefet karşısında bu reçeteleri uygulayamazsın, bu reçeteleri uygulamadığın sürece de senin, bizim aramızda küreselleşme olarak da Avrupa Birliğine entegrasyon süreci açısından da yerin yok diye dayatıyorlar. Dolayısıyla Avrupa Birliği ve IMF, dikensiz gül bahçesi yapmanın bir dayatması olarak ortaya çıkıyor. Nedir bunların dikenini? Bunların diken dedikleri –burada ailele-

ri de görüyorum -sizlerin çocuklarıdır. Onların dikenini ama bizim güllerimiz. Sizlerin ve bizim güllerimiz onların düzenlerinin dikenleri. Onlar gülleri kopartılmış bir diken tarlası yaratmak istiyorlar ki, toplumsal muhalefetin en ileri olduğu politik insanlardan ve onların da politik tutsaklarından başlayarak, toplumsal saldırıyı sürdürüyorlar. Dolayısıyla tecrit, F Tipi ve genel olarak hapishane saldırısı emperyalist siyasetlerin uygulanmasının da bir aracı olarak karşımıza çıkıyor.

Sonuç olarak dediğim gibi hem zaman ve hem de yer açısından, tam da uygun bir toplantı yapıyoruz. Ben sizlere ve toplantıyı düzenleyenlere tekrar teşekkür ediyorum.

B- SAHAR FRANCIS (Filistin Tutsaklarla Dayanışma ve İnsan Hakları Derneği, ADDMEER)

Merhaba, bu oturumda politik tutsaklardan ve onların mücadelesinden bahsetmem istendi, elimden geleni yapmaya, bu mücadeleyi sizlerle paylaşmaya çalışacağım... 1967'de işgalin başlangıcından bu yana, İsrail 60 binden fazla Filistinliyi tutukladı, ki bu sayı Filistin toplumunun %40'ından fazlasıdır. Sadece üç ay içinde 8.500 Filistinli gözaltına alındı ve hapishaneye kondu. 2000'de 2. İntifada'nın başlangıcında bir çok Filistin kentine saldırı düzenlendi ve bir ay içinde 15 bin sivil insan gözaltına alındı ve tutuklu kamplarına yada merkezlerine götürüldü. Buralarda herhangi bir yargılama veya cezalandırma olmadan tutuldular. Bugün toplam 8 bin politik tutsağımız mevcut. 1995'te İsraililer tüm politik tutsakları Gazze ve Batı Şeria gibi işgal altındaki topraklardan, İsrail topraklarına taşıdı. Bu, uluslararası hukukun ihlali anlamına gelmektedir, bu İsrail hükümetinin çiğnediği yasalardan sadece biridir. Bu kurbanlardan biri de Dr. Hayko idi ve onun serbest bırakılması için bir kampanya düzenledik, fakat o süreçte intifada henüz başlamış olduğundan bu davayı kaybettik ve hapishanede kaldı. Bu 8 bin politik tutsak dışında, 350 tane de genç tutuklumuz bulunmakta, yani 18 yaşından küçük 350 kişi var. Genç mahkemeleri, işgal altındaki bölgelerdeki, İsrail hukuku içindeki mahkemelerdir. 16 yaşından küçükler de yetişkin mahkemelerinde yargılanmakta, çocuk mahkemelerinde değil.

Politik tutsaklar adli suçtan tutuklularla aynı hapishaneye, hatta bazen aynı hücreye konulmaktalar. Politik tutsakların koşulları ise korkunç durumda. 16 yaşından küçük genç tutsaklar ayrı hapishanelere götürülmekte. Fakat onlar da aynı askeri mahkemelere çıkarılıyor ve diğer politik tutsaklar gibi yargılanıyorlar, ancak söylediğim gibi hapishaneleri ayrı. 119 kadın tutsağımız bulunmakta. Onlar da erkeklerle aynı muameleye maruz kalıyorlar, hiçbir farkı yok. Onlar da işkence görüyor ve çoğu kez tecavüze uğruyorlar ve aynı sorgu merkezlerinde tutuluyorlar. Kadın tutsaklar aynı cezaevlerinde, fakat farklı bölümlerde kalıyorlar. Fiziksel işkence 1980'lerde ve 1990'ların başlarında uygulanıyordu, fakat günümüzde daha çok psikolojik işkence yöntemleri kullanmayı tercih ediyorlar. Özellikle son süreçte bunu çok fazla kullanıyorlar.

Tecrit de büyük oranda kullanılmakta, öyle ki bazen isterlerse tutsağı 60 gün boyunca, avukatı yada aile ve akrabalarıyla görüşmesine izin vermeksizin tecrit edebiliyorlar.

Tutsakların birbirlerinden ayrılması İsraililer için bir zorunluluktur; bazen tutsak, örneğin 60 günlüğüne tecrit hücresindeyse biz hiçbir şekilde onların maruz kaldığı işkencelerden haberdar olamıyoruz. Ancak onları itirafa zorlamak için çeşitli işkenceler yapıldığını biliyoruz.

Askeri mahkemeler üzerine de bir şeyler söylemek istiyorum; İsrail hükümeti her zaman Ortadoğu'daki tek demokratik devlet olduklarını ve anayasal hukuku nasıl uygulayacaklarını bildiklerini söylemektedir. İsrail'de iki çeşit mahkeme mevcuttur; biri ülke içinde ve diğeri askeri işgal altındaki topraklarda. Mahkeme sistemi eşitsizdir. Örneğin, İsraili bir kişi aynı suçla yargılansa bile hiçbir zaman Filistinli bir kişi kadar yüksek cezalarla yargılanmaz. Biri Yahudi olarak kabul edilir ve diğerini ise ulusu olmayan herhangi biri olarak görür.

Eğer bir taş atarsanız, bir yada iki yıl hapis cezasıyla yargılanabilirsiniz. Ki eğer politik bir örgütün üyesi olarak kabul ediliyorsanız, 7 yada 10 yıl ceza alırsınız, bu genel suçlamaya bağlıdır. Tutsakların en kötü koşulları hapishanelerdeki sağlık koşullarıdır. Hücreler bir bütün olarak aşırı kalabalıktır ve bu nedenle de hasta tutsakların sağlık koşulları her geçen gün daha da kötüleşmektedir. Aynı zamanda hapishaneler

çok eski ve yıkılmak üzeredir, bunlar Osmanlı döneminden yada Britanya'dan kalma binalardır. Hücreler, normal hücreler ve tecrit hücreleri olmak üzere iki çeşittir. İsrail'de tecrit hapishaneleri yoktur, esas olarak politik tutsaklara karşı kullanılan ve bazı hapishanelerde bulunan tecrit hücreleri bulunmaktadır. Havalandırmaya çıkartmama, kitap, kalem, defter vb. vermeme, bazen duş almalarının yada temiz giysi almalarının engellenmesi vb. şekillerde diğer ülkelerdekine benzer pratikler yaşanmaktadır. Eğer duş almalarına izin verilse dahi bu, soğuk suyla ve sabunsuz olur. Kısacası İsrail devletinin Filistinli politik tutsaklara nasıl davrandığını, Filistinlilerin temel haklarına nasıl baktıklarından görmek mümkündür. Sonuçta politik tutsaklara İsrail devleti terörist olarak bakmakta ve işte bu da onların politik tutsaklara nasıl davrandığını açıkça ortaya koymaktadır. Onlar politik tutsaklara hiçbir zaman özgürlük savaşçısı demezler yada öyle davranmazlar.

Filistin'de iki farklı bölge vardır, bunlardan birincisi İsrail içinde yer alan yerler ve ikincisi işgal altındaki yerler ve kontrol noktaları. İşgal altındaki topraklarda durum her geçen gün daha da kötüleşmektedir, çoğu zaman politik tutsakları ziyaret edememekteyiz. Fakat tutsakların güçlendiği ve direnişlerin büyüdüğü dönemler de olmaktadır. Bu zamanlarda tutsaklar birbirlerinden ayrılmaya, birbirlerini etkilemeleri engellenmeye çalışılmaktadır. Öyle ki tutsaklara yönelik işkence ve diğer birçok önlemler günlük yaşamın bir parçası durumundadır.

Birkaç gün önce İsrail'in 400 Filistinli politik tutsağı serbest bıraktığını duymuşsunuzdur. Tabi herkes bunun çok iyi ve önemli bir şey olduğunu düşünmüştür. Oysa İsrail hükümeti sadece kendi ülkesindeki halkı değil, tüm dünyayı barış ve tüm halk için özgürlük istediğini söyleyerek kandırmaktadır. Diğer yandan işgal altındaki toprakları ve işkenceleri görmektedir. Tutsakların serbest bırakılmasının Filistinli yetkilileri kandırmaktan başka bir anlamı yoktur. Örneğin geçen Şubat ayında onları serbest bırakacaklarını söylemişler fakat bırakmamışlardı, çünkü "Filistinli yetkililerin Filistin terörünü durdurmadıklarını" iddia ederek, bu nedenle de kimseyi bırakmayacaklarını ifade etmişlerdir. İsrail bazı tutsakları serbest bırakacağını ilk söylediği zaman tutuk-

luları kategorize etmişlerdi. Örneğin, İsraillileri öldüren bir kişinin, ellerinde Yahudi kanı olduğu için hiçbir zaman serbest bırakılmayacağını söylemişlerdir. Bunun yanında Filistinli işbirlikçileri öldüren kişiler ellerinde Yahudi kanı olmadığı için serbest kalabilirler. Bu, yasada tam olarak bu şekilde yazılmaktadır.

Yukarıda bahsettiğimiz koşullara karşı çeşitli şekillerde direnişler yaşanmaktadır. Bunlardan biri süresiz açlık grevidir. Bu gelenek 1980'lerin ortalarında başlamıştır. Birçok kez açlık grevleriyle zaferler kazanılmış ve tutsakların temel talepleri kabul edilmiştir, bir keresinde politik tutsaklar açlık grevi başlatmışlar, diğerleri ya bu direnişe katılmışlar yada en azından destek vermişlerdir. Çünkü onların koşulları da diğerlerinininkinden daha iyi değildir ve birçok insanın hatta diğer tutsakların politik tutsaklara saygısı vardır. Çoğu zaman tutsaklar yaralı olarak hapishaneye getirilirler (çünkü çatışma yada diğer protestolarda gözaltına alınıp tutuklanmışlardır), bu tutsakların tıbbi tedavi almaları engellenir. Bu nedenle bu tür durumlarda tüm tutsaklar bir protesto dalgası başlatırlar, kolektif eylemler yada açlık grevi yaparlar. Adde-meer ve diğer örgütler savunma dışında hapishanelerin sorunlarıyla da ilgilenmeye çalışmaktadır. Bizler aynı zamanda gözaltına alınan kişilerle de ilgileniyor ve onların mahkemelerini ve gördükleri işkenceyi de takip etmeye çalışıyoruz. 1999'da İsrail devleti sorgu merkezlerinde işkence olduğunu inkar etti. Bu davaları yüksek mahkemeye götürmeye devam ettik. Kampanyalar düzenledik ve kamuoyuna ulaşmaya çalıştık fakat sadece ulusal çapta değil uluslararası olarak da. 1995'te bir kişi öldüğünde bunları yada bu mahkemelerden bazılarını dikkate aldılar. 1999'da tutsakların acil olarak tedavi altına alınmasını yasa olarak bu hukuklarına koydular. Genel olarak biz anayasayı kullanamıyoruz çünkü devlet, kendileri tarafından yazılsa da onlara uymuyor. Biz aynı zamanda devletin mahkemeye yada yasalara saygısı olmadığını göstermek için, uluslararası yasaları da kullanmaya çalışıyoruz. Tabi ki diğer ülkeler İsrail'in iç meselelerine müdahale etmiyorlar, çünkü emperyalist ülkelerle ilişkilerini bozmak istemiyorlar. Askeri mahkemelere açtığımız mevcut davalarımız da var, bu davalar diğerle-

rinden çok daha zor oluyor.

Şu anda hasta olan bir anne için kampanyamız var. Kendisi çocuğuyla birlikte tutuklu. Yetkililer çocuğunu kendisinden almak istiyorlar fakat gerçekten çocuğa bakacak kimsesi yok. Buna rağmen çocuğu almak istiyorlar ve çocuk da hasta. Bizler anne ve çocuğu için tıbbi tedavi istiyoruz. Aynı zamanda annenin çocuğu hakkında kendisinin karar vermesini istiyoruz. Basın ve kamuoyu bu davaya ilgililer ve bu noktada çaba sarf edilmesini sağlayabildik.

Sizlere kısaca çalışmalarımızdan ve ülkedeki durumdan bahsetmeye çalıştım. Bunların sizin Filistinli politik tutsakların genel durumunu anlamanıza yardımcı olacağını umuyorum. Teşekkür ederim.

C- SAMİ ALAA (Irak Yurtsever Birliği-Irak)

Irak konusunda durum oldukça zor; ülkemizin bugün bir hükümeti yada bir anayasası dahi yok ve tam bir işgal altında. Ekonomik-kültürel yağma, talan ve toplumumuzun bölünmesi ve sosyal alt yapımızın yıkılması Irak'ı direniş ihtiyacı noktasına getirmiştir. Bugün yüz yüze olduğumuz Irak'taki temel durum budur. Bugün tüm ülkede 280 bin tutsağımız bulunmakta. Bu insanlara niçin tutuklandıkları dahi söylenmemektedir ve tümü resmi olmayan tutuklamalardır. Çünkü Irak'ta resmi tutuklu bulunmamakta. ABD emperyalizmi karşısında Irak halkının tek bir hakkı bulunmamakta, çünkü Irak'ta bugün hak değil ABD gücü mevcut. Iraklılar işgalden üç ay sonra alınmaya başladılar. ABD Irak'ta zaferini ilan etti; bu kocaman bir yalandı, bu tam da direnişin başladığı zamandı ve halk bu işgali kabul etmedi. Bu direniş bugün de sürmektedir. Fakat ABD de biliyordu ki, halk sessiz kalmayacak; bu nedenledir ki işbirlikçileri için arayışa geçmişlerdi. Aynı zamanda, ülke çapında bir operasyon başlattılar, bu operasyonlarda çoğunlukla kadın ve çocukları alıp götürüyorlar, bu şekilde erkeklerin bulundukları yerlerden çıkıp gelmelerini sağlamaya çalışıyorlar. Tabi bu insanlar aynı zamanda işkenceye, tecavüze maruz kalmakta ve tecrit edilmektedir. İşgalciler kadınlara, eşlerinin yada diğer erkeklerin önünde tecavüz ettiler, bildiğiniz gibi Irak gibi bir ülkede bu, kadın ve erkek için en bü-

yük aşığılama olarak kabul edilir. Hatırlarsanız bazı kadın tutsaklar erkek tutsakların önünde aşığılandıkları için intihar edeceklerini açıklamışlardı. Bu çok ciddi bir konudur. Çünkü bunlar, direniş cephesinin gelişmesinin ardından yaşanmaya başlamıştır; bu yüzden özellikle üzerinde duruyorum. Bu uygulamalardaki amaç direnişi ve direniş ruhunu kırmaktır. Zaman zaman ABD ordusunun işkence vakalarında soruşturma başlattıklarını duyuyorsunuzdur, bu bizim için tiyatrodan başka bir şey değildir. Bugün birçok soruşturma mevcuttur fakat hiçbir şey olmaz, zaman zaman da bazı isimler yayınlayarak, onları mahkemeye çıkarıyorlar. Mesele bu değildir. Savaş sadece birkaç kişiden ibaret değildir. Sorun bu insanları kimin eğittiğidir. Çünkü işkence bugüne kadar durmamıştır ve işgal sona erinceye kadar da durmayacaktır. Dolayısıyla bu soruşturmaları gerçekten ciddiye almıyoruz. Ve örneğin biraz önce izlediğimiz sinevizyonda bir kadının işkence yaptığını gördük, hatırlıyorsunuzdur. Bu kadın bir kaç hafta önce serbest bırakıldı. İşte bu yüzden mahkemeler bir anlam ifade etmiyor.

Bizim için tek çözüm direniştir ve bundan başka da bir yol yoktur. Onlar bize bombalarla, helikopterlerle, silahlarla vb. saldırdılar, bu yüzden halkımız direnişi seçti ve bu Irak tarihindeki önemli bir dönüm noktasıdır. Bu direniş, bizim daha önce diğer halklardan, diğer ülkelerden öğrendiğimiz bir derstir, bizim direnişimizin onlardan bir farkı olduğu düşünülmemelidir. Avrupa halkları ülkelerini Nazi diktatörlüğünden kurtardılar, bizler daha olağanüstü bir durumda değiliz, bizler direnen halkız.

Ben bu sempozyum vesilesiyle aynı zamanda Türkiye'deki politik tutsaklarla derin dayanışmamı iletmek istiyorum; hükümetin pervasızlığı inanılmaz boyutlarda, onlar tutsakların direnişini kırmak istiyorlar, ancak bunu yapamayacaklar, çünkü tutsakların direnişi onların baskı metotlarından daha güçlüdür. Yoldaş Gonzalo'yu gördüğümde, gerçekten kimin hapis haneye kapatıldığını düşündüm, Gonzalo'nun mu, Peru hükümetinin mi? Yani bu direnişi yaymak ve aynı zamanda uluslararası destek sağlamak gerekmektedir. Filistinli dostumuz uluslararası hukuktan bahsetti, fakat bu hukukun gerçekten yardımcı olabileceği

yerlerde sınırlamalarda kullanılmasından bahsetti. Geçtiğimiz yıl 65 Iraklı tutuklanmıştı, aileleri çocuklarının nerede olduğunu bulmaya çalıştılar ve Kızılhaç'a ve diğer birçok uluslararası insan hakları kurumuna başvurdular ancak hiçbir yanıt alamadılar. Bu kurumlardan pozitif bir destek alamadılar. Çoğu zaman kaybedilen yada hapishanelere konulan insanlar mevcut ancak bu sözde insan hakları kurumları sessizliklerini koruyorlar. Diğer ülkelerde, bu yaşananları politik gündeme almak için yürüyüşler, gösteriler yapıldığını görüyoruz. Dürüst olmak gerekirse bizler bir gücüz, fakat bir güç olmak için bedel ödemek zorundayız. Bedel ödemezseniz özgürlük gerçekleşemez. Siz yoldaşlarımız, Irak dostları aynı zamanda bunu yapıyorsunuz. Fakat ne yazık ki, bizler aynı zamanda direnişimize karşı moral bozma kampanyasıyla da karşı karşıyayız. Onlar direnen halkın Saddam Hüseyin'in yandaşları olduğunu ve onu desteklediklerini söylüyorlar. Saddam'ın yakalanmasından sonra ise bunu El-Kaide ve yandaşları olarak değiştirdiler. Aynı zamanda Irak halkının işgali memnuniyetle karşıladığını ve gayet mutlu olduklarını iddia ettiler. Yine, teröristlerin masum insanları öldürdüklerinden bahsettiler. Ben kendi adıma Irak direnişinin başka türlü adlandırılmasından korkmuyorum, dikkate almıyorum, bizler direneceğiz ve bize ne dendiği umurumuzda değil. Fakat bu iki nedenden ötürü saçma bir iddiadır. 1. Çünkü Irak gibi Şiilerin, Sünnilerin, Kürtlerin, Arapların vd. yaşadığı bir ülkede yeni hükümet gibi bir devlete sahip olamazsınız, yönetimi ulusal azınlıklarla paylaşmalı ve onlara kendi kaderini belirleme hakkını vermelisiniz. 2. Irak'ta dini bir devlet kurmak isteyenler Irak halkı değildir; ABD emperyalizmi ve onun işbirlikçileridir. Örneğin işgalden önce bizim kadın sorunumuz yoktu, devletin %45'i kadınlar tarafından temsil ediliyordu. Kadın sorunu Kuran'la çözülemez, şeriatla çözülür. ABD'nin 80 yıldır dini devletlerle bir problemi yoktu, Arap ülkelerini destekliyorlar. Mesele işbirliği meselesidir. Eğer onlarla işbirliği yapmıyorsan sana saldırırlar ve fundamentalist derler. Yıllardır dünyadaki en gerici, en barbar devletleri destekliyorlar. Sadece Taliban örneği dahi yeterlidir. Taliban onlar tarafından yaratılmış ve eğitilmiştir. Bu sözde "sosyalist-komünist parti-

ler" Irak direnişinden desteklerini esirgemektedirler ve bu şekilde esas olarak neyi desteklediklerini anlamalıdır, yada temel sorun dini bir devlet kurulması olasılığı mıdır, yoksa kendi kaderimize kendimiz karar verme hakkı mıdır -ki tabi ki bu dini bir devlet isteyen insanların öncülüğünde de olabilir. Temel sorun demokratik bir devlet sisteminin kurulmasını savunmaktır. Ben bu grupların emperyalizme karşı doğru bir noktada olduklarına inanmıyorum. İngiltere bu saldırıya destek verdiğinde yada Türkiye asker göndereceğini söylediğinde ilgilenmediler. Bu emperyalizmle aynı mantıktır. Bu idealizmden kaynaklı hiç istemedikleri halde onların aracı olurlar. Artık komünizme yada sosyalizme inanmazlar. Onu sadece oturdukları masadan talep ederler.

Irak Yurtseverler Birliği'nin ILPS ile birlikte Ekim ayının ikinci haftası Roma'da düzenleyeceği Irak Konferansı çok önemlidir, bu bizim direnişimize destek olacaktır ve umuyoruz ki Türkiye'deki örgütler de moral ve politik destek vereceklerdir. Irak direnişinin paraya yada silaha ihtiyacı yoktur, bunlar bizde zaten var. Irak'ta 40-45 milyon silahımız var ve ABD bunu çok iyi biliyor, bu konuda bir sıkıntımız yok. Bizim Türkiye'deki yoldaşlarımızdan beklentimiz Irak'ta yaşananlara dair açık bir tutum almalarıdır, ülkemizin Türkiye ile tarihsel ilişkileri mevcuttur; benzer kültürel altyapıya sahibiz.

Son olarak sözlerimi şu cümleyle bitirmek istiyorum.

Tüm politik tutsaklara özgürlük!

D- KALİ AQUNO WILLIAMS (MalcomX Grassroot Hareketi-ABD)

1. Oturum

Merhaba yoldaşlar, bu sempozyuma MalcolmX Grassroot Hareketi adına katılıyorum ve bugün burada bulunmaktan gurur duyuyorum. "Harekete geçin yoldaşlar" şiarı siyah bağımsızlık hareketi ve ABD'deki mücadelesinin şiarıdır.

ABD hakkında konuşmak, işgalci ve tüm dünyada ezilen halkları katleden, kendi ülkesindeki halkı ezen bir emperyalist ülkeden gelmek ve orada yaşamak anlamına geliyor.

Bizler politik tutsaklar ve savaş esirleri, aynı zamanda sürgünlerle ilgili birçok iş yapıyoruz ABD’de.

Politik tutsaklarımıza neler olduğunu ve maruz kaldıkları işkence-nin yoğunlaşmasını tam olarak anlayabilmek için ABD emperyalizmi-nin doğasındaki ve dinamiklerindeki değişimi anlamak zorundayız. 1960’ların sonlarından, 1970’lerin başlarından bu yana ABD dünya pazarındaki ve finans sistemindeki ekonomik hakimiyetini sürekli bir şekilde kaybetmektedir. Bununla birlikte askeri üstünlüğü kazandı. Bu değişimler ABD emperyalistleri için içte ve uluslararası alanda, derin bir kriz ve dünya kapitalist sisteminde büyük çelişkiler yarattı.

Bu değişimlere yerel olarak bakarsak, işçi sınıfının yeniden örgüt-lenmesini ve yapılanmasındaki sonuçları, emek hareketinin yakın za-mandaki yıkımını, ezilen ulusların ve ulusal kurtuluş hareketlerinin, ezilen halkların, özelde de Yeni Afrika Hareketi’nin vahşi bir şekilde ezilmesini (kitlesele tutuklamalar yoluyla), beyaz milliyetçiliğin ayağa kalkmasını ve ulusal güvenlik devletinin ortaya çıkışını görürüz. Son 20-25 yıldır sürgün ve ilticacıların çalıştırılması artmaktadır, çünkü bu insanlar sınır dışı edilmek istendikleri için ucuz işgücü olarak kullanı-labilmektedir.

ABD saldırganlığının uluslararası karakteri derin bir şekilde değiş-miştir. (Revizyonist) Sovyetler Birliği’nin çöküşünden bu yana sözde “Soğuk Savaş” dönemi boyunca ABD emperyalist saldırganlığı “kadi-fe eldiven” olarak adlandırabilecek bir uygulamayla tipik olarak karak-terize olmuştu. Bu, 2. emperyalistler arası savaştan beri, Kore ve Viet-nam istisnaları hariç, ABD emperyal devleti tarafından uygulanan yön-temler, kapalı operasyonlar, vekalet ordular ve ölüm müfrezeleri ve uşak devletlerin (İsrail gibi) ve diktatör yeni sömürge rejimlerin mad-di ve politik olarak desteklenmesiydi. Bu süreçte ABD hakim sınıfı on-ların kanlarını elini direkt nadiren bulaştırırdı. Fakat, 1980’lerin sonla-rında, 1990’ların başlarında çeşitli revizyonist rejimlerin ihanetinden bu yana, emperyalist devlet hızla ellerindeki “kadife eldiveni” çıkart-mış ve “demir yumruğunu” ortaya çıkartmış ve kanlı ellerini direkt ve pervasızca her yere uzatmıştır. Doğu Bloğunun en revizyonist haliyle

karşı koyuşu olmaksızın, ABD hükümeti direniş hareketlerinin özelde içerdeki ulusal kurtuluş hareketlerinin, dışarıda sınır komşularının bas-tırılmasını yoğunlaştırabilmiştir, bunları kitle tabanlarından ve ulusla-rarası toplumdan soyutlamak amacıyla “suçlu” yada “terörist” olarak nitelendirmiştir. ABD emperyalist saldırganlığının doğasının değişme-sinin ve buna karşı direnişin bir sonucu olarak ABD hükümeti tarafın-dan tutulan çok çeşitli kategori ve tipte politik tutsak mevcuttur. “İçte” ulusal kurtuluş ve ırkçılık karşıtı hareketlerden (örneğin yerli, Yeni Af-rikalı/Siyah, Porto Ricolular, Xicano kurtuluş hareketleri ve Kuzey Amerika anti-emperyalist hareketi) tutsaklar bulunmaktadır. Bugün ise tüm dünyadan (başta Kolombiya, Filistin, Mısır ve İrlanda’dan tutsak-lar) ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerinden tutsaklar vardır. Yine ye-rel anti-militer hareketten (Amerikan İzleme Okulu vb. aktivistleri) tutsaklar da bulunmaktadır. Radikal çevreci ve hayvan hakları hareket-lerinden (Dünya ve Hayvan Kurtuluş Cepheleleri); ırkçı göçmen yasa-sından (binlerce Haitili, Orta Amerikalı ve Güney Asyalı politik ve ekonomik göçmenler) ırkçı ulusal güvenlik yasasından (Anti-Terör Ya-sası-1996, Yurtsever Yasası, vb.) tutsaklar bulunmaktadır. Ve Afganis-tan ve Irak’taki isyan hareketinden tutsakların sayısı yükselmektedir. Şimdi bugün ABD emperyalizmi “Kadife Eldivenlerini” çıkartmakta ve “İşte buradayım ve direneceğim” diyen herkese gerçek yumruğunu göstermektedir.

Son süreçte ABD’nin tutsakları ABD’ye getirme şeklinde yeni bir politikası var. Bu şekilde gizli üsleri ve binlerce tutsağı bulunmakta ve kimse tam sayılarını bilmemektedir. 9 Eylül sonrası ABD, özellikle de Arap kökenli 8.000 ila 10.000 kişiyi ulusal güvenliği tehdit ettiklerini iddia ederek tutukladı.

ABD emperyalizminin tutuklama ve hapsedme yoluyla direnişi kontrol altına almak ve ortadan kaldırmak için kullandığı altı ilkesel yöntemi tespit ettik.

1-Yerel ve uluslararası olarak askeri üsleri ve istihkamları gözaltı merkezleri ve hapishane olarak kullanmak. (Örneğin Guantanamo, Di-ego Rivera vb.) Guantanamo sadece bir örnektir, Filipinler’de, Japon-

ya’da ve daha birçok ülkede bu gibi üsler bulunmaktadır.

2-Yerel ve uluslararası olarak gizli hapishaneler ve gözaltı merkezleri yaratmak ve kullanmak. “Terörizmle” savaşmak için sözde ihtiyaç duyulan özel güvenlik güçlerinin kullanımını yaygınlaştırarak meşrulaştırmak. Bunlar özellikle 11 Eylül sonrası başlamıştır.

3-Ayaklananları hapsetmek ve işkence yapmak için bağımlı devletleri ve yeni-sömürge rejimleri kullanmak. (Suriye, Mısır, Endonezya gibi).

4-Özel güvenlik ve/yada “ücretli” güçleri hapishane ve gözaltı merkezleri kurmak ve işletmek için kullanmak. (CACI-Uluslararası gibi) Bunun ilk nedeni uluslararası ve yerel sivil yasalardan yakayı kurtarmaktır.

5-Vekalet ordular (para-militer) ve ölüm mangaları kurmak ve etkili karşı-ayaklanma önlemleri olarak kullandıkları teknikleri meşrulaştırmak.

6-ABD’nin ceza kanunlarını Afganistan, Irak, Filistin, Haiti, Filipinler ve ABD yardımını kabul etmeye zorlanan çeşitli ülkelere zorla ihraç etmek ve bunları uluslararasılaştırmak.

Bu çeşit yasalar yada pratikler bugün bizim açımızdan yeni olabilir fakat bunlar uzun zamandır hazırlanmaktadır, 11 Eylül’ün hemen arkasından değil.

Bu altı yöntem baskının yeni teknikleri değildir. Yeni olan, bunların ABD emperyalist devleti tarafından bu süreçteki yaygın kullanımıdır. Bu yöntemlerin birlikte kullanımı hızla tutuklama ve baskı, yerel ve uluslararası olarak tercih edilmektedir ve sözde “Soğuk Savaş” çağı sırasında kullanılan standart yöntemleri ortadan kaldırmaktadır. Emperyalistler, “rehabilitasyon”un dış görünüşünü ortadan kaldırmıştır ve açıktan ve yaygın olarak cezalandırma ve baskı altına alma politikalarını uygulamaktadırlar. Bu ise, işkence, tecrit ve gerekli/meşru ihtiyaçlardan yoksun bırakma şeklindedir.

Politik tutsakların mücadelesinin özel durumuna daha yakından bakmak için, Yeni Afrika/Siyah politik tutsakların, savaş esirlerinin ve politik sürgünlerin karşılaştıkları kolektif deneyimleri ve mevcut ko-

şulları üzerine sunumunu yapacağım.

11 Eylül 2001’den bu yana, Yeni Afrika Bağımsızlık ve Siyah Kurtuluş Hareketlerine karşı yeniden bir “topyekün” saldırıya karşı kendimizi hazırlamaktayız. ABD hükümetine ve beyaz göçmen sömürgeciliğine karşı uzun mücadele tarihinin deneyimiyle, bizler 11 Eylül olaylarının ABD emperyalistleri tarafından düşmanlarını, özellikle de içteki düşmanlarını ortadan potansiyel olarak kaldırmak için kullanacağını açıkça biliyorduk. Aslında Bush rejimi Nixon rejiminin ardıllıdır. Nixon rejimi, bir tertip olan “havuç ve sopa” taktikleri olan karşı-ayaklanma stratejisi yoluyla 1960-70’lerin Yeni Afrikalı başkaldırısını temellerinden ezen bir rejimdi. En çok kullanılan “sopa” taktikleri Karşı İstihbarat Programı (COINTELPRO) vasıtasıyla uygulandı, bu Programın amacı Siyah Kurtuluş Hareketini “sızma, tecrit etme ve ortadan kaldırma” idi. 11 Eylül öncesindeki 8 aylık iktidar döneminde Bush rejimi büyüyen küreselleşme karşıtı ve gelişen ulusal kurtuluş hareketlerini ezmek için çıkarttığı güvenlik yasaları gibi COINTELPRO’yu uygulamaya çalışıyordu. 11 Eylül, emperyalistlere zaten niyetli oldukları daha baskıcı yasaları uygulamak için sadece bir fırsat sağladı. Bu yeni güçlerle birlikte bizim için şu açıktır ki, onlar 1970’lerde başladıkları işi tamamen bitirmeye ve ilk ve son kez bizi bitirmeye niyetliler. Kasım 2001’de ABD hükümeti resmi olarak ilk kez birçok Yeni Afrikalı politik tutsağı “terörist” olarak nitelendirdi. 1980’lerde birçok hükümet yetkilisi birçok kez özgürlük savaşçılarına yönelik “terörist” imasında bulunmuş olmakla birlikte, resmi olarak hiçbir zaman böyle nitelendirmemişlerdi. ABD hükümetinin uluslararası hukuk altında özgürlük savaşçılarımızı ve kurtuluş hareketinin haklarını tanımayı uzunca bir süredir reddetmesine karşın, “terörist” etiketi uluslararası hukukun uygulanmasında ABD hükümetinin çok rahatsız edici eğilimini göstermektedir. Bunun yanında 11 Eylül sonrasında ABD Sundicata Akoli, Sekou Odinga gibi bazı tutsakları tecrit hücrelerine gönderdi. Bu tutsaklar 3 ay boyunca hiçbir iletişim olmaksızın tecritte kaldılar. ABD hükümeti ise bu kişilerin bombalama saldırısı planlayan teröristlerle ilişkisi olduğunu açıkladı. Bu ilginç bir du-

rumdur, çünkü Sundicata Akoli 1973'ten beri hapisshanede tutuluyor ve dış dünya ile çok az bir iletişimi var. Sundicata, New Jersey'de bir federal polisi öldürmekle suçlanmaktadır. Kendisi çoktan serbest bırakılması gerekmesine karşın yargılaması yapılmadığı için serbest bırakılmamaktadır. Çünkü onlar Akoli'yi "toplum için zararlı" ve "ulusal güvenlik için bir tehdit" olarak görmektedir.

Bir başka örnek ise 2 Mayıs 2005'de ABD hükümetinin (özel olarak FBI) politik bir sürgün olan Assata Shakur'u başına konan ödülü 150.000 dolardan 1 milyon dolara çıkartması ve Shakur'un "yerel terörist" listesine almasıdır. Daha önce ifade edildiği gibi, bizler onların nihai niyetlerinin ve stratejilerinin Yeni Afrika Bağımsızlık Hareketini ortadan kaldırmak için dizayn edildiğine inanıyoruz. Biz ayrıca kesinlikle emperyalistlerin niyetlerinin Küba'nın Yeni Afrika Bağımsızlık Hareketi ile dayanışmasını bahane ederek, Küba'nın bağımsızlığını zayıflatmak ve esas olarak da "teröristleri besleyen" bu ülkeye karşı saldırırganlık savaşı başlatmak olduğuna inanıyoruz.

Sonuç olarak sizlere ABD'deki durumu ve politik tutsaklarla ilgili çalışmalarımızı aktarmaya çalıştım. Bu saldırılara karşı koymak için tüm devrimcileri, anti-emperyalistleri politik tutsaklar, savaş esirleri ve politik sürgünlerle, Malcolm X Grassroot Hareketi ve Yeni Afrikan Bağımsızlık Hareketi ile dayanışmaya çağırıyorum.

Teşekkür ederim, Ülkeye özgürlük! Kahrolsun emperyalizm!

3. Oturum

Burada bulunmak ve özellikle de bu üçüncü oturumda konuşmak gurur verici. Biraz önce sinevizyon gösteriminde Türkiye'deki F Tipi hapisshanelerin nasıl bir şey olduğunu seyrettik. Bu tıpkı ABD'deki standart hapisshane hücrelerine benziyor, bunun tutsakların kişiliklerine ne kadar yıktığını biliyorum ve söylediğim gibi bunları standart hapisshaneler olarak adlandırıyorlar. Bunlar tecrit hücreleridir ve bizler buna karşı mücadele etmeye devam etmek zorundayız. Buradaki hücre karşıtı mücadeleyi görmek cesaret verici. Buna son vermek için mücadeleyi devam ettirmemiz şart. Politik tutsaklar için yürüttüğümüz müca-

deledeki bazı deneyimlerimizi sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Aynı zamanda bizim için çok önemli olan bazı davalardan bahsetmek istiyorum. ABD'deki ırkçı sistem ve onun son iki yılı hakkında konuşacağım. Bu son iki yıl içinde politik başarılar ve başarısızlıklar mevcut.

1996'da birçok politik sürgün ABD'ye geri döndü çünkü hükümet eğer geri dönerlerse onlara yaşayacak yer sağlayacaklarını söylemişti. Fakat bu doğru değildi, bu insanlar tutuklandı ve hapisshaneye gönderildiler. Onlar geri döndüklerinde örgütümüz içinde tutuklamalar teminde Yeni Afrika Kurtuluş Hareketi'ni kuran bir hareket vardı. Çünkü bizler biliyorduk ki özellikle anti-terör yasasını ve ölüm cezasını meclisten geçiren Clinton'dan sonra bu durum daha da kötüleşecekti. Bu yasayı Mumia Abu Jamal'a karşı kullandılar. Abu Jamal bu yasayla yargılanan ilk kişiydi. Bahsettiğim bu hareket 1989'da ABD'de büyük bir yürüyüş örgütledi. Bu yürüyüşlerin temel hedefi Washington'a yürümek ve çeşitli hareketlerden tutsakların politik tutsak yada savaş esiri olarak tanınmasını sağlamaktı. İkinci mesele ise, politik tutsaklar için acil af çıkartılmasıydı. Bundan sonra, hükümet Mumia için ölüm cezasını yeniden düşünmek üzere geri çekti. Bu, devlete özellikle Mumia gibi tutsaklar için politik tutsakların sesinin varolduğunu gösteren bir mesajdı. Mumia Abu Jamal'a özgürlük gibi koalisyonlar o gün sadece ABD'de değil, dünya çapında yürüyüş yaptı. Bununla politik tutsaklar veya savaş esirleri üzerine yeniden tartışma açılmasını sağlayabildik. Ülkemizde ve dünyada birçok uluslararası kampanya başlatıldı. Bununla birlikte birçok zorlu tartışmalar yaşadık. Örneğin 1999'da beyaz kurtuluş hareketinin hakim olduğu sol, bizimle tutuklu bir gazeteci olarak Mumia üzerine odaklanan ve radikal eylemler yapmayacak bir platform tartışması başlattılar. Polis tarafından hedefe konması ve bunun adaletsiz olması vb. üzerine Mumia'ya odaklanmamızı istediler bizden. Bu, tamamen ABD hükümetinin bizim tartışmamızı istediği çerçeveydi. Fakat biz ve platform üyelerinin çoğunluğu onun ve diğer politik tutsakların sadece tutsak değil Özgürlük Savaşçıları olarak kabul edilmesini istedik/istiyoruz.

Bu aynı zamanda sadece tutsakları değil aynı zamanda onların bi-

linçlerini ve düşüncelerini savunma çizgisini açıklığa kavuşmasını getirdi.

Bundan sonra bir hata yaptık. Medyada da geniş yer almış, Mumia'nın dünya çapında tanınmasını sağlamıştık. Ancak hiç kimse politik tutsaklar ve savaş esirlerinin koşulları üzerine uluslararası ilişkiler konusunda eğitilmemişti. Bu bir hataydı. Bizler, bu konuyu dünyaya kendi durumumuzu nasıl duyurabiliriz sorunu kadar kavramadık.

Bu hatadan ders çıkartarak ve yeniden örgütlenmeye ve bu temel üzerinden ilerlemeye çalışmaktayız. Ve ardından 11 Eylül 2001 geldi, bununla birlikte politik tutsakların sayısının artacağını ve işkencenin gündeme daha fazla geleceğini biliyorduk. 11 Eylül 2001'den bu yana Yeni Afrika Bağımsızlık ve Siyah Kurtuluş Hareketlerine karşı "topyekun" saldırının yineleneneğine kendimizi hazırlamaktayız. ABD hükümetine ve beyaz göçmen sömürgeciliğine karşı uzun mücadele tarihimizin gösterdiği şekliyle, bizler 11 Eylül olaylarının ABD emperyalistleri tarafından pozisyonlarını sağlamlaştırmak ve düşmanlarını özellikle de içteki düşmanlarını ortadan kaldırmak için kullanılacağını açıkça biliyorduk. Aslında, kendi merkezini içine alan güçlerin tarihsel karakterini bildiğimiz gibi, Bush rejiminin amacının bu olduğu bizim için açıktı. Bush rejimi özelde de onun istihbarat ve güvenlik unsurları Nixon rejiminin yeniden canlanmasıdır.

9/11'den en çok çekenler esas olarak Arap kökenli insanlardı ve onlardan bazıları ya tutuklandı yada kendi ülkelerine iade edildi. Tabi ki ABD'deki aktivistleri de etkiledi bu olaylar, yerel bir "terör" listesi oluşturuldu. Birçok politik tutsak bu listeye alındı. Son iki yıl içinde bazı insanları kazandık ve harekete geçirdik. "Attica'dan Ebu Garib'e" ismiyle bir sempozyum, politik tutsaklara ilişkin kampanyalar vb. düzenledik ve özellikle Oakland'da diğer gruplarla birlikte bazı birimler kurduk ve devrimci/ilerici örgütlerle tanışmak için Afrika'ya gittik.

Biz, aynı zamanda küreselleşme karşıtı, savaş karşıtı ve anti-emperyalist hareketle bağlantı içinde bunlarla birlikte bazı çalışmalar yürüttük ve oradaki bağı halka gösterdik.

Ve şimdi 3 Aralık 2005'te Politik Tutsaklarla Dayanışma Günü için

hazırlık yapmaktayız. Bu bağlamda teşekkür ediyor ve herkesi 3 Aralık 2005'e katılmaya çağırıyorum.

E- ERICA DEL CARMEN FUCHS (Tutsak Yakınları ve Aileleri Grubu-Meksika)

2. Oturum

Merhaba yoldaşlar

Benim adım Erica del Carmen Fuchs ve Meksika Tutsak Yakınları ve Aileleri Grubu adına katılıyorum. Grubumuzun merkezi Kanada'dadır. Bizler Meksika'daki politik tutsakların özellikle de bugün Meksika'daki en tanınmış tutsaklar olan Jacoba da Silva Nogales ve Gloria Arenas Agis'in serbest bırakılması için mücadele ediyoruz. Konuşmama başlamadan önce burada konuşmaktan ne kadar onur duyduğumu dile getirmek istiyorum; böylesi bir etkinliğin çok önemli olduğunu düşünüyorum ve buraya gelen herkesi selamlıyorum.

Direkt konuya girmek oldukça zor, öncelikle politik içeriği doldurmak gerekiyor. Öncelikle buradan başlamaya çalışacağım. Zira hapsedane politikalarını anlayabilmek için önce genel olarak Meksika'daki durumu anlamak zorundayız ve yine medya ve basın rolü üzerinde durmalıyız. Böylece politik tutsakların durumunu daha kolay çizebiliriz. 3. oturumda bu duruma daha çok değineceğim.

ABD emperyalizmi Latin Amerika'yı arka bahçe olarak adlandırmaktan hoşlanır. Ve bu arka bahçenin önemli parçalarından biri de Meksika'dır.

Politik tutsakların varlığını anlayabilmek için daha eskilere gitmek ve genel olarak politik baskının doğasına ve bu bağlamda kapitalist üretime bakmak gerekir. Politik tutsaklığın diğerlerinden bağımsız olmadığı tespitimiz için bu önemlidir. Doğal olarak, politik tutsaklık hakim bir güce karşı direniş ile ardından bu güç tarafından uygulanan baskı arasındaki ilişki bağlamında ortaya çıkar. Yani, politik baskı, ileride göreceğimiz gibi, kapitalizm için zorunlu koşuldur.

Politik tutsağa sahip olmak sermayeye ve yabancı yatırımcılara istikrarı geliştirecek ve politik isyana izin vermeyecek bir işlevdeki hu-

kuk sisteminin olduğunu gösteren bir mesajdır.

Meksika’da bugün 500 politik tutsak ve iki çeşit hapisane bulunmaktadır. Birincisi, birçok tutsağın tek bir hücrede kaldığı bölgesel hapishaneler ve ikincisi, SSPF’ye (Kamu Güvenliği Federal Sekreteryası) bağlı Cefferas Maksimum Güvenlik Hapishaneleri. Bunlar La Palma, Puente Granda ve Matamoros’ta bulunuyorlar. Birçok politik tutsak bu hapishanelerde 8 yıldır kalmaktadır. Ayrıca politik tutsak olmayan diğer tutuklular da bulunmaktadır. Meksika hükümeti politik tutsakların varlığını kabul etmemekte onları politik tutsak olarak değil, uyuşturucu suçundan yargılamaktadır. Politik tutsaklar diğer sosyal tutuklulardan ayrı olmasa dahi, onlara yönelik muameleler diğerlerinden daha katıdır.

Sosyal rehabilitasyon için federal rejimi içeriden tanıyanlar ve bunun katılığına ve şiddetine maruz kalanlar şimdi bunun bir çocuk oyunu olduğunu, yeni durumun cehennemle karşılaştırılabileceğini söyleyecektir. Bu hapishanelerde tutsaklar yirmi üç buçuk saat içeride kilitli kalıyorlar. Hiçbir sosyal aktiviteye yada kitaba izin verilmiyor. Tıbbi hizmetlerden yararlanamıyorlar. Saçlarını tarayamıyorlar ve tek sahip oldukları giysi üzerlerine giydikleri giysilerdir. Yetkililer tutsakların sınırlarını bozmak için ellerinden geleni yapıyorlar, bazıları da bu metotlar karşısında intiharı seçiyor. Diğerleri akıllarını kaybettiklerini hissediyorlar, birçoğu da eğer her şey böyle devam ederse, ailelerine ve sosyal yaşama yeniden adapte olmayı başaramayacaklarını düşünüyorlar.

Maksimum Güvenlikli Hapishanelerin yaygınlaşması Ocak 2005’te gerçekleşti. Ordu, ailelerin tutsaklar hakkında bir şey duymalarını engelledikten sonra. La Palma Hapishanesindeki durum hepsinden daha da kötüydü. Yetkililerin durumu normale çevirmeye istekli olmadıkları görülmektedir. Havalandırmaya çıkma süreleri kısaltılarak yarım saate düşürülmüştür, fakat birçok durumda, buna dahi uyulmamakta ve daha az bir zaman tanınmaktadır. Avluya gitmeleri için planlanan süre ve bu havalandırmanın süresinin kısıtlılığı ve aynı zamanda çevresindeki yüksek duvarlar, tutsakların otuz dakika içinde güneş ışığı almasını engellemektedir. Havalandırmada sadece gölge bulabilmekteler.

Çeşitli başlıklarda birçok kitabın bulunduğu bir kütüphaneleri bulunmakla birlikte, bunlar artık hizmet dışı durumdadır ve bu yetmezmiş gibi, tutsak yakınlarının tutsaklara herhangi bir dergi yada kitap getirmesi yasaktır. Tutsakların bir çoğu resim yada edebiyat gibi sanatsal faaliyetlerde bulunuyorlardı. Bunun için boya ve diğer malzemeleri satın alabiliyorlardı. Fakat artık bu tür faaliyetler kalem, kitap, fırça vb. verilmeyerek engellenmektedir.

Birçok tutsak gardiyanların saldırısı sonucu yaralanmaktadır. Bu saldırıların nedeni herhangi bir şey olabilir. Örneğin, havalandırmada kalması için izin verilen 30 dakikayı tam olarak doldurmak istediklerinde tutsaklar saldırıya uğramıştır. Onur kırıcı aramayı içeren rutin aramalar yapılmaktadır, tutsakların bu durumda iç çamaşırlarına kadar soyunması ve ayağa kaldırılarak ve gardiyanlar tarafından makat araması yapılması kural haline getirilmiştir. Eğer tutsaklar bu şekilde bir aramayı reddederlerse keyfi cezalarla karşılaşmaktadırlar. Bu aramalar psikolojik işkence olmakta ve tutsaklara bir meydan okumadır, çünkü bu aramaların her birinde gardiyanlar tutsakların hala sahip olabildiği en önemli şeylere el koymaktadır. Örneğin bir kaç ay önce yapılan bir aramada tutsakların küçük plastik taraklarına, yine aynı şekilde tıraş olurken kullandıkları küçük aynalara el kondu. Tutsakların elinde bir kağıt yığınının başta bir şey kalmadı. Kalemli ve televizyonları da kendilerinden alındı. Tutsakların tek sahip oldukları şey üstlerine giydikleri kıyafetlerdir. Bu aramadan sonra tutsakların fiziksel görünüşleri tamamen perişandı çünkü ne tıraş olabiliyorlar, ne saçlarını tarayabiliyorlar, ne de giysilerini değiştirebiliyorlardı. Tutsaklar dişlerini fırçalayamıyorlar, çünkü ne diş macunları ne de diş fırçaları var. Şimdi tutsaklar bir dahaki aramada sabundan da mahrum bırakılabileceklerinden endişe duyuyorlar.

Avukat görüşleri de kısıtlanmış bulunuyor. Bazı avukatların istenen her şeyi tam olarak yapmalarına karşın hapishaneye girmeleri engellenmekte. Bu tamamen hukuksuz bir uygulama olmakla birlikte Jacoba Silva’nın avukatının da bu tartışma bahanesiyle içeri girmesine izin verilmedi. Yeterli bir savunmanın engellenmesinin bir başka biçimi de

tutsakların dosyalarının ellerinden alınmasıyla gerçekleşmektedir. Tutsaklar aynı zamanda yasal yardım için kullandıkları kitaplardan da (ceza yasası vb.) yoksun durumdadır. Tutsakların yasal olarak kullandıkları yazı ve dokümanlara da izin verilmemekte, kendilerini savunmaları engellenmektedir.

Bu sunumda sizlere Meksika'daki politik tutsakların içinde bulundukları koşulları aktarmaya çalıştım. Sizlere teşekkür ederim.

3. Oturum

Öncelikle bu oturumda benden önce konuşan Arzu Özdemir'in direniş ve mücadele ile ilgili bizimle paylaştıklarının çok etkileyici olduğunu söylemek istiyorum; bu ruhu Kanada'daki Grubumuza ve Meksika'daki sosyal harekete taşıyacağım. Söyledikleri etkileyiciydi çünkü bir yandan katliam, işkence, yakılan insanlarla ilgili her şeyi duyuyorsunuz, fakat diğer yandan insanların bunlara karşı direndiklerini de duyuyorsunuz, işte etkileyici olan buydu.

Bu oturumda Meksika Tutsak Aileleri ve Yakınları Grubu hakkında daha detaylı konuşacağım. Grubumuzun esas çalışması Meksika'da bugün en tanınmış politik tutsaklar olan Jacobo Silva Nogales ve Gloria Arenas Agis için yapılan çalışmalardır.

Meksikalı bir politik tutsak olan Jacobo Silva Nogales tutuklandığı Ekim 1999'dan beri La Palma maksimum güvenli hapishanesinde tutulmakta ve politik faaliyetleri nedeniyle, terörizm ve suç örgütü gibi, örgütlü suç işlemekle itham edilmektedir. Jacobo 51 yıl 3 ay cezaıyla düzensiz bir yargılamaya maruz kalmaktadır. Mahkemelerde Jacobo davadaki birçok düzensizliği ve La Palma'daki genel yaşam koşullarını teşhir etmiştir. Hapishanede bulunduğu süre içinde ürettiği müthiş resim koleksiyonu yoluyla politik çalışmalarını sürdürmüştür. Jacobo resim yapmayı hapishaneye girdikten sonra öğrendi ve sanat, politik düşüncelerini ve aynı zamanda politik tutsak olarak duygularını ifade etmenin bir aracı haline geldi. Askeriyenin el koymasıyla birlikte Silva resim materyallerinden mahrum bırakılmıştır ve sanatsal çalışmalarına devam edememektedir. Tutsaklar hiçbir şeye sahip olmaksızın 2'ye 4

metrelik hücrelerde tutulmaktadır. Tutsaklar artık kütüphaneye girememekte ve tüm sınıflar kapatılmış durumdadır. La Palma yetkilileri ne ulusal ne de uluslararası hukuka riayet etmektedir. Onların cezalandırma ve baskı biçimindeki “adalet” uygulaması ise tutsaklara en insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleyi yapan gardiyanların kişisel zevklerine bırakılmaktadır. Tutsaklar sürekli dövülmekte ve zorla soyundurularak, dizlerinin üzerinde durmaya ve kalçalarını kendi elleriyle ayırmaya zorlanarak yapılan aramayla aşağılayıcı muameleye maruz kalmaktadır. Bu çeşit aşağılamalar, ABD tarafından Abu Garib hapishanesinde kullanılan teknikleri hatırlatmaktadır. Neden bu çeşit baskıcı bir sisteme sahip olduğumuzu anlamak için, esas olarak ülkemizin yapısına bakmalıyız.

Kapitalizm, doğal kaynakların ve insan emeğinin görülmemiş ölçülerde sömürülmesi üzerine kurulu bir sistemdir. Kapitalizmin tek ilgisi sermayenin toplanması ve çoğalmasındır. Kapitalistler gittikçe daha çok metayı daha çok müşteriye satmak için üretmek zorundadırlar. Bu, tüketim için asla bitmeyen üretimi koşullayan, sürekli büyüyen bir pazarı ifade etmektedir ki sonuçları doğal kaynakların giderek büyüyen sömürüsü ve emeğin değerinin düşmesidir. Bunun zorunlu sonucu ise doğal kaynakların tükenmesi ve tüm dünyada halkın daha da yoksullaşmasıdır. Gittikçe daha az sayıda insan, gittikçe daha fazlasına sahip olurken, daha fazla insan gittikçe daha aza sahip olmaktadır. Dünya nüfusunun en zengin % 20'si dünya kaynaklarının % 80'ini tüketmekteyken, en yoksul % 20'si sadece % 1'ini tüketmektedir. Dünyanın en zengin üç kişinin zenginliği en yoksul 48 ülkenin GSMH'ndan fazladır. Aynı zamanda 3 milyar insan (dünya nüfusunun yarısı) günde 2 Doların altında bir parayla yaşamaktadır! Kapitalizmin bugünkü gelişme aşaması yoksulların sayısını büyütmede; işsizlik, kötü beslenme, yiyecek güvensizliği, toplulukların zorunlu göçünü, düşük ücretleri, sosyal hizmetlerin ve çalışma standartların kısıtlanmasını yükseltmektedir. Örneğin 2002 yılında 100 milyon nüfuslu Meksika'da 75 milyon yoksul insan yaşamakta ve bu insanların % 45'i ise mutlak yoksulluk sınırının altındadır. Bugün, nüfusun % 41'i içme suyuna, % 45'i elekt-

riğe sahip değildir. Nüfusun yaklaşık % 30'u ülkenin yerlileridir ve en yoksul kesimi oluşturmaktadırlar. Sosyal çürümenin bu düzeyi hoşnutsuzluğu ve sosyal ayaklanmayı kışkırtmaktadır. Michael Foucault'un ortaya koyduğu gibi nerede zor varsa, orada direniş vardır. Her baskı ve sömürü sistemi zorunlu olarak kendini aynı sistemin yarattığı karşı bir güç olarak teşkil eden büyük bir köleleştirilmiş vatandaş kitlesine yol açar. Bu durumda, kapitalizmin gelişimi tarafından kışkırtılan sosyal yıkım, var olan otoriteye karşı direnen ve meydan okuyan geniş bir halk kitlesi yaratır. Kapitalizm geliştikçe daha çok insan, kendilerini örgütler ve protesto için sokaklara çıkar. Meksika'da son bir kaç on yıl içinde politik seferberliklerde artış olmuştur. 1994'te ülkemiz sömürü, marjinalleştirme, ayrımcılık, dışlama ve fiziksel baskı koşullarında yaşayan binlerce marjinalleştirilmiş yerli insanın sesini temsil eden "Ya Basta" çığlığını yükselten Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu (EZLN)'nin ortaya çıkışını görmüştür. Zapatistalar, küresel kapitalizmin gelişimi tarafından yok sayılmayı artık istemeyen geniş bir kitlesel hareketin ilk adımı oldular. 1996'da kurulan Devrimci Halk Ordusu (EPR) yada 1998'de kurulan İsyancı Halkın Devrimci Ordusu (ER-PI) gibi diğer direniş ifadeleri bu süreci izledi. 1999'da Meksika Ulusal Otonom Üniversitesinde meydana gelen büyük öğrenci grevi kamu eğitimi üzerine büyüyen toplu saldırısına karşı cepheden mücadelede öğrenci hareketini yeniden canlandırdı. Gittikçe daha fazla insan farklı bir toplum, yaşamlarında bir değişiklik istemektedir. Bu arada, sistemin ayrıcalık tanıdıkları ise yükselen protesto ve direnişleri, içinde bulundukları durum için bir tehdit olarak algılamaktadır. Kitleler, azınlığa ayrıcalık tanıyan küresel kapital sisteme karşı savaşmaktadır. Kapitalist dünyanın tamamında olduğu gibi Meksikalı politik elit kesimler de ekonomik elit kesimlere sınıksız bağlıdır. Meksikalı politik iktidar 1920'deki Meksika devrimi sürecinden beri ekonomik iktidarı elinde bulunduran güçlü bir oligarşi tarafından gerçekleştirilmiştir. RPI rejimlerini finanse eden iş adamları grubu Fox yönetiminin arkasındaki aynı gruptur. Meksika hükümetinin çıkarlarıyla bugün oligarşinin çıkarları aynıdır. Devletin işlevi sermaye yağması sürecini kolaylaştıran

bir araçtan başka bir şey değildir. Böylesi bir ülkedeki yaşamı düşününce, politik tutsakların durumu hiç kimseyi şaşırtmamaktadır. Politik baskının sosyal hoşnutsuzluğun suç haline getirilmesinden suikastlara, katliamlara, jenocide, sistematik işkenceye, kaybetmelere ve politik tutuklamalara kadar bir dizi çeşidi bulunmaktadır. İnsanların gerçekten vahşice katledildiği katliamlar yaşanmıştır.

Şimdi diyebiliriz ki, politik tutsakların varlığı kapitalist sistemin bir parçasıdır. Birbirinden tecrit edilemez. Kapitalizme karşı mücadele, daha iyi bir toplum için verilen mücadele politik tutsakların serbest bırakılması için mücadeleyi de zorunlu olarak içermelidir. Politik tutsakların sosyal aktivistler olduğu hatırlanmalıdır. Onlar hapishanelerde çünkü daha iyi bir toplum için mücadele ediyorlardı. Onlar hapishanelerde çünkü kapitalizme karşı mücadele ediyorlardı. Örneğin hala Meksiko eyaletindeki Neza-Bordo hapishanesinde politik bir tutsak olan Gloria Arenas, Zongolica, Veracruz dağlarındaki TINAM (Tüm Yoksul Halkın Birliği) isimli sosyal bir örgütün üyesi olarak politik faaliyetlerine başladı. O dönemde yirmi yaşlarındaydı ve yaşamını dağlardaki ormanları kesmek için köylülere inanılmaz düşük ücretler ödeyen bölgenin büyük toprak sahipleri tarafından sömürülen Zongolica köylülerini savunmaya adanmıştı. Ekim 1999'da eşi Jacobo Silva Nogales'in tutuklanmasından üç gün sonra yakalandı. O da tutuklandı çünkü daha iyi bir toplum istemeye cüret etmişti. Gloria gibi Meksika hapishanelerini dolduran birçok politik tutsak mevcut, çünkü onların faaliyetleri kapitalizme meydan okumaktır.

Birçok örnekte olduğu gibi politik tutsaklar tutuklandıktan sonra da mücadelelerini bırakmazlar. Birçok politik tutsak hapishanede diğer tutsakların halk eğitimi için yazılarını araç olarak kullanarak direnmektedirler. Politik tutsakların serbest bırakılması için yürütülen mücadele, sosyal adalet için verilen mücadelenin merkezi parçasıdır. Bizler sosyal hareketlere politik tutsaklar sorununu taşımaları gerektiğini öğretmeliyiz çünkü bu tutsaklar onların tutsaklarıdır. Politik tutsakların serbest bırakılmaları için güçlü bir hareket yaratmalıyız, çünkü bir gün o parmaklıkların arkasında bizler olabiliriz. Cerezo Contreras kar-

deşin dediği gibi “biz hapishanede olduğumuzda onlardan bizim için savaşmalarını istediğimiz gibi bizler de politik tutsaklarımız için savaşalım”. Fakat çözüm olarak eklemek istediğim şey, uluslararası çalışma ve ilişkinin gerekliliğidir. İnaniyorum ki, mücadelelerimizi birleştirmek için beraber çalışmalı, ortak eylemler yapmalı ve politik tutsaklar arasında dayanışmayı yaratmalıyız.

Hepinize teşekkür ederim.

F- KENAN YILMAZ (Uluslararası Politik Tutsaklarla Dayanışma Komitesi-Almanya)

Merhaba arkadaşlar, ben de sizleri kilometrelerce uzakta yaşamak zorunda bırakılan milyonlarca insandan biri olarak, siz Türkiyeli emekçileri, T. Kürdistanı’ndaki emekçileri Avrupa’daki kardeşlerimiz adına selamlıyorum. Onların sizlerin selamına, sizlerinse onların selamına ihtiyacı olduğunu hissediyorum ve duygularımı sizlerle paylaşmak istiyorum. Değerli dostlar, cezaevleri sorunu sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte, katmerleşerek devam etmektedir. Bugün insanlar üzerinde çeşitli deneylerle ortaya çıkarılan ve bunların da fuarlarının yapıldığı işkence aletlerinin olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Bu işkence aletleri, başta Türkiye, Latin Amerika, Filistin ve dünyanın birçok ülkesinde çeşitli tutsaklar üzerinde denenerek ortaya çıkarılan silahlardır. Özellikle bir insana daha iyi nasıl acı verilir üzerine yapılan bu deneylerin dayandığı nokta, onları çözme, kişiliksizleştirme, onların beynini yıkama, onlara, Türkiye’deki adıyla tredman uygulamadır. Bunun dayandığı noktada, Dr. Schein’in, ünlü Amerikalı profesörün, Vietnam’dan başlayarak ve çeşitli üniversitelerde yaptığı deneylerin sonuçlarıdır. Ki bu metotlar başta Almanya’daki Hamburg Üniversitesi olmak üzere, birçok alanda bugün daha da geliştirildi ve en son olarak bu metotlardan tabutluklar ortaya çıktı. Bu tabutlukların dayandığı nokta beyin yıkama, insanı duygularından uzaklaştırma, insanda insana dair ne varsa yok etmedir. Çünkü onlar bu sisteme göre düşmandırlar. Onlar bu sisteme göre tehlikelidirler, diğer adıyla, onlar bu sisteme göre “teröristtirler”. Hiçbir dönemde bunların hakları kabul edilmemiştir. Bırakalım haklarının kabul edilmesini,

cezaevleri basılarak katledilmişlerdir. Bunların birçok örneklerini yaşadık. Bunların örneklerini Türkiye’de siz yaşıyorsunuz, bunların örnekleri Peru’da yaşandı, bunların örnekleri İsrail’de yaşandı. Bunların örnekleri Latin Amerika ülkelerinde sürekli yaşanıyor. Bunlar gelecekte de yaşanacaktır. Benim içinde faaliyet yürüttüğüm ve temsil ettiğim kurum Avrupa’da faaliyet yürütmektedir. Ki Avrupa’da hepinizin hafızalarında vardır, hücre tipine karşı mücadele 1970’lerin başlarına dayanmaktadır. Çünkü 70’lerin başlarında, 68 kuşağının mücadelesinin gelişmesiyle birlikte, Avrupa’da da bu mücadele gelişti. Sokak eylemleri, öğrenci eylemleri giderek sistemi sarsmaya, sistem açısından bir korku olmaya doğru gitti. Ve 68 kuşağı daha sonra giderek kendi içinde örgütlendi, çeşitli örgütler ortaya çıktı. Bu örgütlenmelerle birlikte, emperyalist kapitalist sistem bu tehlikeyi ortadan kaldırmak, bu tehlikeyi yok etmek için çeşitli programlar uygulamaya çalıştı. Bunların başını Almanya çekmektedir. 68 kuşağının mücadelesi sonucu ortaya çıkan RAF hareketinin gelişmesiyle birlikte, birçok RAF üyesi çeşitli biçimlerde tutuklanmış ve yoğun işkencelerden geçirilmiştir. Bu işkencelerden sonra, politik tutsakların politik kimlikleri hiçbir şekilde kabul edilmeyerek, sıradan hırsız, soyguncu muamelesine tabi tutulmuştur. Ve şu ana kadar da emperyalist-kapitalist ülkelerde, kendilerine “demokrasinin merkezi” dedikleri bu ülkelerde de, hiçbir şekilde politik tutsakların kimlikleri kabul edilmemiştir. Ki Almanya’da RAF başta olmak üzere, çeşitli politik tutsakları kendi düşüncelerinden vazgeçirmek için çeşitli planlar uygulanmıştır. Bunun başında, bundan birkaç yıl önce Türkiye’de yaşadığımız, F Tipi izolasyon ve F tipi cezaevleri, o dönem Almanya’da uygulanmaya başlandı. Bunların uygulanması için, önce Hamburg Üniversitesi’nde özellikle yapılan birçok deneyler var. Başta askerler kullanılarak, üniversitenin bir bölümünde insanlar hücrelere atılarak, bunlar üzerinde çeşitli deneyler yapıldı. Ki bu deneylerde en çok dayanan 5 insan vardı. Bunlar da sadece 68 saat hücre tipinde kalabilmişti. Kesinlikle ses geçirmeyen, en küçük bir tıkırtının bile duyulmadığı, dışarıdaki en küçük bir yeri görmenin mümkün olmadığı hücrelerde bu insanlarla, görevliler de dahil olmak üzere hiçbir şekilde konuşulmayarak ağır bir izolasyon uy-

gulandı. Ve daha sonra bu deneyler 1970'lerden sonra RAF tutsakları üzerinde denendi. Stammheim'de, Berlin'de, Mannheim'da, Düsseldorf'da ve birçok yerde bu tabutluklar yapılarak, RAF tutsakları bu tabutluklara konuldu. Ama tabii ki tabutluklarda bu mücadele bitmedi. Bu mücadele geliştii. Tabutluklara karşı verilen bu mücadelenin gelişmesi ve dışarıda da, bu tabutluklara karşı bir mücadelenin sergilenmesi ve yüzlerce insanın açlık grevine yatması vs. ile birlikte bu mücadele devam etti. Kısmi haklar elde edildi, tekrar ellerinden alındı. Özellikle o süreçte yapılan eylemler bahane edilerek, bu insanların mücadele sonucu elde ettikleri hakları, dönem dönem ellerinden alındı, tekrar mücadele edilerek alındı ve bu sürekli oldu ve bu da yetmedi, hepinizin hafızasında mutlaka vardır. 1976'nın 9 Mayıs'ında Ulrike Meinhof bu cezaevlerinde öldürüldü. Yine diğer RAF tutsakları Katherina Honersmidt, Sigfried Hausner, Andreas Baader, Jan Karl Rusfeld vs. birçok politik tutsak burada katledildi. Bunlara intihar süsü verildi. Özellikle Baaderlerin katledilmesi açık bir katliamdır. Bu insanlar silahla öldürülerek katledilmişlerdir. Silahların avukatlar tarafından içeri sokulduğu iddia edildi. Ancak bırakın içeri silah sokmayı, avukatlar müvekkileri ile görüşürken not bile tutamıyorlardı. Baştan aşağı kadar en ince ayrıntısına kadar aranıyorlardı. Tabii bu sadece Almanya'da değil. Bu yine Fransa'da o dönem ortaya çıkan Aksiyon Direkt Örgütü elemanlarına, İtalya'da Kızıl Tugaylara, İspanya'da BASK bölgesinin bağımsızlığı için mücadele eden ulusal kurtuluş hareketi ETA üzerinde uygulandı. İspanya'daki hareket ve işkence çok yoğun bir biçimde bugün de devam ediyor. İspanya'dan bir örnek verecek olursak, burada bu işkenceleri yapan, Guardia Sivil denilen ekiptir. Hitler faşizmi sürecini hafızanızda canlandırırsanız, orada SS'ler vardı. Ki bunlar en azgın, en katliamcı örgüttü. İspanya'da da faşizmin alt edilmesiyle birlikte bütün faşist kurumlar dağıtılmıştır. Ama Guardia Sivil, bugün özel koruma altında, yine katliamlarına, işkencelerine devam ediyor ve özellikle BASK bölgesi içerisinde yoğun bir şekilde, oradaki kurtuluş mücadelesi veren gerek ETA üyelerine, gerekse oradaki bağımsızlık mücadelesinin diğer ayakları olan kurumların yöneticileri üzerinde de uygulamaktadır, ki BASK bölgesinde bugüne kadar on-

larca demokratik kurum yasaklanmıştır. Gençlik örgütleri, kadın örgütleri çeşitli biçimlerde yasaklanarak, bunların yöneticileri işkencelerden geçirilmiştir. Ve bugün hala da işkencelerden geçirilmektedir, katledilmektedir.

Sevgili arkadaşlar, F tipi ile ilgili, Almanya'da ve Avrupa'nın diğer ülkelerinde yeni uygulamalar söz konusu. Bu uygulamalar "terörle mücadele" adı altında yapılmaktadır. F tipindeki uygulamalar 1. ve 2. oturumda daha geniş olarak aktarıldı. Ama ben burada bu anti-terör yasaları üzerinde biraz durmak istiyorum. 11 Eylül saldırısından sonra, "biz de içimizi temizliyoruz" adı altında, çeşitli kurumlara, çeşitli kuruluşlara yönelik bir saldırı kampanyası başlatılmıştır. Bu saldırının birinci ayağı göçmen örgütlere yönelikken, ikinci ayağı ise bu ülkedeki kurum ve kuruluşlara yöneliktir. Çünkü Avrupa'da halen çok cılız da olsa, çok küçük de olsa bir kıpırdanma söz konusudur. Sosyal hakların kısıtlanmasına, bireyin özel haklarının gasp edilmesine, yine merkezi bilgi merkezlerinin oluşturulmasına, sokakların kamera altına alınarak, insanların her türlü haklarının gasp edilmesine karşı bir mücadele söz konusudur. Bu mücadele şu anda çok cılız, bunun ilerde gelişebileceği görülerek, şimdiden bu mücadelenin bastırılması gerekiyordu. Bundan dolayı da en küçük bir kıpırdanış bastırılmaktadır ki size basit bir örnek verebilirim. Frankfurt'ta bundan iki yıl önce bir araba molotoflandı. Bu arabayı kimin molotofladığı belli değil. Ama orada üç tane genç evlerinden gözaltına alındı. Bu gençler anti-faşist oldukları ve katliamlara karşı hareket içinde öne çıktıkları için alınmıştı. Bu gençler, birleştirilerek bir güç oluşturduklarını iddia ediyorlardı. Bunların bırakın birbiriyle bağlantısını, birbirlerini tanımıyorlardı bile. Almanya'da bu insanlar tehlikelidir diye F tiplerine kondu ve bugün yargılanmaları halen devam ediyor. Yine diğer bir örnek, siz de basından takip etmişsinizdir. Birkaç yıl önce yine Türkiyeli bir genç Almanya'nın Holsburg kasabasında, bir komşunun şikayeti üzerine evinden alındı. Evde kimyasal madde olduğu doğruydum çünkü kendisi kimyagerdi. Ama Heidelberg'deki Amerikan üssünü bombalayacak, havaya uçuracak diye gözaltına alındı. Bu genç birçok kez hem basında hem de kamuoyunda teşhir edildi. Bir süre sonra

ortaya çıktı ki, bu kişinin bu şekilde bir suçu yoktur. Almanya İçişleri Bakanı şunu diyor: “Bizde de varlar ve biz bunları temizleyeceğiz”. Niye böyle diyor, çünkü bu tür olayları kullanarak mevcut “anti-terör” yasalarının yeniden daha da sertleştirilmesi gerekiyor. Bunların bu tür şeyleri kullanmaları, kamuoyu oluşturmaktır ve istediklerini de başarmışlardır. Yani zamanında 11 Eylül’ün destekleyicileri olarak gözüaltına alınan ve mahkemelere çıkarılan birçok göçmen kökenli özellikle de Arap kökenli ülkelerden gelen insanlar, kısa süre sonra serbest bırakılmışlardır, çünkü haklarındaki iddiaları kanıtlayamamışlardır.

Sevgili dostlar, bugün bu örneklerden yola çıkarak şunu söyleyebiliriz ki, Avrupa’da başta göçmenlere yönelik olmak üzere, baskılar giderek artıyor. Bugün İngiltere’de yeni çıkan “anti-terör” yasasına göre herhangi bir insan herhangi bir örgütün taraftarı şüphesiyle gözüaltına alınıp, 6 ay mahkemeye çıkarılmadan sorgusuz sualsiz tutulabiliyor. Bunun aynısı Hollanda’da gerçekleştirilmeye çalışılıyor. Bunu aynısı Almanya’da yapılmaya çalışılıyor. Tüm bunların hedefi olarak göçmenler gösterilmektedir. Çünkü göçmenler Avrupa ülkelerinde, çeşitli şekillerde örgütlü olan tek kesimdir. Başta Türkiyeliler olmak üzere, tüm göçmenler kendi içlerinde şu veya bu şekilde örgütlü olduğundan dolayı, bunlara yoğun saldırılar söz konusudur. Tabi burada, bu ülkelerde de mücadele verilmektedir. Bu mücadeleler çeşitli küçük gruplar şeklinde vardır. Özellikle de cezaevlerine ilişkin bir duyarlılık söz konusudur. Bu duyarlılık sonucu Türkiye’deki, gerek 96 ÖO süreci, gerekse 19 Aralık ÖO sürecinde, Avrupa’daki güçler kendi içlerinde birleşerek, enternasyonal dayanışma en iyi şekilde geliştirilerek, burayı desteklemişlerdir. Benim de içinde olduğum kurum bunlarla birlikte birçok eylem, birçok etkinlik hazırlamıştır. Birçok cezaevlerine delegasyonlar göndermişlerdir. Aynı zamanda cezaevleri koşullarının kötü olduğu ülkelerden bir olan Latin Amerika’yla ilgili çeşitli dönemlerde, oralaradaki gelişmelere ilişkin kampanyalar örgütlenmiş, oralaradaki cezaevlerindeki koşulları öğrenmek üzere delegasyonlar gönderilmiştir. Yine Hindistan’daki cezaevleri koşulları ve tutuklanan Nepal halkının önderlerine ilişkin de birçok kampanya yapılmış ve delegasyonlar gönderilmiştir. Kamuoyu-

nu yakından ilgilendiren ve desteklenen bir diğer mücadele alanı da Filistin’deki intifadadır. Filistin’deki intifadayı destekleyen birçok eylemler ve cezaevlerindeki gelişmeleri aktaran birçok kampanyalar vardır. Bununla birlikte yine Irak işgali ve Irak işgali ile birlikte, başta cezaevi ve oradaki insan hakları ihlallerine ilişkin yoğun kampanyalar söz konusudur. Bu kampanyalarda Avrupa’da yaşayan işçi ve emekçiler, Amerika’nın buradaki işgaline karşı, özellikle işgalin 1. yılında güçlü eylemler örgütledi. Günümüzde de bunlarla birlikte, bu işgalin sona ermesi ve cezaevlerindeki koşulların düzeltilmesi ve Amerikan emperyalizminin Irak’ta yenilgiye uğraması için, etkinlikler düzenlenmektedir. Ve son olarak cezaevleri sorunu, politik tutsaklar sorunu sadece içerdeki kardeşlerimizin, dostlarımızın sorunu değildir. Bundan dolayı da, kendine insanım diyen her insanın, insanlık dışı bu uygulamalara karşı, kendi çapında mutlaka yapacağı bir şey vardır. Son olarak hepimiz bu cezaevlerindeki kardeşlerimizle, dostlarımızla, yoldaşlarımızla birleşerek, onların bir parçası olduğumuzu, bu desteği ve onlarla olduğumuzu hissettirmeli, onların yanında olduğumuzu sokakta, alanlarda göstermeliyiz. Teşekkür ederim.

G- ŞEBNEM KORUR FİNCANCI (Türk Tabipler Birliği)

İnsanları özgürlüğünden yoksun bırakarak cezalandırma, başka bir anlatımla kapatılarak cezalandırma, tarihsel olarak yaklaşık üç yüzyıllık bir geçmişe sahiptir. Kapatılmanın bizzat kendisinin insana verdiği acı yanında; başlı başına kendisinin insan onuruna bir saldırı teşkil ettiği de savunulmaktadır.

Dünyada bugün cezaevleri konusunda da iki eğilimin mücadele içersinde olduğu görülmektedir. Birincisi, özgürlük, onur gibi değerleri cezaevinde de olsa yaşatma eğilimidir. Bu eğilim, ceza politikaları alanında, özgürlükten yoksun bırakma cezalarını yasalarda en az seviyeye indirme; infaz politikaları alanında da, tutuklu ve hükümlülere onların sosyal bir varlık oluşundan hareketle hem cezaevinde en fazla özgürlük ortamı yaratma, dış dünya ile mümkün olan en fazla ilişki ve iletişim olanağını savunmaktadır. İkinci eğilim ise, güvenlik kavramı-

nı kullanarak ve insanın sosyal bir varlık olma özelliğini ihmal ederek, izolasyona dayalı bir sistemi öngörmektedir. Bu iki eğilim arasındaki mücadeleyi, tüm dünyada genel olarak insan hakları ve özgürlüklerine yaklaşımın bir parçası olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Bugün Türkiye’de Mart 2004 itibarıyla Ulusal Cezaevi İdaresi tarafından bildirilen rakamlara göre, **67,772** tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Resmi kayıtlara göre 71.43 milyon kabul edilen nüfus bilgileri ışığında, cezaevi popülasyonu 100,000’de **95**’tir.

Adli ya da siyasi nedenlerle cezaevlerinde bulunan insanların, barınma, beslenme, sağlık, eğitim, giyim, spor, haberleşme, savunma, özetle insan onuruna uygun koşullarda yaşama hakları bulunmaktadır. İnsanların en başta gelen özellikleri de, sosyal varlık oluşlarıdır. Bu özellikleri nedeniyle, yalnızlaştırılan, yalıtılan insanlar, fiziksel ya da ruhsal yönden yaralanmaktadır. O nedenle, tecrit cezası, ulusalüstü insan hakları belgelerinde zorunluluklar dışında verilemeyecek cezalardandır. Böyle bir ceza öngörüldüğünde ise, ilk önce o insan için hekim görüşü istenir. Tecrit bir ceza olarak da ancak belirli bir süreyle ve ancak yargı kararıyla verilebilir. Tecritin bir ceza olarak, belirli bir süre için bile olsa, ancak belirli koşullarla verilebilmesinin nedeni, insan onurunun korunması ve insanın sosyal bir varlık oluşundan kaynaklanmaktadır.

Oysa Türkiye uygulamasında, bilime aykırı, insan onurunu zedeleyecek ve insanı sosyal varlık olarak reddedecek bir uygulama söz konusudur. Örneğin, 19 Aralık 2000 tarihinden beri binlerce tutuklu ve hükümlü F tipi cezaevlerinde tek ve üç kişilik hücrelerde tecrit ve izolasyon koşullarında tutulmaktadır. Tabip Odaları’na bu dönemden sonra yapılan başvurularda, cezaevlerinde gelişen ruhsal bozukluklar ile ilgili başvurular olmaktadır.

Türkiye’nin en son cezaevi mimari tasarımının, 1829’da ABD’de Pennsylvania eyaletinde gerçekleştirilen, eyalet cezaevi mimari tasarımı ile aynı temel prensibe dayandırıldığı belirtilmektedir. Bu model, “Penn State System” veya “Separatist” sistem olarak tanımlanmaktadır. Zamanında dünyanın ilk modern ceza evi olarak infaz literatürüne geçmiştir. Çin, Japonya başta olmak üzere 35 ülkede kopyalanan bu

model, daha sonra infaz literatüründe yapılan değerlendirmelerde Lilinear tip mimari tasarım olarak tanımlanmıştır (1).

1800’lü yıllarda Pennsylvania eyaletinde, Quaker dini mezhebinin liderleri tarafından, zamanın en iyi mimarına, 5 yıllık bir ön çalışmadan sonra yaptırılan bu cezaevi mimarisinin temel prensibi olan tecrit, Quakerların suçluları iyileştirmek için, onların birbirlerini etkileyici imkanlarını yok etmek ve tek başına kalmalarını sağlayarak, nedamet getirip, pişmanlığa itmek gibi inançlarına dayanmaktadır(1).

Bu mimari model zamanımızda, mutlak izolasyonu ön gördüğü için, başarılı olamamış, tarihi ve ders alınması gereken bir model olarak sınıflandırılmaktadır. Zaten Quakerlerin bu tecrübesi de mahkumlar açısından çok zararlı neticeler yarattığı için, 2 yıl gibi kısa bir zamanda sona erdirilmiş ve bu cezaevinde bulunan hücrelerin kapıları açılarak toplu yaşam başlatılmıştır. İçerde yatanlar bakımından da, modern infaz hukuku gereklerinin geliştirilmesine engel teşkil eden bu tip cezaevlerinin kullanımına son verilmiş ve yerlerine yeni modeller, o süreçte geliştirilen Modüler Modellerin uygulanmasına başlanmıştır. 1970’li yıllardan itibaren, zamanımıza kadar ABD’de yeni inşa edilen cezaevlerinin hepsinin Modüler Modele göre yapıldığı gözlenmektedir(1).

Tecrit uygulaması, zamanımızın infaz prensipleri ve infaz hukukuyla bağdaşamayan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Çağdaş İnfaz hukuku gerekleri doğrultusunda, insan onuru ile bağdaşmayacak uygulamalara yer verilmemesi, cezaevinde bulunanların sağlığını etkileyecek yaklaşımlardan kaçınılması öngörülmektedir. Cezaevlerinde yaşamın “normallik” çerçevesinde olması gerekir.

Cezaevlerinde “yaşamın normalliği” nosyonu, infaz hukuku içtihatlarında tarif edilmiş olup, tutuklu ve mahkumların bilimsel/objektif sınıflandırma sistemleri doğrultusunda tespit edilen güvenlik statülerine göre, cezaevlerinde özgürlüklerini en az kısıtlayıcı şartlarda yatırılmalarını öngörür. “F” tipinde düzenlendiği şekli ile tutuklu ve mahkumların yaşamının binanın gerekleri doğrultusunda kısıtlanmış olması bu “normallik” gereğine uymayan bir düzenlemedir(1).

Genel olarak, uluslararası belgeler kişi başına düşmesi gereken as-

gari bir zemin alanı ya da hacim belirlemez. Son birkaç yıl içinde Avrupa İşkenceyi ve İnsanlık dışı ve Aşağılayıcı Uygulama ve Cezaları Önleme Komitesi böyle bir belirlemeye doğru gitmeye başlamıştır(2). Her mahkuma yaşaması için ne kadar alan tanınacağı kararlaştırılırken göz önüne alınması gereken önemli bir husus, mahkumun her yirmi dört saatlik dönem içinde söz konusu alanda ne kadar zaman geçireceğidir. Kişi başına önerilen alan 7 m2 olarak belirlenmiştir.

“F” tipi cezaevi modeli ile Pennsylvania modeli arasındaki diğer, önemli bir benzerlik de “F” tipi cezaevleri ve Pennsylvania modelinde yaşam yerleri, İnfaz literatüründe “İçe Bakan Hücreler”, İngilizce konuşulan ülkelerde “Inside Cells” denilen yatma yerleridir. “Inside Cells” adı verilen bu tür yaşam yerlerinde, tutuklu ve mahkumlar gök yüzünden başka, doğa ile ilgili hiçbir şeyi görüp hissedemezler. Bu özellik Pennsylvania sistemi ile getirilmiş mimari bir özellik olup, mahkumların “sensory deprivation” denilen, hissetme ve görme duyarlarını yok ederek, daha fazla cezalandırılması prensibine dayanır. İnfaz literatüründe, tarihi süreçte içe bakan hücrelerin mahkumlara daha fazla eza ve cefa çekirmek için yapıldığı bildirilmektedir (1).

Hükümetler, insanların özgürlüğünü ellerinden aldığında onlara gerektiği gibi bakma görevini de üstlenir. Bu, yerine getirilmemesi mümkün olmayan mutlak bir yükümlülüktür.

Cezaevinde olan kimselerin beden ve ruh sağlığı içinde yaşamaya ilişkin temel hakkı devam eder. Ayrıca, en azından toplumun kalan kısmına sunulan sağlık hizmetleriyle aynı düzeyde olacak sağlık hizmetlerinden yararlanmaya hakkı vardır. Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (Madde 12) şunu öngörür: Herkesin en yüksek düzeyde beden ve ruh sağlığına sahip olma hakkı.

Bütün insanların sahip olduğu bu temel haklar dışında, mahkumlar özel konumlarından dolayı ek hükümler tarafından korunurlar. Devlet insanların özgürlüğünü ellerinden aldığı zaman kendilerini sağlıklı koşullar altında alıkoymak ve alıkonuldukları koşullardan dolayı hastalanacak olurlarsa bakımlarını gerçekleştirmek yükümlülüğünü de üstüne alır(2).

Dolayısıyla, cezaevi yönetimi yalnız mahkumlara bir sağlık hizmeti sunmaktan değil, hem mahkumların, hem de personelin sağlığını koruyacak koşullar sağlamaktan da sorumludur. Bir mahkum cezaevinden tahliye edildiğinde cezaevine girdiğinde olduğundan kötü durumda olmamalıdır. Bu, cezaevi hayatının bütün boyutları açısından, ama özellikle de sağlık açısından geçerlidir.

Her cezaevinde asgari olarak sunulması beklenen tıbbi hizmetler;

* cezaevine kabul aşamasında tıbbi muayene;

* düzenli olarak ayakta muayene;

* acil durum bakımı;

* hastaların muayene ve bakımı için gerekli şekilde donatılmış mekanlar;

* vasıflı eczacıların vereceği gerekli ilaçlardan yeterli bir miktar;

* fizik tedavisi olanakları ve tedavi sonrası rehabilitasyon olanakları;

* tıbbi olarak gerekli görülebilecek türden yiyeceklerin sağlanması olarak sıralanabilir.

Cezaevi yönetimleri genel tıbbi hizmetlere her an erişilebilmesini, acil durumlarda ise vakit geçirmeden erişilebilmesini sağlamalıdır (Standart Asgari Kural 52). Yeni yapılan cezaevlerinin, kırsal alanda, ancak nüfusu en az 10.000 kişi olan bir yerleşme yerine ve tam teşekküllü bir sağlık merkezine bir saatte ulaşılacak mesafede inşa edilmesi zorunludur (Çağdaş Standartlara göre amir bir hükümdür). Cezaevlerine ziyaretçilerin gelmesi bakımından, görevlilerin ise gidip gelmelerini kolaylaştırmak ve gerektiğinde sağlık merkezine kolayca ulaşma bakımından cezaevinin yapılmasında, yer seçimi çok önemli bir unsur olarak değerlendirilmeli ve “F” tiplerinin halenki yerleşim alanlarının bu standartlara uygunluğu tespit edilmelidir(1).

Sağlık hizmetlerinin her alanında cezaevi makamları cezaevi dışında sağlık hizmeti sunan kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmalı ve bu ilişkileri sürdürmelidir. Bu durum yalnız cezaevi içinde uygulanan tedavilerle dışarıda uygulanan tedaviler arasında uyum sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda mahkumların ve personelin tedavi, profesyonel

standartlar ve eğitim alanlarında gerçekleşen en son gelişmelerden yararlanmasını da sağlayacaktır.

Örneğin Fransa’da Kamu Sağlığı Yüksek Komitesi’nin 1993’te sunduğu bir rapora dayanarak 1994 yılının Ocak ayında çıkartılan bir kanunla, cezaevlerinde sağlık hizmetleri, cezaevlerinden sorumlu olan Adalet Bakanlığı’ndan alınarak kamu hastanelerine devredilmiştir. Bu devir işlemi mahkumlara cezaevi dışındaki kimselerle aynı düzeyde sağlık hizmetleri sunulabilmesi için yapılmıştır. İlk adım olarak, bu hizmetten yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla bütün mahkumların otomatik olarak sosyal güvenlik, genel sağlık ve annelik sigortası kapsamına alınmaları kararlaştırılmıştır.

Gerekli bakım ve tedavi hizmetlerinin ücretsiz olması cezaevlerindeki sağlık hizmetlerine ilişkin temel ilkelerden biridir (Birleşmiş Milletler İlkeler Demeti, İlke 24).

Tıbbi bakımdan yaşanan önemli sorunlardan birisi de, sağlık hizmeti sunumunda güvenlik gerekçe gösterilerek kişilerin hasta yataklarında kısıtlayıcı tedbirlerle yüz yüze kalmalarıdır. Ancak bu konuda düzenlenmiş olan inceleme raporlarında aksi yönde öneriler bulunmaktadır. Avrupa Konseyi İşkenceyi Önleme Komitesi de, 3. Genel Raporunda “... tedavi için hastaneye yatırılan mahkumlar alıkoyma amacıyla herhangi bir şekilde yataklarına ya da başka bir mobilyaya bağlanmamalıdır” denilmektedir.

Cezaevinde olmanın mahkumların ruh sağlığı üstünde ciddi bir etkisi olacaktır. Cezaevi yönetimleri bu etkiyi azaltmaya çalışmalı ve aynı zamanda da her mahkumun ne kadar etkilendiğini izlemek için süreçler oluşturmalarıdır. Kendine zarar verme ya da intihar etme tehlikesi olan mahkumları saptamak için önlemler alınmalıdır. Personel, kendine zarar vermesi olası olan mahkumlarda görülecek belirtileri tanıyacak şekilde eğitilmelidir. Ruh hastalığı tanısı konulan mahkumlar cezaevinde tutulmamalı, gerekli şekilde donatılmış bir ruh hastalıkları hastanesine nakledilmelidir.

Ancak son yıllarda infaz kurumlarına farklı bir bakış söz konusudur. Dünyanın her yerinde cezaevi makamları hapis dışı cezalar ara-

maktadırlar. Hapis dışı cezalar giderek daha yaygın bir şekilde cezaevlerindeki nüfus yoğunluğu sorununa bir çözüm olarak önerilmektedir. Coyle bir çalışmada; “Bu tür cezalar, cezaevlerindeki kalabalığın azaltılmasını sağladıkları gibi, kısa cezalar almış kimselerin cezaevine gönderilmemesini de mümkün kılarlar. Şu anda önemsiz suçlar işlemiş çok sayıda suçlu cezaevlerindedir ve kalabalığa neden olmaktadır. Bu kimseleri cezaevinde tutmak son derece pahalı bir uygulamadır ve bunun yerine toplum hizmetlerinde kullanılmaları mümkündür(3)” şeklinde görüşünü belirtirken, son dönemlerde başka bir eğilim de cezaevlerinin özelleştirilmesi yönünde ortaya çıkan yaklaşımlardır.

Özellikle dünya nüfusunun %5’ini kapsayan ABD, dünya cezaevi nüfusunun %23’ünü bünyesinde bulundurmaktadır. Özelleştirme eğilimleri önce bazı hizmetlerin özelleştirilmesi ile başlamış ve ABD’deki bir cezaevinde ödemeli bir telefonda yıllık 12.000\$ gelir elde edilmiştir(3;4). Günümüzden 2 yüzyıl önce şahıs işletmesinde olan cezaevleri varken, modern uygulamada cezaevindeki yurttaşlar için devletin sorumluluğu tanımlanmış durumdadır. Cezaevlerinin tümüyle ortadan kaldırılması tartışılırken, kâr getiren bir işletme olarak tarifinin sınıncaları tüm hukukçular tarafından dile getirilmektedir.

Cezaevleri, toplum tarafından sürekli izlenmesi gereken mekanlardır. Yalnız Türkiye’de değil, bütün dünyada da durum böyledir. Ceza infazı ile ilgili düzenlemeler, tutuklu ve hükümlülerin insan ve sosyal varlık oluşlarından hareketle temel insan haklarını garanti altına alan bir yaklaşımla yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Turker M, “F” Tipi Cezaevi ve Pennyslavanı Cezaevi modelinin karşılaştırılması benzerlikler ve ayrılıklar, Adalet Bakanlığı Cezaevleri Sempozyumu, 2000, Ankara

2. Coyle A Cezaevi Yönetimine İnsan Haklarını Göz Önüne Alan Bir Yaklaşım Cezaevi görevlileri için elkitabı International Centre for Prison Studies [Uluslararası Cezaevi Araştırmaları Merkezi] London 2002

3. Coyle A, Prison Privatisation seminar at the Centre for Prisoners' Rights, Tokyo September 2004

4. Walmsley R, 2001. An Overview of World Imprisonment: global prison populations, trends and solutions, A paper presented at the UN Programme Network Institutes Technical Assistance Workshop, Vienna, May 2001: <http://www.prisonstudies.org>

H- FATMAGÜL YOLCU (Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı)

Cezaevleri ülkemiz gündeminde her zaman yer tutan bir konudur. Biraz da ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, siyasal durumun bir fotoğrafıdır aslında. Ülkemizde 1960, 1971, 1980 yıllarında üç kez askeri darbe oldu. Bunlardan özellikle 1980 askeri faşist cunta döneminde cezaevleri birer insan kıyım makinesi olarak çalıştırıldı. Hiçbir hukuk kuralının işlemediği aylar süren işkenceli sorgu sürecinden sonra aynı boyutta işkencenin sürdüğü tutukluluk dönemleri başlatılıyordu. Buna karşı mahpuslar fiili direnişler, açlık grevleri ve ölüm oruçları, kendini yakarak yaşamına son vermek biçiminde karşı duruşlar sergileyerek bu uygulamaları kısmen geri püskürtebildiler.

12 Eylül süreci sona erdiğinde, cuntacılar; geriye birçok hakkın ortadan kaldırıldığı bir anayasa bırakarak tarih sahnesinden çekildiler. Ancak bu gerçek bir çekiliş değildi. 12 Eylül; felsefesi, hukuku, ruhu ve maddi varlığı ile yaşamın tüm ayrıntılarında kendini sürdürmektedir. Toplumsal muhalefetin yeniden yükseldiği 1990'lı yıllara gelindiğinde sayıca büyük bir yoğunluğa sahip mahpuslar için özgürlüğün kapısını açan bir yasa meclisten geçiriliyordu: Terörle Mücadele Yasası. Buna göre idam cezasına çarptırılrsa dahi belli bir süre cezaevinde tutulan mahpusların salıverilmesi yasalaştı. 12 Eylül'ün ağır hak ihlallerinin mağduru mahpus ve yakınları açısından büyük bir sevinçle karşılanan bu yasa görüntüsünün ardındaki gerçekle karşılaşmak uzun bir zamanı almadı.

F Tipi Cezaevlerinin bu isimlendirme ile olmasa da temeli ilk bu yasada atılıyordu. Böylece siyasi suçlar açısından hem cezalandırma hem de infaza ilişkin özel statüdeki hükümler bugünlerin de habercili-

ğini yapmaktaydı. Bu özel hükümlere göre siyasi suç işlediği iddiası ile cezalandırılan kimse diğer suç türlerinden farklı olarak aldığı ceza-
dan yüzde elli artırım uygulaması ile bu cezanın yüzde yetmiş beşini bir ve üç kişilik odalarda infaz etmek durumunda bırakılıyordu.

Ortaçağ karanlığından sonra tüm çağdaş cezalandırma sistemlerinde cezanın amacının öç alma yerine ibret ve caydırıcılık esasına dayandırılması kabul edilmiştir. Oysa ülkemiz 1999 yılında Kürtlerin ulusal hareket önderi olarak kabul ettikleri A.Öcalan'ın Kenya'da yakalanarak ülkeye iadesinin temini amacıyla idam cezasını kaldırmak zorunda kalmıştır. Yani cezalandırmada devletin öç alma felsefesi uluslararası bir zorunluluk sonucunda ülke gündeminden çıkarılmıştır. Kutsal devlet anlayışı üzerine kurulan ceza politikasının sonucu olarak da devlet birey karşısında üstün ve asıl korunması gerektirir. Bu yüzdendir ki devlete karşı işlenen suçlar gerek yargılama sürecinde gerekse de cezanın infazında hem öç alma hem de ibret esasına dayalı olarak uygulanmaya gelmiştir.

Teorik olarak devlet kavramının en sevilen tanımı geniş anlamda kamu düzenini sağlama işlevi görmesidir. Ancak adilane ve hakça paylaşımın olması halinde bu mümkündür ki olmadığı noktada varlığını her zaman bir tehdit altında görecektir. Emperyalist yayılmacılığın iyi bir çanak tutuculuğu rolünü sahiplenmişken TC devletinin de kendini güven altında görmemesini anlayışla karşılamak gerekir. Bir yandan yanı başınızdaki komşu ülkenin kan gölüne çevrilmesine tepkisiz kalacaksınız diğer yandan evrensel insan haklarından bahsedeceksiniz. Ülkeniz insanı IMF politikalarına uymak adına asgari yaşam standartları bile sağlayamayacaksınız, diğer yandan hak ve hukuk kavramlarını ağızınızdan düşürmeyeceksiniz. Halkın yüzde 23'ü açlık, yüzde 48'i yoksulluk sınırında yaşarken adalet kavramı en sık telaffuz edilen kavram olacak. Devlet işte tüm bunların doğal sonucu olarak da sindirdiği, susturduğu, güvenmediği, geleceğini emperyalistlerin insafına terk ettiği insanına karşı kendini koruma paranoyası ile kendi geleceğini teminat altına alma çabasıdadır.

Bugün ülkemizde toplumsal önemi nedeni ile yürürlüğe giren üç te-

mel yasa tartışmaları uzun dönem ülke gündemini işgal etmiştir ki devamı da gelecektir. Bu yasal düzenlemeler ülke başbakanı tarafından devrim niteliğindeki yasalar olarak tanıtılmış ancak 1 Nisan'da yürürlüğe girecek olan bu yasalar geniş kesimlerce tepki ile karşılanarak anti-demokratik hükümleri nedeni ile ertelenmiş 1 Haziran 2005'te de yürürlüğe girmiştir. Bu yasalarda da devletin kendisine yönelik korunma fobisinin egemen anlayış olmaya devam ettiği görülmektedir. Devlete karşı işlenen suçların yargılamaında gizli tanık, gizli yargılama gibi keyfiliğe varabilecek uygulamalar yasal hale getirilmiştir. Bu üç yasanın tartışılması sırasında açık bir gerçeklik gözümüne çarpmaktadır ki, o da ceza infaz yasasıdır. Bu yasa henüz tasarı halinde iken kamuoyu önünde tek bir boyutu öne çıkarılarak uzun uzun tartışılmıştır. Bu da tek tip elbise zorunluluğudur. 12 Eylül'de sıkıyönetim cezaevlerinde ölüm pahasına direnişlerin ana konusu olarak tarihe geçti tek tip elbise eylemleri. Ancak tasarının meclise gelmesi ile birlikte anlaşıldı ki tek tip elbise tasarıda yer almıyordu. Kamuoyunun tüm ilgisi tek tip elbise uygulamasının getirilmesinde yoğunlaşırken ortaçağın öç alma ve ibret politikasına dayalı ceza infaz sistemi yasalasma aşamasına getirildi.

Şunu söylemek gerekir ki yasanın meclis genel kuruluna getirilme biçimine bakıldığında aslında yasaya oy verecek olan milletvekillerinden dahi kaçırıldığını görüyoruz. Zira yasa, oylama yapacak milletvekillerinin eline aynı günün sabahında ulaştırılmıştır. Dolayısıyla da tasarının meclis adalet komisyonuna getirildiği tarihte içeriği hakkında bilgi sahibi olan vekiller ancak fikir belirtme şansına sahip olabilmışlerdir. Yasanın esas mantığı esasen pişman ettirme anlayışına dayalı olarak geliştirilmişken muhalefet partisinden ve kimi iktidar partisinden vekillerin karşı çıkışı ile bu ibare tasarıdan çıkarılmıştır. Yasanın ikinci maddesinde cezanın ayırım gözetilmeme esasına göre uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Yine mahpusun zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlara maruz bırakılmayacağı ifade edilmektedir. Oysa henüz yasanın ilk maddeleri sıralamasına baktığımızda negatif ayrımcılığın esas alındığına tanık olmaktayız. Yasanın 8

ve 9. maddelerinin suça göre ayırım esasına dayandığı açık hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan literatüre F Tipi Cezaevleri olarak geçen, yasada yüksek güvenliikli cezaevleri olarak isimlendirilen cezaevlerinde tutulacak olanlara ilişkin suç tipi sayılırken devlete ve anayasal düzene karşı suç işleyen siyasi mahpuslar insanlığa karşı suç işleyen, kasten adam öldürme suçu ve uyuşturucu suçu işleyenler ile birlikte sayılmıştır. Bu şekilde devlete karşı duruş bu suç tipleri içerisinde sayılarak reklam dünyasının manüplasyon taktiği iyi uygulanmış ve insanlığa karşı suçlar ile aynı kategoride görülmesi sağlanmıştır. Bahsettiğimiz gibi her ne kadar işkence, zalimane, onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz (2/2.madde) hükmü getirilmekte ise de yasanın pek çok maddesi kendi içerisinde bu hükmü ilga eder durumdadır. Örneğin iki yıldan fazla hapis cezasına mahkum mahpusun hangi tip ceza infaz kurumunda kalacağına ilişkin tespit yapılabilmesi için ilk günden itibaren tek kişilik bir odada gözlem altına alınması esas alınmaktadır (23.madde/e). Bu süre bir gün ile altmış gün arasında olabilmektedir.

Bir yandan yasanın amaçlarından biri olarak sayılan mahpusun toplumsal bir varlık olarak yaşamını sürdürebilme esasının benimsendiği iddia edilirken diğer yandan sosyal bir varlık olan insanın bir başına tek kişilik bir hücrede izlemeye tabi tutulmasının pozitif bilime de aykırı olacağı açık bir gerçektir. Bu süreci yaşayan bir insanın fiziksel ve psikolojik olarak sağlıklı kalabileceğini hiç kimse ileri süremez. Bu hüküm dahi tek başına uluslararası sözleşmelere, anayasaya ve insan haklarına aykırıdır. Doğrudan işkencenin kendisidir. Keza disiplin cezaları başlığı altında düzenlenen hükümlere baktığımızda dehşete düşmemek elde değildir. Disiplin cezaları; kınama, bazı etkinliklerden alıkoyma, ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma, haberleşme ve iletişim araçlarından yoksun bırakma, ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma ve hücreye koyma olarak düzenlenmiştir (38.madde). Devamında ise buna tam tezat biçimde bedensel, insanlık dışı, küçültücü zalimane cezaların disiplin cezası olarak uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır (38/2).

Sayılan cezaların gerekçelerine baktığımızda işkence yasağının nasıl delindiğini görmek mümkündür. Örneğin yatma planına uymamak ya da hükümlü kimliğini yanında bulundurmamak, duvarlara yazı yazmak, afiş asmak kınama cezasının gerekçeleri arasında sayılır. Ömür boyu hapse mahkum bir kişinin yat komutuna uymaması cezalandırılmasını ne kadar haklı kılabilir? Ya da siyasi düşüncelerinden dolayı mahpus olan bir kişinin bu düşüncelerini temsil eden bir afiş odasına veya bir manzara resmini yatağının başucuna asmasını cezalandırmayı işkence ve zalimane davranış yasağı ile ne derecede bağdaştırabilirsiniz?

Mahpusun eğitim yerini izinsiz terk etmesi, açlık grevi yapması gibi nedenler bazı etkinliklerden alıkoyma cezasının nedenleri arasında sayılmaktadır. Yasanın iyileştirmeye dayalı felsefesinin hayata geçirilmesinin yöntemlerinden birisi de zorunlu eğitimin dayatılmasıdır. Oysa eğitim ancak bir hak olarak anlaşılabilir. Bir zorunluluk olarak dayatılması esasen mahpusun pişman olma, nedamet getirme özellikle siyasi mahpuslar açısından kimliğinin, kişiliğinin inkarı anlamına gelmektedir.

Yanı sıra adeta toplumsal koşullarla ironi yaparcasına getirilen bir düzenlemedir bu hüküm. Zira “özgür” insanlar için dahi parasız ve eşit eğitim, anayasal bir hak olarak tanınmasına karşın okuma yazma oranının esasen yüzde 80’leri aşmadığı iyi bilinmektedir. Okulun, öğretmenin, eğitim araçlarının yetersizliği anlaşılan odur ki cezaevlerinde telafi edilmiştir. İşin böyle olmadığı, bu hakkın yükümlülük haline dönüştürüldüğü yasanın kendi bütünlüğü içinde kolayca anlaşılmaktadır.

Diğer yandan siyasi mahpuslar açısından açlık grevleri, tarih boyunca hak kazanımlarının zorunlu başvuru yolu olarak tercih edilmek zorunda kalınan bir direniş yöntemi biçiminde kullanılmaktadır. Bu yüzdendir ki mahpuslar bu hakları da ellerinden alınmak üzere disiplin cezalarına tabi kılınmışlardır. Bir diğer disiplin cezası nedeni de ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezasıdır. Öncelikle tek tip elbisenin yanı sıra yasaya ilişkin tartışmalarda çokça ilgi toplayan konulardan birisi olduğunu söylemek gerekiyor. Bu da yine bir kara mizah

örneği ceza olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizdeki işsizlerin sayısı 15 milyon gibi çok yüksek rakamlara ulaşmaktadır. Dışarıdaki insanlar için ciddi bir işsizlik sorunu varken hükümlü mahpuslardan meslek sahibi olmayanlar için çalışmayı bir zorunluluk haline getirmek propagandası yapıldığı gibi işsiz mahpusu donanımlı olarak özgürlüğe hazırlamak olmasa gerek. Nitekim çalışmak asla bir yükümlülük olarak getirilemez. Özgür insan çalışma imkanına sahip olduğunda dahi çalışmama özgürlüğünü kullanabiliyorsa mahpus açısından bu hak hiç tartışmasız kabul gören bir durum olmalıdır. Anlaşılan odur ki cezaevleri devlet açısından aynı zamanda iyi bir gelir kaynağı durumundadır(29).

Mahpus hakları bölümünde yer alan internet ve radyo televizyon hakkından faydalanmaları yararlı olmayanların izlenmesinin kurum tarafından sınırlandırılabilceği ifadesi düzenlenmiştir. Özgür kimseler açısından zararlı olmayan ama mahpus oldukları için zararları idare tarafından takdir edilen bu şekilde izlenmesinde sakınca bulunan yayınlardan ne anlaşılması gerektiği belirsizdir. Bir kimsenin mahpus olduğu için neden bazı yayınları izlememesi gerekir? Çünkü onun iradesinin olmadığı düşünülmektedir. Yönetilmeye ve emir almaya muhtaç bir hasta olduğu var sayılmaktadır. Oysa eğer mahpus bu haklardan faydalanmak istiyorsa bunun da olanakları mahpus tarafından yaratılmalıdır. Ancak kurum dışından bu türlü araç ve gereçlerin alınması mümkündür.

Dolayısıyla F Tipi cezaevleri uygulamaya konulduğu ilk günden başlayarak devlet ve anlaşma yaptığı kimi şirketler için iyi bir istihdam kaynağı haline gelmiştir. Bu defa çalışma zorunluluğu bu anlamda çok daha ciddi bir kaynak oluşturma imkanı sağlayacaktır. Çalışan hükümlünün alacağı ücret belirlenmediği gibi sosyal hakları da tanımlanmamıştır. Zorunlu çalışmanın bir angaryaya dönüşmesi kuvvetle muhtemeldir. Üstelik de tayin edilen iş kolları, orman, maden, yol işçiliği gibi ağır iş kollarından oluşmaktadır. Sonuç olarak çalışma zorunluluğu bir yükümlülük olarak yasada tanımlanırken iş yerini izinsiz terk etmek de disiplin suçunu oluşturmaktadır.

Haberleşme ve iletişim araçlarından yoksun bırakılma cezası nedenleri arasında toplu protesto da sayılmış hatta toplu sessiz direnişte bulunmak da bu türlü disiplin cezasının nedeni olarak görülmektedir. Böylelikle belki de bir mahpusun yaşamla doğrudan bağını kuran mektupları dahi ne olduğu anlaşılamayan gerekçelerle engellenebilecektir. Gereksiz yere marş söylemek ya da slogan atmak da bir disiplin cezası nedenidir. Böylelikle bir ve üç kişilik hücrelerde varlıklarını ve kimliklerini korumaya çalışan mahpusların bir diğerinin varlığından ve desteğinden alacağı birliktelik duygusunun yok edilmesi hedeflenmiştir. Sayım ya da arama yapılmasına karşı çıkmak gibi nedenler ziyaretçi yasağı ile cezalandırılma nedenleri arasındadır. Örneğin aramanın biçimi, keyfiliğe varıp varmadığı gibi konular tamamen kurumda çalışanların takdirine bırakılmıştır. Hücreye koyma cezası hükümlüye uygulanan en ağır disiplin cezasıdır. Hücre cezası; kademe olarak 1-10 gün ve 10-20 gün arasında mahpusun bir başına hücreye kapatılmasıdır. Diğer mahpusları idareye karşı kıskırtmak fiili, 10 güne kadar hücre cezasına neden olabilmektedir. İzin süresini en fazla özürsüz olarak iki gün geçirmek de 10-20 gün arasında hücre hapsi nedeni olabilmektedir. Yine bu yasa ile yeni bir suç ihdas edilmiştir ki, buna göre; açlık grevi ve ölüm orucuna teşvik edenler de hücre cezasının muhatabı olacaklardır. Herhangi bir afiş vs.nin de kurumun bir yerine asılması veya teşhir edilmesi de yine hücre cezası nedenidir. Tüm bu uygulamalara karşı mahpusun işlevsel anlamda yasal bir güvencesi yoktur.

1 Nisan'dan 1 Haziran tarihine kadar TCK ve CMK'da yer alan anti-demokratik tartışmalar yüksek sesle telaffuz edilirken sessiz sedasız iki yeni hüküm yasadaki düzenlemeleri daha da dehşetengiz bir tabloya taşıdı. Bunlardan bir tanesi hükümlünün 'rızası olması' gözetilerek 15 gün süre ile infaz kurumu dışına çıkarılması yasalaştırıldı. Dışarı çıkarmanın amacı elbette infaza ara verilmesi anlamını taşıyor. Bunun anlamı, yargılanması tamamlanarak hakkında hüküm kurulan kişinin itiraflarda bulunması, yer göstermesi amacıyla başkaları açısından yeni suç unsurları temin edilmesine yöneliktir. Ülkemizin başı 1990 yıl-

larında en yoğun olmak üzere çok ağrıdı. Faili meçhul cinayetlerin birçoğunun yakalanarak cezaevine konulan kişinin kurum tarafından gizlice dışarı çıkarılarak bu cinayetleri işlediklerine ve birer katliam makinesine dönüştürüldüklerine tanıklık yaptık. Bu durum bizzat meclis insan hakları komisyonunun çalışma raporlarında mevcuttur. 12 Eylül faşist cunta dönemini aratmayan bu hükmün kutsal devlet anlayışının bir uzantısı olarak kabul edildiğini görmek gerekir.

İki arada hazırlanan diğer bir değişiklik de devlete karşı işlenen suçlar kapsamında yargılanan ve hüküm alan mahpusların avukatlarının kurum güvenliğini tehlikeye düşürme ihtimalinin ortaya çıkması halinde müvekkili ile görüşmesinde kurumda görevli birinin hazır olması mümkün olabilecek. Ayrıca yine avukatlar hakkında müvekkili ile birlikte yargılama söz konusu olduğunda savunma hakkının kısıtlanması yoluna gidilebileceği de yeni bir hüküm olarak bu düzenlemeye konulmuş bulunmaktadır. Bu hükümler de devletin kendini koruma fobisinin boyutlarını anlamak açısından çarpıcıdır.

Cezaevlerindeki fiili durumu resmileştirmekle kalmayan, yeni düzenlemeler ile çok daha ağırlaştıran Yeni Ceza İnfaz Yasası, gizlemeye hiç de gerek duymadığı amacını ilgili kısımda; mahpusların, "kanunlara, nizamla ve toplumsa kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimime uyumunu kolaylaştırmak" olarak vurgulamaktadır. Bunun, tek tip, kendi düşünce ve inançlarından soyunmuş, itaatkar bireyler yaratmayı hedeflediği açıktır. Bu amaca ulaşmanın, özel bir rejim gerektirdiği, böylesi bir rejim için de bir takım araçlara ihtiyaç duyulduğu bilinmektedir.

Yukarıda bir kısmını örneklediğimiz yasa maddeleri, açık biçimde kaba şiddete ihtiyaç duymaksızın, katı izolasyon koşullarında oluşturulacak otoriter bir cezaevi yönetimi eliyle bu işlevi görmek amacıyla hazırlanmıştır. Hedeflenen, siyasi mahpusların kimliklerinden uzaklaştırılması, kişiliksizleştirilmesi, düşüncelerinden vazgeçirilmesidir. Bunun için masumane bir biçimde ifade edilen programın adı "iyileştirme"dir. Literatürde "rehabilitasyon" adı da verilen iyileştirme, "hasta" olarak görülen mahpusun ıslah edilmesi, yani yola getirilmesi için ona

bir takım eğitim programlarının tatbik edilmesidir. Bunun, onun iradesine aykırı biçimde planlanıyor olması meselenin en kritik noktasıdır.

Bu durum yasanın ilgili maddesinde açık biçimde, “Hükümlü, ceza infaz kurumunun güvenlik ve iyileştirme programlarına tam bir uyum göstermekle yükümlüdür” şeklinde ifade edilmektedir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde karşılaşılabilecek yaptırımların giderek ağırlaşan disiplin cezaları olduğu bilinmektedir. İnsan iradesine aykırı bir dayatmanın başlı başına ağır bir insan hakkı ihlali olduğu açık bir gerçekliktir. Kaldı ki meselenin bu dayatmalardan öte nereye varacağı da bilinmemektedir.

Görüldüğü gibi; ağır tecrit koşullarına alınmış mahpusların inanç ve düşünce sistemine; yeni ceza infaz yasasının öngördüğü aşırı otoriter, keyfi ve sorumsuz bir cezaevi idaresi altında; yasada sıralanan bin bir disiplin cezasının baskı ve tehdidiyle yüklenmeyi hedeflemektedirler. Bu konuda 4.5 yılı aşkın süredir F tipi cezaevleri yönetimlerinin süregelen pratiğinin etkili olamadığı bilinmelidir. Yeni yasayla bunun biraz daha organize ve daha ağırlaştırılmış hale getirilmesinin sonucun değişmesine yol açacağını düşünmek büyük bir saflıktır. Zira, hedef kitle olarak ele alınan siyasi mahpuslar, meseleyi bir irade savaşı olarak algılamakta ve ona göre hareket etmektedirler. Nitekim onlarca ölüm ve yüzlerce sakat ve yaralı verme pahasına F tipi cezaevlerinde, iyileştirme programlarına ve diğer yaptırımlara taviz vermemişlerdir. Bundan sonraki sürecin de böyle işleyeceğini tahmin etmek hiç de zor değildir.

I- HASAN KIVIRCIK (TMMOB)

Kamuoyunda çok yer alan F tipleri ve hücre tipi cezaevlerinin mimarisi ile ilgili olarak konuşmama başlamak istiyorum. F tipleri 2000’li yıllarda yapılmaya başlandı. Bu konuda Adalet Bakanlığı’nın Baro’yu, Türk Tabipler Birliğini ve Türk Mühendis ve Mimarlar Oda-lar Birliği’ni gezdirdiği sırada elde ettiğimiz, daha sonra da kamuoyuyla paylaştığımız, daha sonra hepimizin bildiği biraz sonra sinevizyon gösterisinde de size anlatılacağı gibi 19 Aralık katliamıyla son bulan F tiplerine geçiş, ülkemizde büyük bir drama yol açmıştır. Bunun tanığı

olarak sizlerle buluşturduğumuz dokümanları konuşma fırsatını bulabileceğiz. O bakımdan ben ağırlıkla cezaevi mimarisi dendiğinde ne anlaşıldığına dair, böyle bir mimari var mı, mimarlığın ilgi alanında mıdır, bu konuda küçük bir tartışma yapmak istiyorum. Diğer taraftan özellikle günümüzün sorunu olarak durduğu hücre tipinin, hücre tipi bir hapisane modelinin nasıl geliştiğine ait ipuçlarını kendimce yorumlamaya çalışacağım.

2000’li yıllara gelirken soğuk savaşın bitmesiyle yani değişim rüzgarlarının esmesiyle, küreselleşmenin, yeni dünya düzeni denilen olayın ortaya çıkmasıyla birlikte devletlerin yeniden yapılandığını görüyoruz. Ülkemizde de yaşanan böyle bir yeniden değişim, onlara göre reformun alt nedeni devletin yeniden yapılanmasıdır. Bu yapılanma bugün de çeşitli alanlarda sürüyor ve aslında siyasal sistemin kendi muhalifleriyle hesaplaşma alanı ve onlarla baş etme aracı olarak kullandığı ceza sisteminin bir parçası, infaz rejiminin mekanları olan hapisaneler 2000’li yıllara gelindiğinde bir değişim göstermeliydi artık. Varolan cezaevi mekanları, varolan binalar ve onların tutsak ettiği insanları bu rejim onu yeterince nötrale edememeye başladı. Dolayısıyla yeni bir çizgi bulması gerekiyordu ama dünya çapında örneklerle biraz sonra aktaracağım gibi bu tırnak içinde modern, çağdaş ve bütün herkesin uyguladığı, uluslararası standartlara uyan sistemi getirdi. Bu sistemin sonucunda da şu an Türkiye’deki tüm cezaevleri hücre tipi olarak değiştirilmeye başlandı. Bunun ilk adımıydı F tipi, şimdi D tipi, L tipi gibi başka tip cezaevleri de icat edildi. Şu anda yürürlükte ama F tipleri hücre tipi cezaevlerinin bir öne olması bakımından bizim için önemlidir. Hücre ve hücre cezası yok muydu önceden? Bu çok yeni icat edilmiş bir şey değil aslında, ceza sistemi içinde zaman zaman mahkumlara verilir de. Ama bu, bir cezayı çekerken ayrıca cezaevinde işlenen yeni bir suça ya da disiplin suçlarına denk gelen başka türlü bir sistemin adıydı hücre. 12 Eylül döneminde tabi ki askeri rejimin, cuntanın genelleştirdiği bir sistem haline getirildi. Değişim budur. O kadar da açık bir tarif vardır ki. “1 ile 3 kişilik yerlerde tutulur” diye. Bu icazet ya da bu yol açma diğer kendi argümanlarıyla birleştirilerek bildi-

ğimiz F tipi faciaları meydana getirildi. Mimarlıkla cezaevinin bir ilgili yok. Ama burada altını çizmemiz gereken nokta şudur ki cezaevleri inşa edilişi ya da imal edilişi süreci ile bir mimari tasarı ögesi değildir.

Belki bunu hekim arkadaşlarımız da başka bir yönden, oradaki sağlık hizmetlerinin nasıl verildiğine ait kendi tasarımları olmadığını, sonradan olaya müdahale edebildiklerini ve sistemi tümüyle kontrol edemediklerini anlatacaklardır. Mimari açıdan da böyle bir şey var. Ağırlıkla cezaevinin tipi ya da şekli şemali bir güvenlik konsepti içerisinde devletin baskı ve zor aracını nasıl şekillendireceğine ilişkin daha farklı bir noktada alınan kararların bir sonucu olarak ortaya konan bir şeydir. Yoksa bu mühendis ve mimarların ya da daha farklı teknik ekiplerin tasarlayarak ortaya koydukları bir şey değil, çünkü onların tasarımlarının altında yatan şey insanın mutluluğudur, insanın rahat etmesidir. Bütün bunlara ters, bütün bunları yok eden bir sistemi kendi doğaları itibarı ile tasarlamaları ve oluşturmaları zaten mümkün değildir. Dolayısıyla cezaevi mimarisi lafı sadece bizim söylediğimiz bir şey, oysa öngörülen bir şey değildir. O, sanatın ve mimarın ürettiği bir şey değil, sistemin dayattığı ve sonuç olarak bize getirilen bir şey. Bunu da vurgulamak lazım.

Hücre tipinin altında denetleme tipi var. Bu denetleme tipi de 1791 Bentham'dan kaynaklanan, ortada bir kule ve gözetleme yerinden bütün hücrelerin içinin görüldüğü bir sistemin o yıllarda icat edilmesiyle oluşmuş bir rehabilitasyon yeri. Bu yolla insanları çok çalıştırarak, yalıtılarak, tek başına bırakarak ve sürekli olarak gözleyerek bir de yanına dinsel öğretileri günün çeşitli saatlerinde yaptırarak ya da yaparak insanların uslandırılabilmesi fikri oluşmuştu. O yıllarda her an gözaltında tutulan, her an denetlenen, her an bakışların altında duran insanların ıslah olabileceği düşüncesi hakim olmuş. Şimdi hücrelerin altında yatan, yani hücre cezasının oluşumuna kaynaklık eden öğreti böyle. Bu öğreti o kadar etkili olmuş ki o tarihlerde, sadece cezaevlerinde değil, başka türlü yapılarda da örneğin okullarda, hastanelerde, hatta kümeslerde bile böyle merkezi noktadan olan biten her şeyi görürseniz, her şeye müdahale edersiniz, ne yapılıyor her dakika bilerseniz –ama o sizi göremeyecektir- her an izlendiği hissi, o baskı ve o tecrit edilmişlik

insanı bunaltır ve istenen noktaya taşır. Kurgu bu! Bize doğru gelen yeni fiziki mekan oluşturulmasındaki kurgu bu. Bir yerde de tiyatro sahnesi dediğimiz, bizim merkezi mekan örgütlenmesine de denk gelen bir mekan örgütlenmesidir. Geçmiş yıllarda Amerika'nın doğu eyaletlerinde ışınsal kollar halinde düzenlenmiş tek sıra hücreler mevcut. Hücrelerin önünden bir tane koridor geçiyor. Bu koridorun kapıları her an açık, açık olan kapılarda nöbet bekliyorsunuz. Merkezi bir kule vardır. Bu kuleden de yapının her tarafına hükmedebiliyorsunuz. Bu yolla mahkumların istenen noktada rehabilite edilebileceği düşünülmüş.

Şimdi günümüze doğru gelince, F tipi hapishanelerle ilgili izleyeceğimiz slaytlarda göreceğimiz gibi, artık bu tarz bir şey yapmaya gerek yok. Sorunu artık kompakt olarak çözmek mümkün, bugünkü teknolojiyle. Çünkü işin içine elektronik gözetleme sistemleri girmiş durumda. Ama geçmişte bu tür hapishaneleri fiziken görmek ve fiziken ona hakim olmak mümkün olabiliyordu. Burada bu binaların artık otel ya da farklı yerler olarak kullanıldığını biliyoruz. Tıpkı bizim sistemimizde Sultanahmet Cezaevi gibi.

Ülkemizde de ancak 2000'li yıllara gelinceye kadar koğuş sistemi dediğimiz, aslında kendi kapasitesinin çok üstünde insanların konulduğu, yeterli bina ve kaynak ayrılmadığı için 100 kişilik 200 kişilik hapishanelere 300-500 kişinin doldurulduğu büyük sıkıntılar çekilen bir hapishane düzeni olduğunu biliyoruz. Sağlık koşullarının, birlikte aynı havayı solumada ve ortak mekanları kullanmada sıkıntılar olan, ama belki de bu devletin bu yöndeki politikalarının sonucu, koğuş sisteminin olduğunu biliyoruz ve hapishaneler değişene kadar da koğuş sistemiydi. Bu F tiplerinin meydana getirilmesi sırasında zaten bir tartışmaya da yol açtı. “Modern olan tek kişilik, üç kişilik hücrelerdir ya da odalardır” çünkü yasada bunlara hücre de denmiyor “oda” deniyor. Tek kişilik, üç kişilik oda deniyor. Odalarda kalmak mı iyi? 300 kişiyle kalmak mı iyi? Bulaşıcı hastalık var, gürültü var vs. Konu bu bazda tartışıldı. Bu tartışmalardaki birkaç yanlışlığı ortaya koymak lazım. Bu tartışmalarda ortaya çıkan ve bize getirilen, tek kişilik yalıtılmış hücrelerin daha modern, daha sağlıklı, daha insani olduğunu, diğerinin ise za-

ten kabul edilemez ve farklı nedenlerle reddedilmesi gerekir gibi bir ikilem oldu. Bu konuda açıkçası Avrupa Birliği'nden gelen gözlemci, temsilcilerin de standartlara uygun olduğunu açıkladıklarını hepimiz biliyoruz. Öyle bir şey oldu ki Türkiye'de, Türkiye cezaevlerinin modernleştirilmesinin bir aracı gibi sunuldu. Ancak sonradan birçok kurumun müdahalesiyle anlaşıldığı gibi, bunların insanların sağlığını düşünerek, temizliği düşünülerek sakın kalması ve üretken olması düşünülerek değil, tamamen yalıtım için yapıldığı, 1 ve 3 kişilik hücrelerin ortaya konulduğu, bu tartışmaların sonucu ortaya çıkmıştır herhalde.

Küreselleşme sürecinde ve cezaevi politikalarında ve ona bağlı olarak cezaevi uygulamalarında bir takım değişiklikler oldu. Ceza politikalarına daha çok yoksulların uğradığı, onların çocukları, onların insanlarını içeri alan bir noktanın yaşandığını bütün dünyada biliyoruz. İstatistiklerle ortaya konmuş durumda. Yine ceza politikalarının değişimi ile sosyal devletin tüm dünyada yok edilişi arasında bir ilişki olduğunu biliyoruz. Artık sosyal fonlar toplumun insanlara ve halka verdiği hizmetten daha da geride durduğunu biliyoruz. F tipi hapishanelerdeki işletme masraflarının bile mahkumlardan çıkarılmak istendiği süreci biliyoruz. Bütün dünyada kârlılığın artırıldığı ve kârlılığın sürdürülmesi, bir düzende hiçbir pürüz olmadan toplumsal bir muhalefetle karşılaşmadan sorunlarını çözebilmesi için de bütün toplumun sessizleştirilmesi, kontrol edilebilir bir noktada tutulması gerektiğini biliyoruz. Yine küresel dünyada ulus politikaları da aşan müdahalelerin yapıldığını ve bunların bir ya da birkaç yerden ayarlandığını biliyoruz.

F tiplerindeki spor alanı gibi sosyal alanların da fiziki açıdan, cezaevi yönetimi izin verse dahi kullanılmalarının fiziki olarak imkanı yok. Bu da cezaevlerinin gezdirilmesi sırasında bize verilmiş dezenformasyonlardan biri. Bunu o günlerde kırmaya çalıştık ve belli yerlere geldik, fakat üç tane kapının bile açılmasını sağlayamadık. Adalet Bakanlığı bütün başvurularımızı geri çevirdi. Aslında bu temsili demokrasinin ve katılım araçlarının çökme noktasıdır. Kurumlara bile, Türk Tabipler Birliğine, baroların sözcülerine bile burada bir hak tanınmadı. Bütün itirazlarımıza rağmen, buralarda hiçbir iyileştirmeye gidilmedi.

J- ARZU ÖZDEMİR (19 Aralık katliamı tanığı)

Öncelikle hepiniz hoş geldiniz. Sempozyumun 3. Oturumundayız ve 1 ve 2. Oturumlarda genel anlamda dünyada hapishaneler sorunu ve özelde çeşitli boyutlarıyla ülkemizde hapishaneler sorunu ortaya kondu. Diğer oturumlarda ifade edilen konuları burada bir kez daha tekrar etmek istemiyorum. Özellikle F Tiplerinin bugün içinde bulunduğu durum ve buna paralel olarak tecrit süreciyle birlikte yaşanan sorunlar ve 1 Haziran'da yürürlüğe giren Türk Ceza Kanununa ilişkin önemli vurgular yapıldı burada.

Ben konuşmama hapishaneler sorunu açısından önemli gördüğüm şu noktaları vurgulamakla başlamak istiyorum. Hapishaneler, ülkemizde yaklaşık 30 yılı aşkın mücadele süreci içerisinde her zaman devlet ile ya da egemen sistemle politik, devrimci tutsaklar arasında açık çarpışma ve çatışmaların yaşandığı bir arena olmuştur. Bu çatışmalar kimi dönem şiddetlenmiş, kimi dönem azalmış ancak varlığını sürekli olarak korumuştur. Üçüncü oturumda tartışacağımız konu ülke deneyimleri ve çözüm önerileridir. Buna paralel olarak özellikle ülkemizde direniş geleneğinin yaratılması boyutuyla 12 Eylül sürecinden biraz bahsetmek istiyorum. Bilindiği gibi 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası ile birlikte ülkemiz hapishanelerinde o güne kadar görülmemiş bir işkence ve vahşet yaşanmıştır. Bu süreçte devletin içerdeki devrimci tutsaklara uyguladığı baskı ve zor yöntemleri, gerek o güne kadar gerekse de o süreçten sonra hedeflediği gibi devrimci tutsakların iradelerini teslim almak, kimliksizleştirmek ve kişiliksizleştirmek üzerine şekillendirilmişti. O dönemde ön plana çıkan saldırılar, yine aslında o sürecin kendi özelliklerini ifade etmektedir. Örneğin Diyarbakır Hapishanesinde özellikle Kürt ulusuna mensup tutsaklara zorla Türkçe marşların okutulması, Türkçe bilmeyen tutsaklara ziyaret yasağının getirilmesi, bunun yanı sıra kadın tutsaklara tecavüz edilerek, kiminin hamile bırakılması, tutsakların kalas ve coplarla sürekli dövülmesi gibi burada hepsini sıralayamayacağımız yöntemlerle saldırılar yaşanmıştır. Devlet o dönem açısından elinde bulundurduğu tüm saldırı yöntemlerini tek tip elbise de dahil olmak üzere politik tutsak-

lara karşı hayata geçirmeye çalışmıştır. Ancak o süreçte politik tutsaklar tüm bu saldırılara karşı yanıt vermeyi ve bu anlamda direnmeyi, devrimci iradeyi korumayı bilmiştir. Bu süreç açısından ön plana çıkartılması gereken temel nokta budur diye düşünüyorum. 12 Eylül sürecinin ardından bugüne uzanan süreçte ülkemiz hapishanelerinde bir dizi katliam ve bu katliamlara paralel bir dizi de direniş yaşanmıştır. Devrimci tutsaklar açısından temel ve esas olan nokta şuydu; o güne kadar can bedeli yaratılan direnişlerin tümü korunmak, geliştirilmek ve ileri taşınmak zorundaydı. Politik tutsaklar bu görevle, bu görevin bilinciyle karşıladılar devletin saldırılarını. Devletin o güne kadar direnişlerle kazanılan hakları gasp etmesi karşısında tutsaklar da direnerek bu saldırıların bir kısmını geri püskürtmüştür. Ülkemizde özellikle 1990'lı süreçlerden sonra ivmelenerek devam eden bir hapishaneler tablosu görmekteyiz. Bunu Buca, Diyarbakır, Ümraniye, Ulucanlar, Burdur ve son olarak da 19 Aralık 2000 katliam operasyonlarında görmekteyiz.

Hapishaneler ve hapishanelerde yaşanan saldırılar açısından, bu saldırıların boyutunu belirleyen aslında mevcut sistemin içinde bulunduğu durum olmuştur ve devletin o gün içinde bulunduğu mevcut ekonomik ve siyasi kriz böylesine kapsamlı bir operasyonun temel zemini olmuştur. 19 Aralık açısından vurgulanması gereken ikinci bir önemli nokta o gün devlet aslında ülkemizde 20 hapishaneye birden operasyon düzenleyerek sadece devrimci tutsakları teslim almayı hedeflememiş, aynı zamanda dışarıdaki tüm toplumsal muhalefeti teslim almanın, tüm toplumsal muhalefeti sindirmenin operasyonunu yapmıştır.

19 Aralık 2000 hapishane katliamlarında neler yaşandı? Ben o süreçte özel anlamda Bayrampaşa Hapishanesinde kaldığım için orada yaşananları aktarmak istiyorum. Aslında o sürece dair çok şey söylendi, çok şey anlatıldı. Bu anlamda burada anlatacaklarımın tekrar olacağını düşünüyorum. O anlamıyla da belli başlıkları sadece vurgulayacağım.

Bilindiği gibi devlet binlerce askeri gücüyle bu operasyona hazırlandı. Bayrampaşa'da da operasyon diğer hapishanelerin başladığı sa-

atlerde başladı. Yüzlerce askeri güç önce hapishanenin içine girdi. Koğuş çatıları delindi önce ve bu deliklerden onlarca çeşit yüzlerce gaz bombaları atıldı. Atılan bu gaz bombaları insan bilincinde ve insan bünyesinde çok farklı etkiler yaratan bombalardı. Kimimiz sinir krizi geçiriyor, kimimiz bayılıyorduk, konuşamıyorduk. Ancak bu saldırıda kullanılan silahların etkisi çok kısa sürüyordu. Çünkü devrimciler ve özellikle içeride bulunan devrimci ve komünist tutsaklar açısından direnmek kilit bir meseleydi. O anlamıyla da, bu gazların yarattığı etki çok kısa sürdü. Ve hepimiz yeniden direnmeye ve hepimiz direnişi en uzun süre ayakta tutmaya kilitlendik. Özellikle 6 kadın tutsağın yaşamını yitirdiği karşı koğuşta yaşananlar, ülkemizdeki devletin niteliğini anlamak açısından çok çarpıcıydı. Askerlerin koğuş çatılarından attığı gaz bombalarının ardından yangın bombaları atılmaya başlandı hem bizim kaldığımız koğuşa, hem de 6 kadın tutsağın yandığı koğuşa. Bu yangın bombalarıyla önce yataklar tutuştu, ardından yataklarının tutuştuğu demir ranzalar eridi, ardından demir parmaklıklar eridi ve ardından da insanlar eridi. Ancak erimeyen tek şey vardı, o da devrimci iradenin kendisiydi. İnsanların “Yanıyoruz” çığlıkları, havaya karışan insan eti kokusu hala çok sıcak, ve bu sıcaklığından da bir şey kaybetmeyecek. Biz içerideki devrimci tutsaklar olarak aslında görevimizi yerine getirmiştik. O güne kadar birçok bedeller ödeyerek yaratılan tarihi direnişi koruma görevimizi yerine getirdik. Bunun ötesinde, bundan fazla bir şey yapmadık. O gün tarihe çok anlamlı notlar düşüldü. Hem ödenen bedellerle, hem yaratılan direnişle bu notlar düşüldü. Bu notlar gelecek açısından, gelecekte büyütülmesi açısından önemli diye düşünüyorum. Ve bu notların insanlığın hafızasından silindiğini ve silineceğini düşünmüyorum. Yanmış cesetler hala bizim gözümüzün önünde ve çok sıcak. O cesetleri arkamızda bırakıp koğuştan çıktığımızda bizim için çok zor bir andı. Ama şunu biliyorduk, gerek Bayrampaşa hapishanesinde, gerek diğer hapishanelerde devrimci tutsaklar direniyordu, dillerinde direniş türküleri vardı. Ve sonuç olarak Ümraniye Hapishanesi 4 günlük bir direnişin ardından düşürülebilmisti. Bu çok önemli bir kazanımdı. Ve bugün bu ka-

zanımların hepsi büyütülmeyi bekliyor. Bu sürecin ardından az önce de vurguladığım gibi, devlet sadece içerideki politik tutsakları teslim almak için bu operasyonu düzenlememişti, dışarıdaki tüm muhalif kesimleri teslim almanın planlarını yapmıştı. Tutsakları F Tipi hapishanelere götürdü. Ancak bu hücre hapishanelerinde de devrimci iradeyi teslim almayı başaramadı. Bugün haberleşme de dahil olmak üzere devrimci tutsaklar tecrit duvarlarını aşma noktasında yol kat etmeye çaba harcıyorlar. Bu süreçte, F Tipi hapishanelere karşı direnişte, yine hatırlanacağı gibi politik tutsakların tümü sürece ölüm orucu ile başladı. Ve ölüm orucu sürecinin ardından çeşitli yöntemlerle direniş sürdürülmektedir. Bu sürecin ardından bugün açısından belli noktalara vurgu yaparak konuşmamı bitirmek istiyorum. Devletin 1 Haziran'da yürürlüğe koyduğu Yeni Ceza Yasası gerek hapishaneler açısından gerekse de dışarıdaki toplumsal muhalefet açısından çok ciddi saldırıları içinde barındırmaktadır. Sistem açısından kendisine en küçük rahatsızlık veren hareketliliklere, kişilere, kurumlara çok rahatlıkla hapishane yollarını, tecrit kapılarını açmış bulunmaktadır. Bunun yanı sıra yine hatırlanacağı gibi kısa bir süre önce Türkiye Kürdistanı'nda yargısız infazlar gerçekleştirildi, yine ülkemizde eğitim emekçilerine yönelik gerçekleştirilen saldırıların bir biçimi olan Eğitim-Sen'in kapatılması söz konusu. Ve bunun yanı sıra gençliğe yönelik YÖK yasa tasarısının daha da katmerleştirilmesi gibi bir dizi saldırı yasası gündemde. Bunlara paralel olarak işçi sınıfına yönelik özelleştirme ve köylülüğe yönelik tarımın tasfiyesi saldırıları bugün boyutlanarak devam ediyor. Bu sürecin geri püskürtülmesi, yani dışarıdaki toplumsal muhalefete yönelik saldırılar ve içerideki devrimci tutsaklara yönelik saldırıların geri püskürtülmesi açısından neler yapılabilir, ne tür yöntemler denenebilir? Burada önemli olan noktanın, tüm toplumsal dinamiklerin örgütlü, bilinçli ve birleşik mücadelesinin örülmesi olduğunu düşünüyorum. Buradan hareketle sürecin örülmesinde bu temel noktalar gözetilerek doğru politik belirlemeleri, bu politik hedefleri gözetmek gerekiyor. Yeni Ceza İnfaz Yasası, az önce de ifade ettiğimiz gibi tek başına politik tutsakların sorunu değildir. Sorun, tüm top-

lumsal muhalefetin sorunudur. Bu anlamıyla da püskürtülmesi ancak bu tarzda, bu yöntemle olacaktır. Ve bizler açısından aslında temel olan nokta şu diye düşünüyorum; politik devrimci tutsaklar şu yada bu şekilde mutlaka direniyorlar. Ancak bu direniş ruhunu, direniş geleneğinin kendisini dışarıdaki muhalefete kavratmak, onların mücadeleleriyle birleştirmek vazgeçilmez önemdedir. Ve bununla birlikte hızlandırılacak olan yürüyüş temposunun ancak bu saldırıların üstesinden gelebileceğine inanıyorum.

Konuşmamı bitirirken son olarak şunu vurgulamak istiyorum. Bugün devrimci iradeyi teslim alma amaçlı devletin gerçekleştirdiği saldırıların tümüne karşı gösterilen direnişler hala devam ediyor. Bugün devlet, saldırılarını çok daha kapsamlı çok daha boyutlu hale getirerek tüm hapishaneleri kapatıp elindeki ya da yakaladığı devrimcilerin hepsini tek tek katletme yöntemine de girişebilir. Ancak ülkemizde ve dünyada ezen ve ezilenlerin var olduğu koşullarda ne devrimci irade teslim alınabilir, ne de devrim ideali bitirilebilir.

Hepinize teşekkür ediyorum.

K- GÜNSELİ KAYA

DUVARLARIN ARDINDAKİ SES BİZE NELER ANLATIYOR?

Şu çok net ki, sınıfların, sömürü ve baskı sisteminin olduğu tüm toplumsal aşamalarda hapsederek cezalandırmayla amaçlanan şey, kişinin iradesini ve onurunu kırmak; ezilen emekçi kesimleri teslim almak için, örgütlü olarak karşı koyan kişi ve kesimleri çok çeşitli yöntemlerle yıldırma, geniş halk yığınlarına karşı hapsetmeyi ve yok etmeyi tehdit olarak kullanmaktır. Böylelikle egemen güçlerin aygıtı olan devlet otoritesini güçlendirmek, yıkılmaz olduğunu mesaj olarak zihinlere yerleştirmektir.

Çağımızda emperyalist güçler, yıllardır hapsetmeyi hücre-tecrit sistemiyle ayrıca bir cezalandırma yöntemi olarak hayata geçirmektedir. Uzun deneyler sonucu ortaya çıkarılan bu sistemin ilk uygulamaları, emperyalist ülkelerde hayata geçirilmiş, daha sonrasında ise, emperyalizme dolaylı veya dolaysız bağlı ülkelere ihraç edilmiş ve buralarda da yaygın olarak ve daha ağırlaştırılmış koşullarla uygulanmaya başlanmıştır.

Tecrit-hücre sistemi bugün artık, emperyalizme dolaylı-dolaysız bağımlı ülkelerin sürekli gündeminde olan bir sorundur. Buralardaki

uygulamalarla hedeflenen şey özde, insanın iradesini kırmak, zulme ve haksızlığa karşı direnişi yok etmektir.

ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist saldırganlık, bugün tüm dünyada giderek artarken, bu saldırılara karşı verilen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri de aynı oranda yükselmekte, ezilen halk kitleleri kendi ülkelerinde, emperyalizme ve gericiliğe karşı verdikleri mücadelelerini geliştirmektedirler.

Şu bir gerçektir ki, baskının en vahşi yöntemlerinin kullanıldığı yerlerden bir tanesi de hapishanelerdir. Hapishanelerin, ortaçağın kulelerinden oluşan zindanlarından başlayıp, kürek mahkumluğuna ve yer altı zindanlarına, oradan da günümüzün en “modern” teknolojisiyle “donatılmış” olan hücrelerine kadar, egemenlerin halklara karşı önemli bir silahı olduğunu bilmekteyiz.

Yaşadığımız coğrafyada 12 Eylül askeri faşist darbesiyle birlikte sistematik bir baskı-şiddet-yok etme ve ezme politikası uygulandı. “Askeri disiplin” adı altında vahşi saldırılar düzenlendi ve politik mahpusların kişilikleri sistematik olarak yok edilmeye çalışıldı. Bu uygulamalar sonucu onlarca kişi öldü, öldürüldü; onlarcası günlük yaşamlarını sürdüremeyecek düzeyde sakat kaldı. Kalıcı hastalık sahibi olanların sayısı, tutulamayacak kadar fazlalaştı. Erzurum, Dağkapı, Ankara-Mamak, İstanbul-Metris ve Diyarbakır Cezaevlerinde uygulamalar pervasız boyutlara ulaştı. Diyarbakır Askeri Cezaevi’nde işkence, açlık grevi, intihar ve bakımsızlık nedeniyle ölenlerin sayısı 40’ı geçti. Bu cezaevlerinde falaka, kaba dayak, emre itaate zorlama, cop sokma, lağım çukurunda bekletme gibi yöntemlere de başvuruldu.

Yine bu dönemde bilindiği kadarıyla tüm askeri cezaevlerinde politik tutuklular üzerinde uygulanan psikolojik testler, devrimcilerin kişilik özelliklerinin saptanarak, bütünlüklerinin kırılması yöntemlerini bulmaya yönelikti. Ayrıca aynı dönemde politik tutuklular üzerinde Erzurum Cezaevi’nde, psikotrop ilaçlarla deneylerin yapıldığı bilinmektedir.

Cezaevlerinde yaşanan ağır ve sistematik baskı ve işkenceler, beraberinde direnişleri de getirdi. Değişik aktif direnme biçimlerinin yanı

sıra (sorguya arkadaşlarını vermeme, sayımı engelleme, askeri yaptırımlara uymama, slogan atma, kapı yumruklama...) koşulların iyileştirilmemesi, mahkumlara haftalarca, aylarca bedenlerini açlığa yatırmaktan başka seçenek bırakmadı. Açlık grevleri sonucunda 8 i Diyarbakır Askeri Cezaevi, 4'ü İstanbul Sağmacılar Cezaevi'nde olmak üzere, 12 kişi yaşamını yitirdi.

Sivil cezaevlerine (E tipleri il özel tip cezaevlerine) geçiş süreci 1985 yılı ortalarında başladı: Tek Tip Elbise (TTE) uygulaması nedeniyle savunma hakkı askıya alınmış gibiydi; insanlar gıyaplarında yargılanıyor ve mahkum ediliyordu. Yaşam koşulları acımasızdı. Duvarların ardından "insanlık onuruna uygun yaşamak istiyoruz" haykırıları yükseliyordu. 1987 yılı yaz ayları hemen hemen tüm cezaevlerinde açlık grev başladı. Direnişler demokratik kamuoyu tarafından destek buldu. 28 Ağustos'ta İstanbul'dan hareket eden bir grup tutuklu-hükümlü yakını TBMM kapısına geldi, polis copu ile karşılandı. 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlanırken, meclis kapısının önünde dilekçe vermek isteyen insan hakları savunucularından Didar Şensoy şeker komasına girerek yaşamını yitirdi. Ardından yükselen kamuoyu desteği, cezaevi direnişleriyle bütünleşti ve TTE uygulaması kaldırıldı. 1988'de yaşam koşullarında birtakım iyileştirmeler yapıldı. Ancak egemen sınıflar ve siyasi otoritesi ile ezilenlerin sesleri arasındaki mücadele sürüyordu. 1988 yılının ortalarında 1 Ağustos Genelgesi ile kazanımlar yeniden rafa kaldırılmak istendi. Ancak gerek demokratik kamuoyu gerekse içerdekilerin ortak kararlı duruşları nedeniyle, uygulama dışı bırakıldı.

Ağustos genelgesi, bazı cezaevlerinde firar eylemleri öne sürülerek yeniden gündemde:

1989 yılında Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nden Aydın E tipi Cezaevi'ne sevk edilen tutuklu ve hükümlüler 2 Ağustos'ta getirildikleri cezaevinde kıyasıya dövüldüler. Sonuçta 2 tutuklu yaşamını yitirdi (Mehmet Yalçinkaya, Hüseyin H. Eroğlu), 6 tutuklu ağır yaralandı.

1991 yılından itibaren mahkum sayısında hızlı bir artış oldu. Kürt sorununda siyasi iktidarların inkar ve imha politikaları, emekçi sınıfla-

rın hak alma, kamu emekçilerinin sendikalaşma hareketleri, siyasi yürütmenin zor yöntemleriyle karşılaştı. Cezaevlerindeki mahkum sayısındaki artış, siyasi iktidarın zor yöntemleri, sağlık sorunları yaşayan mahkumların tedavi olanaklarına ulaşmalarını engelledi. 12 Nisan tarihinde "Terörle Mücadele Yasası"nın yürürlüğe girmesiyle birlikte infaz indirimi yoluna gidildi ve yaklaşık 20 bin kişi serbest bırakıldı. Yasa 146 ve 125. maddeleri uygulama dışı bıraktı. Avukatlar tarafından hüküm giyenler de kapsama alındı. Ancak Anayasa Mahkemesi 125. maddeden yargılananları şartlı tahliye uygulamasının dışında tuttu. Böylece karar Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı biçimde Türk-Kürt örgütü ayrımıcılığı yaparak, çifte standart uygulamasının bir örneğini verdi ve devletin kırmızı çizgileri olduğunu bir kez daha göstermiş oldu.

Cezaevlerine dönük operasyonlar, direnişler ve sonuçları:

Muş E Tipi Cezaevinde 1993 yılında yapılan açlık grevi sonucunda bir mahkum yaşamını yitirdi.

Diyarbakır Cezaevi'nde bir tutuklunun sorgulanmak üzere yeniden emniyet müdürlüğüne götürülmek istenmesi üzerine, 3 Ekim 1994 tarihinde tutuklular direnişe geçti. 4 Ekim'de güvenlik güçleri tarafından koğuşa düzenlenen operasyonda Ramazan Özüak sıkışma sonucu soluksuz kalarak yaşamını yitirdi. Bazıları ateşli silahla olmak üzere, 50 kadar tutuklu yaralandı. 4 Ekim'de, kalan tutukluların bir bölümü zor yolla Gaziantep Özel Tip Cezaevi'ne götürüldü. Sevk sonrası, zaten yaralı iken sevk yapılan bir kişi daha yaşamını yitirdi (Süleyman Ongun).

14 Temmuz 1995 tarihinde PKK davası sanığı-hükümlüsü olan 20'yi aşkın cezaevinde 5 bine yakın mahpus açlık grevine başladı. Dışarıda bu hükümlü ve tutukluların yakınları ve insan hakları savunucuları kurumlarının, cezaevi koşullarının değiştirilmesi için yaptıkları destek eylemlilikleri güvenlik güçlerinin zor yollu müdahaleleriyle karşılaştı. Yüzlerce kişi yaralandı, gözaltına alındı. Gözaltına alınanların bir bölümü tutuklandı.

Aynı dönem Yozgat E Tipi Cezaevi'nde Fesih Beyazççek, Amasya E Tipi'nde Remzi Altıntaş açlık grevi sonucu yaşamını yitirdi.

21 Eylül 1995 Buca Cezaevi (İzmir)

Cezaevinin 6. koğuşunda tutukluların insanlık dışı, aşağılayıcı, kötü muamele ve işkenceye son verilmesi ve hastalıkların tedavisinde ilaç sağlanması istemiyle sayım vermek istememeleri üzerine jandarma tarafından zor kullanılarak koğuşa düzenlenen operasyon sonucunda, 3 tutuklu yaşamını yitirmiş, 40'ı yaralanmıştır. Otopsi tutanağında ölümler “genel vücut travmasına bağlı kafatası kırığı, kanama sonucu” olarak belirtilmiştir. Yapılan suç duyurusu takipsizlikle sonuçlanmış, sorumlular hakkında dava açılmamıştır.

(Kaynak: 01.12. 1995 Tarihli Devlet Bakanı Adnan Ekmen imzalı yazı.)

4 Ocak 1996 Ümraniye Özel Tip Cezaevi (İstanbul)

Bir yıl önce, 15 Aralık 1995 tarihinde başlayan gaz bombası ve zor yoluyla bastırılan birçok mahkumun yaralanmasıyla sonuçlanan olayların yarattığı gerginlik sonunda 4 Ocak 1996 tarihinde cezaevinin 2. koğuşuna düzenlenen operasyonda 4 mahkum yaşamını yitirdi, 36 mahkum, 21 jandarma, 10 gardiyan yaralandı. Öldürülen üç mahkumun yapılan otopsi sonucunda ölümlerine “sert cisimle başa vurulması nedeniyle beyin kanaması ve kafatası kemiklerinin kırılıp, çökmesinin” yol açtığı belirlendi. Ölen üç kişinin “kafa ve yüzlerinin, kimliklerinin saptanmasını güçleştirecek biçimde parçalanmış olduğu” açıklandı. Açılan soruşturmalar, cezaevi görevlilerinin “suçsuz”, mahkumların “suçlu” bulunmasıyla sonuçlandı. Yakınmacı olan 161 mahkumun “kasten adam yaralama, hırsızlık, mala zarar verme, görevi kötüye kullanma ve ihmalle” nedeniyle, 1. ve 2. müdür ile 10 gardiyan, bir teğmen ve 20 jandarma hakkında yaptığı suç duyurusuna takipsizlik kararı verildi. Karar Kadıköy Ağır Ceza Mahkemesi’nde itiraz edildi. İtiraz reddedildi.

Olaylar nedeniyle suç duyurusunda bulunan 10 tutuklu-hükümlü yakını hakkında da dava açıldı. Dava beraat ile sonuçlandı.

Ancak aynı yıl cezaevinde bulunan 453 mahkum hakkında “toplu isyan, görevlilere mukavemet ve cezaevinde hasara yol açmak” iddialarıyla açılan dava devam etmekte.

(Kaynak: TİHV 1996 yılı Raporu, sayfa 393)

24 Eylül 1996 Diyarbakır Cezaevi

24 Eylül 1996 tarihinde, hemen görüş sonrasında, koğuşlar arası leğen alış-verişi gerekçe gösterilerek başlayan olaylarda, insanlık dışı bir vahşet yaşandı. 10 tutuklu demir çubuklar, kalas ve dipçiklerle dövülerek öldürüldü. 10'u ağır olmak üzere, 46 mahpus da yaralandı. Aralarında yaralıların bulunduğu 14 mahkum Gaziantep Cezaevi'ne sevk edildi

Olayların ardından, saldırıya uğrayan, dövülen, yaralanan 24 tutuklu hakkında D.bakır Cumhuriyet Savcılığı tarafından “cezaevine zarar verdikleri ve isyan çıkardıkları” gerekçesiyle soruşturma başlatıldı, soruşturma sonucu dava açıldı.

Saldırıyı gerçekleştiren, ölüme neden olanlar hakkında açılan soruşturmada savcılık, Memurin Muhakematı Hakkında Kanun’a aykırı davranarak görevsizlik kararı verdi. Savcılık soruşturması sonuç vermedi. Bunun üzerine D.bakır Barosu’na bağlı 83 avukat itirazda bulundu. Ardından TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu da, 29 asker, 38 polisin yargılanmaları istemiyle Adalet Bakanlığı’na başvurunca, D.bakır İl İdare Kurulu görevlilerin yargılanmasına karar verdi. 1997 yılı Ocak ayında da dava açıldı.

Sanıklardan hiçbirinin tutuklanmadığı bugüne kadar 48 duruşması yapılan dava dosyasının heyetinde 20’den fazla heyet değişikliğine gidilmiştir. En fazla bir yılda bitebilecek davada sonuçta zaman aşımı ve 4616 yasa gibi, işkence faillerini koruyan bir durum yaratılmıştır. Bu dava dosyasındaki usulü işlemler, yakın tarihimizin en önemli katliam niteliğindeki bu davada sanıkların korkunç bir cezasızlık halinden yararlanmaları sonucunu yaratmıştır.

(Kaynak: Av. S. Tanrıkulu’nun mahkemeye sunduğu dilekçe; İnsan Hakları Raporu 1996)

26 Eylül 1999 Ulucanlar Cezaevi

Ankara Merkez (Ulucanlar) Kapalı Ceza ve Tutukevi’nde, 26 Eylül 1999 tarihinde güvenlik güçlerinin düzenlediği operasyon sonucunda 10 mahkum silahla yada dövülerek öldürüldü, 29’u yaralandı. Adalet

Bakanlığı'nın koğuş yetersizliği nedeniyle 33'ü kadın, 76 mahkumun başka cezaevlerine nakledilmesi yolundaki kararı üzerine sabah saat 03:00 sularında operasyona başlandı. Barikat kurarak sevke karşı çıkan mahkumların üzerine ateş açıldı, gaz ve sis bombalarıyla saldırıya geçildi. Operasyon sonrasında avukatların otopside bulunma istemleri reddedildi. Otopsi raporlarında üç mahkumun tüfekle, diğer yedi mahkumun ise çeşitli ateşli silahlarla öldürüldüğü, öldürülen tüm mahkumlarda genel vücut travması ve darp izlerinin görüldüğü saptandı. Operasyon TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu tarafından araştırıldı. Komisyon'un hazırladığı, ekleriyle 296 sayfalık rapor, 29 Haziran 2000 tarih ve 21 numaralı kararla basıldı. Olaylardan sonra 1999 yılında katliamdan kurtulan 85 mahkum hakkında Ankara 5. Ağır Ceza Dairesi'nde "adam öldürmek, faili belli olamayacak şekilde adam öldürmek ve yaralamak, öldürmeye teşebbüs etmek, cezaevi yönetimine karşı ayaklanmada bulunmak, cezaevi binasına zarar vermek" suçlarından dava açıldı. Operasyona katılan güvenlik görevlileri hakkında, valilik tarafından men-i muhakeme kararı verildi. Avukatların, mahkumların ve vekillerinin itirazı üzerine, 2000 yılında Ankara Bölge İdare Mahkemesi itirazı haklı bularak, men-i muhakeme kararını kaldırdı. 13'ü subay, toplam 161 güvenlik görevlisi hakkında soruşturmaya başlandı. Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.

Bu davada "Kanunun bir hükmünü veya yetkili merciden verilip, infazı vazifeden zaruri olan bir emri ifa etmek suretiyle ölüme ve yaralamaya sebebiyet verdikleri" bildirilen 161 kişi için, Türk Ceza Kanunu'nun "kanunu veya emri icra- meşru müdafaa, zaruret hali" başlıklı 49/1. maddesinin uygulanması istendi. Bu maddede "Kanunun hükmünü veya salahiyattar bir merciden verilip, infazı vazifeden zaruri olan bir emri icra suretiyle, işlenilen fiillerden dolayı faile ceza verilemez" hükmünü içeriyor.

Ankara Cumhuriyet Savcılığı, yargılanan mahkumların 28 avukatı hakkında 5 Aralık 2000 tarihli duruşma çıkışında slogan attıkları, sanıkları ve izleyicileri jandarmalara karşı kışkırttıkları, jandarmaya mukavemet ettikleri gerekçesiyle, Adalet Bakanlığı'nın onayıyla soruştur-

ma başlattı. Avukatların yargılanmalarına 2000 yılında başlandı.

Dava, hala o dönemde er olarak görev yapan, ancak terhis olanların ifadelerinin alınması aşamasında ve avukatlara göre zaman aşımı tehlikesiyle karşı karşıya.

(Kaynak: TİHV Raporu Sf. 154-155)

5 Temmuz 2000 Burdur Cezaevi

F Tipi Cezaevlerini protesto ve sevk sırasında uygulanan işkence ve kötü muameleleri protesto etmek amacıyla mahkemelere çıkmak istemeyen tutukluların koğuşuna, jandarma tarafından sis, gaz bombaları ve iş makineleriyle operasyon düzenlendi. İki hayati tehlike sınırında olmak üzere, 61 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylarda, 117'si cezaevi görevlisi olmak üzere, 415 kamu görevlisi hakkında ef-rada fena muamele, gasp, sarkıntılık, ırza geçmeye teşebbüs suçlamasıyla soruşturma açılmış, olaylar nedeniyle açılan idari soruşturmada hiçbir cezaevi görevlisi hakkında disiplin cezası gerekli bulunmamıştır. Ayrıca yürütülen adli soruşturma sonucunda, Burdur Cumhuriyet Savcılığınca 13.04.2005 tarihinde kovuşturmayla yer olmadığına karar verilmiştir. Adı geçen olaylarda, Veli Saçılık adlı tutuklunun kolu duvarların iş makinesi ile kırılması sırasında ezilerek kopmuş ve cezaevi yakınlarında, kent sokaklarından birinde, köpeğin ağzında görüntülenmiştir.

(Kaynak: TİHV 2000 yılı raporu, sf. 136-137)

19 Aralık 2000 operasyonları

"Hayata Dönüş" operasyonları adı verilen 19 Aralık 2000 tarihinde 20 cezaevinde, yaklaşık aynı saatlerde başlatılan operasyonlarda ikisi er olmak üzere, 32 kişi yaşamını yitirdi. Operasyonlar başlatıldığında Adalet Bakanı H. Sami Türk'ün yaptığı açıklamaya göre, mahkumlardan ölüm orucunda olanların sayısı 284, açlık grevi yapanların sayısı ise 1139 idi. Operasyonda ateşli silahların yanı sıra, gaz, sis bombası, göz yaşartıcı bomba ve kimyasal tozlar kullanıldığı iddia edildi. Operasyonlar sırasında yaralıların kesin sayısı saptanamadı.

Operasyon yapılan cezaevlerinde delil tespitlerini jandarma yaptı. Bayrampaşa ve Ümraniye cezaevleri operasyon soruşturmalarında savcılık “gizlilik” kararı verdi.

Cezaevlerinde operasyon emri verenlerin, operasyonu yönetenlerin yada katılanların hiçbirisi soruşturma yapılmak üzere gözaltına alınmadı, soruşturma açılanlardan hiçbirisi tutuklanmadı.

Bayrampaşa Cezaevi (İstanbul)

Operasyonda 12 mahkum yaşamını yitirdi. 31’i kadın, 167 mahkum hakkında “silahlı ayaklanma” suçuyla dava açıldı. Adli Tıp Kurumu Bilirkişi Heyeti yaptığı inceleme sonucu düzenlediği raporda “45 adet gaz bombasının dar mekanda öldürücü etki” yaptığını, mahkumlar tarafından ateşli silah kullanıldığına ilişkin kanıtlara rastlanmadığını belirttiler.

Eyüp Cumhuriyet Savcılığı operasyonda görevli 1440’ı jandarma, 20’si gardiyan, 1611 kişi hakkında 2001 yılında dava açtı.

Ümraniye Cezaevi (İstanbul)

Operasyonda 7 mahkum yaşamını yitirdi. Üsküdar Cumhuriyet Savcılığı operasyon sırasında cezaevinde bulunan 399 mahkum hakkında “cezaevinde isyan çıkarmak, silahlı müessir fiil, 6136 sayılı yasaya muhalefet” iddialarıyla, TCK’nın 146. maddesine göre, “ölüm cezası” istemiyle dava açtı. DGM’ye gönderilen dosya hakkında İst. DGM görevsizlik kararı verdi, dosya Yargıtay’a gönderildi. Yargıtay dosyanın Üsküdar 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülmesine karar verdi. Ayrıca bu operasyon sırasında ateşli silahla yaşamını yitiren er Nurettin Kurt’un ölümüne neden olan silahın “yüksek kinetik enerjiye sahip bir silah” olduğu Adli Tıp Kurumu tarafından saptandı. Bu tip silahlarla diğer mahkumların da ölümüne sebebiyet verildiği belirlendi. 12 Nisan 2002 tarihinde yapılan duruşma öncesinde, avukatları tartaklayan ve hakarete bulunan polisler hakkında yapılan suç duyurusu taksizlikle sonuçlandı.

Mahkumların ölümüyle ilgili olarak güvenlik görevlileriyle ilgili

yapılan suç duyurusu hakkında, 2003 yılında “men-i muhakeme” kararı verildi. Avukatlar İdare Mahkemesi’ne itirazda bulundular. İtiraz kabul edildi. Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 2004 yılında 267 jandarma hakkında dava açıldı. İlk duruşma 29.04.2005 tarihinde gerçekleşti. (Olay tarihinde 5 yıl sonra). Duruşma son olarak 16. 06. 2005 tarihine ertelendi.

(Kaynak: TİHV 2001 yılı İH Raporu, sayfa 262-263-264/2003 yılı raporu, sayfa 247- Açılım Hukuk Bürosu)

Çanakkale Cezaevi

Operasyon sırasında 3 mahkum öldürüldü. Operasyon sonrasında 154 mahkum hakkında “adam öldürmek, intihara azmettirmek, isyana teşvik, isyan, devlet malına zarar vermek” iddialarıyla dava açıldı.

Operasyon nedeniyle 3’ü asteğmen, 37’si subay, 16’sı uzman çavuş, 496 er, 1 komiser, 10 polis memuru hakkında başlatılan soruşturmada “gizlilik” kararı alındı. 2003 yılının Mart ayında dava başladı. Operasyonla ilgili kamera kayıtları, Jandarma İstihbarat Dairesi’nde tutulduğundan, 2004 yılına dek izlenemedi. 2005 yılında davaya dahil edilmeyen 2 üst düzey askeri görevli hakkında verilen men-i muhakeme kararı kaldırılarak, bu iki kişi de sanıklara dahil edildi ve sanık sayısı 564’e çıktı.

Dava halen terhis oldukları için ulaşılamayan erlerin ifadesinin tamamlanması aşamasında.

(Kaynak: TİHV 2003 yılı raporu, sayfa 246-247- Av. Gül Kireçkaya)

4- SEMPOZYUMA GÖNDERİLEN MESAJLAR

F TİPİ HAPİSHANELERDEKİ TUTSAKLARIN MESAJI

Merhaba arkadaşlar;

Tarih son çeyrek yüzyıla çok önemli gelişmeleri sığdırdı. Bunları sıralamayacağız. Fakat devrim ve karşı-devrim arasındaki durum açısından devrim dalgasının dünya çapında gerilediğini söylememiz gerekir. Neo-liberal politikaların pervasızca uygulanması, işçi sınıfı ve ezilen halkların gittikçe fakirleşmesi, önemli bir çoğunluğun açlıkla boğuşması, kazanılmış hakların budanması, mevzilerimizin düşürülmesi veya geriletilmesi, baskı ve şiddetin katmerleşmesi bu dönemin belirgin sonuçlarıdır.

Bu sürecin bittiğini söyleyemeyiz. Fakat kimi coğrafyalarda oldukça yükselen ama genel olarak küçük dalgalar halinde ilerleyen ve daha güçlü dalgaların enerjisini biriktiren devrimci bir ilerlemenin, gelişmenin olduğunu belirtmemiz gerekir!

Bir diğer gelişme ise neo-liberal politikalarla krizini aşmaya çalışan emperyalist kapitalizmin, kendinde içkin olan çelişmeleri neticesinde bunu başaramadığı, çelişkilerinin çok daha yoğun ve derinlikli bir hal aldığı, yeni kâr alanları ve kaynaklarına aşırı ihtiyaç duyduğu, bunun da emperyalistler arasındaki çelişkiyi derinleştirdiği gerçekliktir.

Aynı zemin üzerinde sayısız gelişmenin yaşandığı bu dönemde de ilerlemeyi sağlayan tarihsel sıçramayı yaratacak olan ezilen dünya halkları ve ezilen uluslarla emperyalizm arasındaki çelişkidir.

Ayrıca ABD-İngiliz eksenindeki blokun ama esas olarak ABD emperyalizminin enerji kaynaklarına ve jeo-stratejik alanlara dönük saldırı ve işgalleri, sıranın İran ve Suriye'ye geldiğinin açıktan dillendirilmesi buna yönelik hazırlıklar, Doğu Avrupa ve Kafkaslar'da yaşanan ABD'ci el değiştirmeler yarım yüzyıldan fazla bir zaman sonra emperyalizmin sömürge siyasetinde şiddet araçlarının öne çıkmaya, yeniden paylaşım için savaş rüzgarlarının esmeye başladığını da belirtmemiz gerekir.

Değerli arkadaşlar;

Bu gelişmelerin doğurduğu ve tırmandığı birçok sonuç var. Sınıfsal, sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerinin yoğunlaşacağını ve yükseleceğini, devrim ve karşı-devrim arasındaki çatışmanın daha da kızışacağını, emperyalist işgal ve saldırganlığa karşı anti-işgalci, anti-emperyalist mücadelenin yükseleceğini ve daha bir dizi olguyu sıralayabiliriz.

Bütün bu olgular bize şu sonucu çıkartıyor: Hapishaneler sorunu önümüzdeki dönem daha bir yakıcı olacaktır. O halde hapishaneler sorununa daha gerçekçi yaklaşmak, buna yönelik perspektif ve örgütlenmeler oluşturmak bir zorunluluktur.

İlerleme ve kazanmada birlik, mücadele ve dayanışmanın oynadığı rol hayatidir. Birbirini tamamlayan ve geliştiren bu üç önemli olgu, emperyalistler, işbirlikçi uşaklar tarafından çok değişik yönlerden yayılım ateşine tutulmuştur. Son 25 yıldır atını doludizgin koşturan neo-liberal ideoloji, ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel, felsefi vb. yani yaşamın bütününde birlik, mücadele ve dayanışma üzerinde tepinmekte, kurşunlarını boşaltmaktadır.

Çok yönlü saldırı ve kuşatma altında bulunan bu değerlerin, bütün sorun ve mücadele alanlarında ayağa doğrultulması ve yaşamla buluşturulması gerekmektedir. Bütün soylu değerler gibi bunlar da pratikle buluştukça canlanır ve güzelleşir. Yerel ve evrensel ölçekte proletarya ve bağlaşıklarının önünde hala birlik mücadele ve dayanışmayı örnek, örgütlemek ve pratikleştirmek, bir görev olarak durmaktadır. Bu konuda alınan mesafelere ve birikime rağmen hala bu görev asgari düzeyde gerçekleştirilmiş değildir.

Uluslararası bir mücadele kuruluşu olan “**Halkların Uluslararası Mücadele Ligi**” (ILPS) anti-emperyalist demokratik mücadele perspektifiyle birlik, mücadele ve dayanışmada bir işlev sahibidir. Şüphesiz bu doğrultuda kat edeceği mesafe gelişimin ve dinamizminin belirleyicisi olacaktır. Bizler hapishaneler sorununu ele alırken bunun -baştan beri- sıkça tekrarladığımız birlik, mücadele ve dayanışma bağlamından kopartılmaması gerektiğine inanıyoruz.

Yine bizler, hapishaneler sorununu mücadelenin merkezine koyan,

diğer sorunları hapishaneler meselesine tabi kılan anlayışın da; bu sorunu tamamen dışta tutan, bunu adeta “hapishanelerin” sorunu olarak gören, dolayısıyla hapishaneler sorununu tanımayan ve onu görmezden gelen anlayışın da yanlış ve sapma olduğuna inanıyoruz.

Kimi özgün durumlarda bazı alanlar öne çıkabilir. Bu durum geçici olarak bu alanlar üzerinde özel bir yoğunlaşmayı zorunlu kılar. Hapishaneler de benzeri dönemleri ve durumları yaşayan, yaşayabilecek olan yerlerden biridir. Bunu reddetmeksizin şunu söylüyoruz: hapishane sorunu genel olarak emperyalizme ve onun işbirlikçi uşaklarına karşı verilen mücadelenin bir parçası olarak ele alınmalıdır. Doğal olarak bu soruna özgü perspektif ve örgütlenmeleri oluşturmak gerekir. Perspektif denilince “hapishaneler sorununun çözümü devrim sorunudur” genellemesini örgütlemekten de tutsak yakınlarıyla sınırlı oluşumları anlamıyoruz.

Bu sorunu kitleleri örgütlenmenin ve mücadeleye katmanın, emperyalistleri ve işbirlikçilerini onların demokrasilerini teşhir etmenin, hak ve özgürlüklerin yılmaz savunucuları, şövalyeleri kesilen ve bu söylemlerle kendisini pazarlayan beyaz-sarı-turuncu bayraklı işbirlikçi uşak STK’lar ve diğer kurumları teşhir ve tecrit etmenin merkezinde hapishaneler sorununun olduğu, uluslararası mücadele ve dayanışma örgütleri oluşturmanın, uluslararası kamuoyunu hareket geçirmenin aracı haline dönüştürmek ve mücadelenin etkili mevzisi yapmak başlıca hedef ve yönelim olmak zorundadır.

İster mücadelenin geliştiği, isterse gerilediği dönemler olsun, fark etmez. Hapishaneler diye bir sorunumuz daima oldu. Bulunduğumuz coğrafyada belli dönemler nicelik ve nitelik olarak farklılık gösterse de hapishaneler komünist, devrimci, ilerici tutsaklarla doldu.

Böyle olmasına rağmen, birleşik, kalıcı bir mevzi yaratılmamış, ilginin ve önem derecesinin düzeyini daima konjonktür belirlemiştir. Yukarıda değindiğimiz hapishaneler sorununun sağ ve sol yorumu bu kurumsal uzlaşmadan uzak ve geçici olan sahiplenme ve mücadele tarzından güç almaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Bulunduğumuz coğrafyada yani Batıda ve Kürdistan’da hapishaneler direnişi zengin ders ve tecrübelerle doludur. Başarı ve yenilgilerimiz çoktur. Elbette bunlar önemli nedenlere dayanmaktadır. Devrimci hareketin hangi ölçülerde bu nedenlerle hesaplaştığı, hangi ölçülerde bu nedenlerin dersleri yönelimine yansıttığını, içerik ve kapsam bakımından hayli geniş olduğu, ayrı bir çalışma konusu olduğu için şimdi li girmiyoruz, geçiyoruz. Bugünkü durumdan, “duvarların ardındaki direniş” ve seyrinden kısaca da olsa bahsetmek istiyoruz.

Yaklaşık 5 yıldır konulduğumuz hücrelerde bize yaşatılan tecritten en küçük bir değişme olmamış, tüm koyuluğuyla devam etmektedir. Buna karşılık treadman hedefli, teslim alma hedefli tecrite karşı devrimci direniş de gücünden bir şey yitirmemiş, aynı kararlılık ve dirençle devam ettirilmektedir. Devam eden bir diğer şey de siyasal, örgütsel, kültürel, ruhsal vb açılardan devrimi tutsak kimliğinin bulunduğu koşullara uyarlanarak yeniden üretilmiştir. Pratik duruşumuz, örgütlü mücadele kültürümüz duvarlarla, izolasyonla engellenemeyecek kadar köklü ve güçlüdür. Bunun için duvarların ardında parlayan kolektif yaşamdır. Zayıfın güçlüyle desteklendiği, tereddüdün netlikle aşıldığı, yalnızlık ana sorunu hücreleri aşan seslerimizle ve dolaşan düşünsel, duygusal dünyamızla çoğalarak boğulduğu ve daha sayısız çatışmayı devrimci ilerlemeden yana meşrebine uygun olarak çözüldüğü bir yaşam var duvarların ardında. Ama koşullara gelip çarptığımız ve kimi kişisel trajedileri önleyemediğimiz de bir gerçektir. Duvarların ardındaki yapıcılar elbette payını sorguluyor ama esas olan mücadelenin almış olduğu sertlik ve çok yönlülüğe uygun olarak, dışarıda mücadelenin öznelerini donatma-hazırlama ve yeni duruma uygun düşünsel kapasitelerini yükseltip yükseltmemenin payı var. Uzun soluklu ve zorunlu mücadelenin gereklerini ve anlamını asgari düzeyde bilmemiz ve bu farkında oluşun avantajıyla fırtınalara dalmanın önemini mümkün olduğunca bilince çıkartmamız gerekiyor.

“Duvarların ardındaki direniş” teslim almaya, devrimci iradenin parçalanmak istenmesine ve ayağa düşürülmeye karşı yürütülüyor. Si-

yasal iktidar mücadelesinde olanca barbarlık ve vahşetle devrime ve onun savaşıçlarına saldıran egemen sınıflara “vahşetiniz yok oluşunuzun kanıtıdır, buradayız ve daima burada kalacağız” demek ve yaşatmak için yürütülüyor.

Mücadele biçimi ve araçları direnişimizde değişkenlik göstermektedir. 2000 yılı sonlarından 2002 Mayıs’ına kadar sürdürdüğümüz Ölüm Orucu eylemini somut kazanımlar elde edemememize rağmen sonuçlandırarak teslim alma saldırısını boşa çıkartmak üzere fiili direniş tarzını pratikleştirmeye başladık. Araçların amaçlaştırılmasını açık öznel etkilerle değil, uzun soluklu ve değişik biçim ve araçları kullanan direniş tarzını benimsemiş durumdayız. Bu yüzden hapishaneler tarihinde eşine az rastlanılır bir direnişin öznesi olarak şehitlerimize, gazilerimize rağmen tecrit cenderesini resmen parçalamamış olsak da ve somut kazanımlara ulaşamasak da hücrelerde dalgalanan bayrağımız, siyasal kimliğimizin devrimci irademizin zaferini yazmaktadır.

Somut kazanımlar direnişimizle ve yığınların sahiplenme, mücadele etme bilincinin gelişmesiyle elde edilir. 19 Aralık 2000 katliamından bugüne kadar hapishanelerde yaşananlar dünya kamuoyunun bilgisindedir. Asıl sorunumuz, kitlelerin sahiplenmesini ve harekete geçmesini sağlayamıyor olmamızdır. Oysa biliyoruz ki, dünya devrim tarihinde bu konuda da yığınların gücü ve yarattığı basıncın ne tür sonuçlara ulaştığı yönünde birçok örnek vardır.

Uluslararası komünist hareketin merkezi yapısı dağıldıktan bu yana birçok şey gibi, hapishaneler sorunu da pratikte uluslararası mücadele ve sahiplenme konusu olmaktan çıkmıştır.

Uluslararası kızıl yardım gibi kuruluşlardan bugüne kurumsal olarak hiçbir şey kalmamıştır. Rosenberglar, Nico Belloyanis kampanyaları maalesef bugün hayal dahi edilmiyor. Tutuklanan, can güvenliği tehlikeye düşen bazı devrimci önderler için uluslararası “acil eylem” çağrıları sınırlı katılım ve etkisiz eylem biçimleriyle cürümü kadar yer dahi yakamadan sönüp gidiyor. 50-60 yıl önceye göre dünya daha az insafsız değil, “vahşi kapitalizm” benzetmesi yapılıyor ve gerçekten dünyanın çivisi çıkmış durumda. Nesnel koşullar kitlemel sahiplenme ve mücadele ala-

nına taşımaya son derece uygunken politikleşmemesini komünist, devrimci, demokrat organizasyonların nitel ve nicel gerçekliğinde aramamız gerekiyor. Nesnel dünyanın yasaları insanın bilinçli dinamik müdahalesine uğradığında, mucize gibi görünenler gerçekleşirler. Bunu salt iradecilikle karıştırmamak gerek. Olgunun bütünlüklü değerlendirilmesi ve çelişkilerinin çözümü için siyasetin oluşturulması, örgüt ve müdahale biçimlerinin yaratılması veya geliştirilmesi, bahsini ettiğimiz şey.

O halde proletaryanın birlik, mücadele ve dayanışma şiarını bu özgün sorun bağlamında kılavuz olarak belirlemek gerekiyor. Dünyanın çok değişik ülkelerinde hapishaneler sorunu merkezi örgütlenmelerle buluşmak, bu alanda enternasyonal dayanışmayı güçlendirmek, diğer oluşumlar üzerinde etkide bulunarak genişlemek, uluslar arası planda bir mücadele kanalının oluşturulmasını getirebilir. Emperyalizm ve işbirlikçileri hemen her yerde dünyayı dar etmek, küçükten büyüğe, bastırmaya doğru bu tür çabalar sonucu olabilir.

ILPS öncelikle ufkunu, düşünsel ve eylemsel kurgusunu bu zeminin gerekleri üzerine inşa etmelidir. Merkezi örgütlenmesi ve seksiyonları ile süreklileşmiş, ısrarlı ve enerjik çalışmanın atılğan ve yaratıcı faaliyetin yaratıcısı ve sürdürücüsü olmak gerekiyor.

Emperyalizme ve dünya gericiğine karşı -büyük yada küçük fark etmez- dalgalanan bayrakların sayısı ve yoğunluğu artıyor. Mücadelenin sertleştiği bir dönemdeyiz. “Zulümler yağmur gibi yağmaya başlayınca” şiirini hatırlayın Brecht’in: “(...) bize yapılan zulümleri haber veriyoruz/ İlk kez arkadaşlarımızın yavaş yavaş katledildiğini/ bildirdiğimizde/çığlıklar göklere yağdı/Yüz kişiydi katledilen. Ama bin kişi katledildiğinde/ve ölümlerin sonu geldiğinde bir sessizlik/ kapladı ortalığı/ Zulümler yağmur gibi yağmaya başlayınca/“dur” diye olmaz artık/(...)”

“Dur” demek, “Dur” diyenlerin mücadele aracı olmak, atmada geciktirdiğimiz adımları atmak ve hızlandırmaktır. Duvarın her iki tarafında da aynı yürekler aynı görev ve sorumluluklar için çarpıyor.

Hepinize sevgiler gönderiyor, başarılar diliyoruz.

F Tipi hapishanelerdeki tutsaklar adına: **Bayram Kama**, Hasan Rüzgar, **Murat Karayel**, Hasan Polat, **Aytunç Altay**

SEZA MİS HORUZ (Tutuklu ve Hükümlü Yakınları Birliği, TUYAB)

Egemenler sınıfsal ve ulusal mücadeleyi bastırmak ya da en azından “kontrol edilebilir düzey”de tutabilmek için çeşitli insanlık dışı yol ve yöntemler kullanmaktadır. Bu yöntemlerin bir ayağı fiziksel imha ve cezaevleri iken, diğer bir ayağı da ideolojik olarak dejenere etme ve kimliğine yabancılaştırma olmaktadır. Her iki yöntemde ülkemiz coğrafyasında bütün şiddetiyle yaşanmış, yaşanmaya da devam etmektedir.

Egemenlerin cezalandırma mantığı, cezalandırılan kişinin etkisini kırmak ya da onu yok etmekle sınırlı değildir. Hatta ondan daha çok, kurban şahsında topluma gözdağı vermektir. “Muhalefet edersen sonun bu olur” mesajını vererek, muhalefetsiz bir toplum yaratmayı isterler. Her ne kadar hukuk kitaplarında “suç kişiseldir” dense de, özellikle siyasi “suçlarda” siyasi kimliği olan insanlarla birlikte, en yakınları da baskı, şiddet, tecrit, sürgün, işten atılma ya da işe alınmama gibi uygulamalara maruz kalır. Bizler mahpus yakınları sıklıkla bunları yaşıyoruz.

Bu politikayla, politik mücadele veren şahsa “devam edersen yakınlarını ezerim” diye manevi baskı uygulanmakta, kimi aileler ise; bunca zorluklar karşılaşmamak için yakınına sahip çıkmamaktadır. Evlatlarının yaptıklarını doğru bulan, ona hak veren, onu sahiplenen aileler ise, belanın bin bir türü ile karşılaşmaktadır.

Ülkemizde ailelerin örgütlü hareket etmeleri esas olarak 12 Eylül AFD’sinden sonra, kitlesel kısımlara uğrayan ve yüz binlere varan mahpusların varlığı nedeniyle bir araya gelme ihtiyacından doğdu. Tek tek çabaların, çırpınışların pek de işe yaramadığı anlaşıncaya, bir araya gelinerek, ortak sorunlar için ortak çabalarla çözüm aranmaya başlanmış ve ilk olarak İHD adı altında örgütlenilmiştir.

İçerde mahpusların işkenceye, Tek Tıp Elbise dayatmasına, kimlik-sizleştirmeye karşı ölümüne verdikleri direnişler, dışarıda ailelerin yılmayan mücadeleleri ile, TTE kaldırılmış ve kimi kısmi iyileşmeler olmuştur. Ama devlet cezalandırma mantığından asla vazgeçmemiştir.

Mahpusları kimliksizleştirme, politik dirençlerini kırma ve onlar şahsında topluma gözdağı verme politikasını katmerleştirerek devam ettirmiştir. Bunu zaman zaman kazanılan hakları geri alma saldırılarıyla hayata geçirmeye çalışmıştır.

Devletin bugün ağır tahribatlar yaratan tecrit politikası ta 1970’lere dayanmakta, o zamanlarda da önder bildikleri insanları tecrit altında tutarak, dirençlerini kırma yoluna gitmiştir. Mahpuslara yönelik kitlesel tecrit politikasını ise, 1980’lerde yasasına koysa da, dönem dönem kanlı operasyonlarla hayata geçirme provaları yapsa da, ancak 19 Aralık 2000’de, kanlı bir operasyonla hayata geçirdi. Bu tarihe gelinceye kadar, Diyarbakır cezaevinde 11 mahpus, Ümraniye cezaevinde 4 mahpus, Buca cezaevinde 3, Ulucanlar’da da 10 mahpus kanlı katliamla yaşamını yitirdi.

F Tiplerinin egemenlerce dillendirilmeye başlandığı günlerde, F Tiplerinin açılmasını engellemek, sonraki süreçlerde de tecritin etkilerini kırmak için daha özel bir aile örgütlülüğüne ihtiyaç duyduk. Genel olarak insan hakları ihlallerine karşı çıkan İHD’nin dışında, ama cezaevi sorunu özgülüğünde İHD ve diğer demokratik kurumlarla birlikte mücadele edebilmek için TUYAB’ı, yani Tutuklu ve Hükümlü Yakınları Birliği’ni kurduk. Benzer düşünceleri savunan TUAD ve TAYAD adlı aile dernekleri de var.

“Zulmün örgütlediği aileler” olarak, bugün geçmişten çok daha derin baskılar ve acılarla karşılaştık, karşılaşmaya devam ediyoruz.

19 Aralık katliamı ve sonraki süreç, çoğumuzda ağır travmalara neden oldu/oluyor. Katliamın dehşeti, tecrite karşı sürdürülen mücadelede 119 evladımızın yaşamını yitirmesi, yüzlercesinin yarı ölü halde ve asla eski sağlığına dönmeyecek düzeyde kollarımıza bırakılması, bu acılarla yaşamaya mahkum edilmemiz toplum olarak yaşanan acıların en büyüğü olarak varlığını sürdürmektedir.

Hem 5 yıldır sürdürülen tecrite karşı hem de daha önceki süreçlerde evlatlarımıza/yakınlarımıza sahip çıkarken, sürdürdüğümüz mücadelede ağır bedeller ödedik/ödüyoruz. Yakınlarımızdan haber alabilmek için günlerce hapisane kapılarında, kışın soğukunda, yazın sıca-

ğında günlerce bekledik, dövüldük, yerlerde sürüklendik, işkencelerden geçirildik. Cezaevlerinde baskıların kalkması için defalarca gittiğimiz meclis kapısının önünde yapılan saldırıda Didar Şensoy adlı ablamız yaşamını yitirdi. Kimi anne-babalar örgütlere yardım-yataklık ediyor iddialarıyla tutuklanıp cezaevine konuldu. Amaç aileleri yıldırıp, evlatlarına sahip çıkamayacak hale getirmektir.

Devletin F Tipi tecrite karşı çıkanlara yönelik yıldırma hareketi nedeniyle, kimi zaman aileler olarak yalnız kaldık. Sayımız az olsa da, mücadeleden asla vazgeçmedik, vazgeçmeyeceğiz de. Kimi zaman oturma eylemleri, kimi zaman yürüyüşler, bitmez tükenmez basın açıklamaları eylemleriyle, yakınlarımızın dışarıdaki sesi olmaya çalıştık/çalışıyoruz. Bizlere destek olunması için çalmadık kapı bırakmadık. Bu zorlu süreçte kimi aileler maddi ve manevi çöküntüler yaşadı.

Tecrit bugün de bütün ağırlığıyla devam ettirilmektedir. Geçen 5 yılın sonunda bedensel ve ruhsal sağlığını yitiren yakınlarımızın sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Tecrit, bugün topluma dayatılan izolasyonun, yabancılaşmanın, özelde ve çok ağır koşullarda evlatlarımıza dayatılmasıdır. Sorunu toplumun gündemine sokmak ve onun bir parçası olduğunu kavratmak her zamankinden çok daha fazla önem taşımaktadır.

Son beş yıldır aileler olarak mücadelemizin odak noktası tecritin kırılması oldu. Çünkü yaşanan ağır tahribatın arkasında hep tecrit var. Bunun yanı sıra, yine tecritin doğrudan sonucu olan, ağır sağlık sorunları yaşayan yakınlarımızın tedavileri ya da tahliye olmaları noktasındaki mücadelemiz devam etmektedir. Yine bunun yanı sıra, tecriti daha da ağırlaştıran Yeni Ceza İnfaz Yasası ve Haziran'da yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu ile ilgili olarak, her ikisinin de geri çekilmesi yönündeki mücadelemiz devam etmektedir.

Bugün ülkemizde yaşayan her on kişiden biri sanık durumundadır. Toplumsal ekonomik ve siyasal geleceğimizin bir sonucu olan hapishaneler, insan öğütme mekanizmaları olarak varlığını sürdürmektedir. Sosyal yaşamda hiçbir iyileştirme yapmayan devlet, insanları cezaevine doldurmakta, sonra da yığılmadan dolayı, adliler için sık sık af çı-

karmaktadır. Dışarı çıkanları bekleyen sorunlar nedeniyle, tekrar tekrar cezaevine düşmektedir insanlarımız. Sanık statüsünde bunca insanın varlığına rağmen, hapishanelerdekilere ya da hapishaneden çıkanlara sahip çıkma, buna paralel düzeyde değildir. Bu konuda kurumsallaşmada, sorunu gündemleştirmede ve toplumsal bir sorun olduğunu kavratmada yetersizlik var. Hele de adli mahpusların sorunlarıyla uğraşacak hemen hemen hiçbir kurum yoktur.

Bizler tecritin AB ve ABD emperyalizminin desteğiyle ülkemizde uygulamaya konulduğunun bilincindeyiz. Tüm gericiler halkları teslim almak için ortak hareket ediyor. Dünya halklarına düşen görev de, zulmün uygulayıcılarına karşı birlikte mücadele etmektir. Bugün burada yapılan sempozyum da bunun ufak bir parçasıdır. Aynı zorluğu yaşayan insanlar olarak bir arada olmak, ortak karşı duruşu örgütlemek, cezaevlerindeki yakınlarımıza ve biz ailelere umut vermiştir. Biz inanıyoruz ki, ulusal ve uluslararası muhalefeti yükselterek, tecrit zulmünü kırabilir, geriletebilir, süreç içinde de ortadan kaldıracaktır.

Bizler evlatlarının düşüncelerini savunan ve de onlara emek veren anne-baba yada yakınları olarak üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz, bu pratiğimizden de vazgeçmeyeceğiz. Yapmayanları da ikna ile mücadeleye katmaya çalışacağız.

Esas sorun, dün olduğu gibi bugün de, cezaevlerinin emperyalizmin ve egemen sınıfların toplumu teslim alma araçlarından biri olması gerçeğini kavrama ve toplumsal bir muhalefetle buna karşı durma, bu karşı duruşu sınıfsız ve sınırsız bir dünya yaratma özelemlerimizle birleştirmektir.

Biz ailelerin yaptığı ve yapılmasını istediği gerçeklik de budur.

SULTAN TOPTAŞ (TUAD)

Öncelikle katılımcıları, Tutuklu Aileleriyle Dayanışma Derneği adına selamlıyoruz. Meksika'dan gelen arkadaşımızın belirttiği tüm noktalar aslında Türkiye'de de yaşanan durumlar. Gerek cezaevlerinde, gerekse cezaevlerine girmeden önce yani sorgu süreçlerinde yaşanan birçok sorunu arkadaş da anlattı. Bunun işkence boyutuna biraz

değınmek istiyorum. Gerek bayan tutsakların, gerekse bütün tutukluların öyle veya böyle aynı muameleyle karşılaştıkları bir gerçek. Bunlar bizi nasıl etkiliyor, ne kadar bir şeyler yapmaya itiyor? Bunu da sorgulamak gerekiyor. Bizler TUAD olarak her süreçte tutuklularla birlikte olmaya çalıştık. Fakat yeterli düzeyde seslerini duyuramadık. Ve ne yazık ki kendi sesimizi de onlara duyuramadık. Çünkü tecrit var. Bu tecritin sonucunda da ne tutukluların yazdıkları mektuplar, ne de kendi yaşadıkları sorunları yeterli düzeyde bize ulaştırabiliyorlar. Ne de kendimiz onlarla herhangi bir ilişkiye geçebiliyoruz. Çünkü aileler çok rahatlıkla kapıdan geri gönderilebiliyor. Çocuklarıyla görüştürülebiliyor. Bunların tümü birer sorun olarak önümüzde duruyor. Yani Türkiye'nin özellikle son süreçte çıkarmış olduğu Ceza İnfaz Kanunu aslında tutuklular üzerinde daha büyük bir tecriti de beraberinde getirdi. Kaldı ki bundan önce F tipleri zaten bunun en üst aşamasıydı. Bir şeye daha değınmek istiyorum. Bundan 5 gün önce yani çok uzak bir zaman değıl, bir tutuklu arkadaşımızın yıllarca cezaevinde kaldıktan sonra, artık tedaviye hiçbir şekilde cevap vermediğı aşamadan sonra serbest bırakılması yaşandı. Fakat arkadaşımızın 6 ay tedavisiyle uğraşmamıza rağmen hayatını kurtaramadık. Ve daha 5 gün önce bir arkadaşımız akciğer kanserinden dolayı aramızdan ayrıldı. Bunların tümü aslında cezaevlerinde yaşanan sağıksız koşulların, tutuklular üzerinde yaşanan tecritin, ruhsal, psikolojik, düşünsel ne tür bir yaşamın yaratıldığının örneğidir. Yine bir noktaya daha değınmek istiyorum. F tiplerinde yaşanan tecritin yanında şu anda İmralı Cezaevinde bulunan Sayın Abdullah Öcalan'ın durumunu değerlendirdiğimizde, bir insana yapılan, insani olmayan ve hukuka dayanmaya yaklaşımla karşı karşıyayız. Yapılan tüm düzenlemelere birer hukuki kılıf bulunmakta. Bu, sivil toplum örgütlerinin alternatif bir şey ortaya atamamalarını da beraberinde getirmekte. Bunlar bizi yıldırmayacak. Ancak yıldırmadığı kadar da acı veriyor. Çünkü biz çok güzel insanlarımızı yitiriyoruz. İşkencede birçok bayan arkadaşımız tecavüze uğruyor. Birçok arkadaşımız işkence sonucu yaşamını yitirdikten sonra bunlara intihar etti denildi. Biz bütün bunları biliyoruz, paylaşıyoruz. Ama dediğim gibi ne

yazık ki cezaevlerine yeterli düzeyde sesimizi ulaştıramıyoruz. Onlar da bize ulaştıramıyorlar. Bize göre temel açıda bu oluyor. Burarlarda konuşuyoruz, anlatıyoruz. Anlattıklarımız film gibi geliyor birçok kişiye. Ancak sanıyorum şu anda aramızda cezaevinden çıkmış pek çok arkadaşımız var. Bu cezaevinden çıkmış arkadaşlarımızın sadece bakışları yetiyor yaşadıklarını anlatmaya. En yakın tanıkları olan bizler, ki ben sadece tanık olarak demiyorum, sadece TUAD temsilcisi olarak değıl, bizzat işkencelerden geçmiş biri olarak diyorum ki ülkemizde yaşanan işkenceler hiç de azımsanmayacak düzeydedir ve aynı zamanda cezaevlerinde, yani 80'li süreçlerden sonra bir Metris'i, bir Diyarbakır'ı, bir Mamak'ı örnek verirse bunların Saygon cezaevlerinde yaşananlardan çok da farklı olmadığı kesindir. Bu nedenle diyorum ki F tiplerinde yaşananlar, sadece tek birey şahsında bahane yapılarak ortaya çıkarılan yasalar insanlık dışı olduğu kadar hukuk dışıdır. Hep bunun karşısında duracağız. Ve bunun için mücadele vereceğiz. Bugün İmralı Cezaevi'nde sadece bir tutuklu şahsında yaşanan ve genelleştirilmeye çalışılan yasalar var. Bu yasalara hukuksal bir kılıf bulunup topluma sunuluyor. Ve bunları kabul etmemizi bekliyorlar. Ancak bunu kabul etmeyeceğiz. Teşekkürler...

FİKRET LÜLE (Ölüm Orucu Gazisi)

Öncelikle bu etkinliğı düzenleyenlere teşekkür etmek gerekiyor. Çünkü böylesine özgün bir zamanda, emperyalizmin saldırılarının alabildiğine yoğunlaştığı bir dönemde, IMF ve emperyalizmin saldırılarının yoğunlaştığı bir dönemde bizim gibi ülkelerde de F tiplerinin, hücrelerin hala gündemde olduğu bir dönemde ele aldığı konudan dolayı teşekkür etmek gerekiyor.

Şunu söyleyebiliriz ki sınıf mücadelesinin olduğu her alanda, cezaevleri özel bir gündem olmaya devam edecek. Bizim ülkemizde de biraz daha emperyalizm hareketinin gelişimiyle cezaevleri özel bir gündem olarak yerini koruyor. F tipleri 19 Aralık saldırısı sonrasında hayata geçirildi. 19 Aralık sonrasında yaşama geçirilmiş olmasının biliyorsunuz bir boyutu da esas olarak bu yeniden yapılanmaya dayalı

olan yasaların gündemleştirilmesiyle, 400 sayfalık bir program konuldu önümüze. Bu programa karşı özellikle bu ülkede mücadelenin ve demokrasi mücadelesinin dinamiği olarak devrimciler de ölüm orucu gibi bir eylem biçimiyle yanıt verdikleri bir süreç yaşandı. Yani sonuç olarak şunu söyleyebiliriz. Özellikle son dönemde çıkan TCK, TCK'yla birlikte Ceza İnfaz Yasası, biraz da saldırının yasallaşarak ve yoğunlaşarak süreceği anlamına da gelir.

Türkiye'de aslında olumlu geleneklerden biri de şudur ki birleşik mücadelenin esas olarak cezaevleri alanında geçmiş deneyimlerin olmasıdır. Bugünden sonraki süreç açısından baktığımızda da birleşik mücadelenin önümüzdeki dönemde de esas olan belirleyici olacağını gösteriyor. Tek başına, bu saldırıyı püskürtmek için yeterli olmadığı-
mız açık. Devletin cezaevlerinde geliştirmeye çalıştığı ideolojik saldırı, fiziki saldırı ile birleşerek iradeleri kırmak ilkeleri vardı. İdeolojik saldırının ideolojik teslimiyeti dayatan bir boyutu vardı. Ölüm orucu bunu bir noktaya kadar geri püskürttü. Ancak bu noktadan itibaren de mücadelenin esas dinamiklerine dönmesi gerekiyordu, mücadelenin esas dinamikleri ise kitlelerdir, kitlelerin mücadele seyri ile cezaevlerindeki mücadelenin etkili olması iki güç arasında diyalektik bir bağ kuruldu. Biz ölüm orucunun bittiği andan itibaren şunu söylemiştik ki mücadelenin esas ayağı dışarıdaki kitle mücadelesinin gelişmesiyle ancak geri adım attıracaktır. Bundan sonraki dönem açısından da bu geçerlidir. Yani kitle mücadelesini geliştirdiğimiz süre boyunca onunla bağ içinde cezaevlerine dönük saldırılara karşı güç vermek ve birleşik mücadeleyi örgütlemek. İçeri açısından geçerli olan şudur. Bundan sonraki süre içinde devletin fiili-fiziki saldırılarına karşı fiili-fiziki yanıt vermek. Bugün içerdeki tutsak arkadaşlarımız da bu yanıtı veriyor. Çeşitli nedenlerle eskisi kadar kamuoyuna yansımaya da mahkemeye gidişlerinde, gelişlerinde, mahkemeye çıkarılarken, hücrelere girişlerde-çıkışlarda yapılan dayatmalara karşı arkadaşlarımızın koydukları tavırlar karşısında saldırıların olduğu haberlerini alıyoruz. Şunu söylemek gerekiyor ki bugün bu etkinlik bu mücadeleye önemli bir katkı sunmaktadır.

BİRLEŞİK NEPAL CEPHESİ, AVRUPA ÖRGÜTLEME KOMİTESİ

Sevgili yoldaşlar, tutsak aileleri, delegeler ve katılımcılar

Sizlere Nepal halkı ve Birleşik Nepal Cephesi, Avrupa adına devrimci selamlarımı gönderiyorum.

Yapılan sempozyuma çeşitli zorluklardan kaynaklı katılamasak da, Türk devletinin tecrit ve insanlık dışı uygulamalarına karşı bu programa ve mücadeleye en yürekten dayanışma ve birlik duygularımızı ifade ediyoruz.

Devlet, sınıfsal niteliğinden kaynaklı olarak her zaman belli bir grup insanın çıkarlarına hizmet etmektedir. Devlet baskısına meydan okuyanlar ise hedef tahtasına konulmakta ve vahşi bir şekilde bastırılmaktadır. Günümüzde de bu durum bir istisna değildir ve aksine tutsaklara karşı günbegün artan baskıcı önlemler bir gerçekliktir. Tutsaklar bizim inancımız ve cesaretimizdir. Fakat içerde yada dışarıda mücadelenin önderlerine liderlik eden proletaryanın öncüsü ve ezilen kitleler olmalıdır. Devletin ahlaksız ve barbar olduğu bir süreçte görevimiz doğru mücadele yolunu seçmektir. Dünyanın barış sever halkları Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki politik tutsaklar tarafından yürütülen açlık grevlerinden gurur duymakta ve öğrenmektedir.

Bizler eğer sınıfımızın ve devrimin politik tutsaklarının ruhunu doğru bir şekilde yakalar ve devrimin zaferine kanalize edersek ancak tutsaklarımıza ve şehitlerimize saygı gösterebiliriz.

Nepal'de gerici devletin hapishanelerinde savaşçı olan 3 binin üzerinde politik tutsak bulunmaktadır. Fakat sonuçlar göstermektedir ki, sınıf düşmanımız, yoldaşlarımızdan birini hapishaneye attığında yüzlerce devrime katılmakta, gerici kasaplar yoldaşlarımızdan birine işkence yaptığında ve katlettiğinde devrimci ruhu ve kahramanlarımızın cesaretini kuşanan binlerce el doğmaktadır. İşte bu yüzden Halk Savaşı nihai zafere doğru stratejik saldırıyla ilerliyor.

Nepal'de 8 hapishane Halk Kurtuluş Ordusu tarafından yıkıldı ve şimdi devrimci cephelere önderlik eden kadın yoldaşlarımız da dahil yüzlerce savaşçımız özgürlüğüne kavuşturuldu. Binlerce devrimci sa-

vaşçı hapishanelerde kaybedildi ve öldürüldü, ve çatışmada öldürüldükleri propaganda edildi.

Emperyalistler ve Hindistanlı yayılmacılar da Nepal devriminin başarısından korkmaktadırlar ve sadece feodal Nepal monarşisinin ve onun kötü ünlü kraliyet ordusunun suçlarına yardımcı olmakla kalmakta aynı zamanda yasadışı ve haksız bir şekilde özgürlük ve tam demokrasi için mücadele eden Nepal ezilen kitlelerinin önderlerini ve savaşçılarını hapsedmektedirler. Yoldaş Kiran, Yoldaş Gaurav ve daha birçoğu Hindistan hapishanelerinde, binlercesi de tecrit altında Nepal hapishanelerinde tutulmaktadır. Nepal, devlet tarafından kaybedilen tutsakların sayısının en yüksek olduğu bir numaralı ülkedir. Ayrıca Nepal, gazeteciler ve siviller için de büyük bir hapishane olarak bilinmektedir. Ve tüm bu yaşananlar Nepal’de devrim ateşini körüklemektedir.

Tüm bu hamlelere ve gerici devletin işlediği suçlara rağmen, devrim asla durmadı ve her zaman da ileri doğru yoluna devam edecektir.

Sonuçta, Türkiyeli devrimcilere ve tecriti kırmak için verilecek daha ileri mücadelelerin başarısı için bu sempozyumu örgütleyen ILPS’ye Nepal halkının mesajını iletmeği isteriz. Gericilerin sembolü olan tecrit onların ne kadar korktuğunu göstermektedir. Gerçek devrimci unsurlarla birleşirsek bu savaşı kazanacağız. Adaletsizlik ve baskılara karşı mücadelenin gerektirdiği gibi sizlerle birlikte olacağız. Teşekkür ederiz.

Türk hapishanelerindeki tüm politik tutsaklara özgürlük!

Yaşasın Halk Savaşı!

Yaşasın Marksizm-Leninizm-Maoizm ve Prachanda Yolu!

Şanolsun şehitlerimize!

21. yüzyılda tecrit hapishaneleri değil, tam demokrasi!

Ajay KC Birleşik Nepal Cephesi, Avrupa Koordinatörü

28 Mayıs 2005

AZİZE SHAMORADİ (İran)

Değerli Dostlar,

Lütfen içten ve yürekten selamlarımı, dünya çapında halkların direnişinde yeni bir başlangıç olan bu sempozyumu düzenlemek için yaptığınız büyük girişiminize kabul edin. Aramızdaki coğrafik mesafeye rağmen, tüm benliğimle ben kendimi İstanbul’da sempozyum için bir araya gelmiş sizlerin arasında hissediyorum. “**Demir Parmaklıkların Arkasındaki Direniş**” konulu bir sempozyum düzenlemek, halkların dünya çapındaki direnişini sembolize eder. Ama aynı zamanda, gerçeklerin ve sistemin evrensel özü olan ve iktidarlarının korunması ve egemenliklerinin devamı için uyguladıkları baskı, işkence, hapishane ve infazların bir yansımasıdır. Özellikle, dünyanın kendisini insan hakları standartlarına bağlı veya insan hakları şampiyonu gösteren parçasında Mumia Abu Jamal ve Marilyn Buck gibi, kendi vatandaşlarını teknolojik olarak çok ileri zindanlarda gençlik dönemlerinin orta yaşa veya orta yaş dönemlerinin yaşlılığa çevrildiği süre boyunca hapsediyor.

Bugün, insanlığı ırksal, cinsel, etnik vb. sömürü çeşitlerinden kurtaracak dünya çapında mücadeleye her zamankinden daha fazla ihtiyaç var. Tutsaklar veya savaş esirleri baskıcı rejimlerin varlığını ret edemeyeceği, yaşayan kanıtlar olduğu için politik tutsakların veya savaş esirlerinin uluslararası hareketini kurma çabası büyük önemdedir. Onların sesi inkâr edilemez ve sınırlar arasına sıkıştırılamaz. Onların sesini yükselterek ve diğer sosyal hareketlerle örneğin işçilerin, kadınların, küreselleşme karşıtlarının mücadelesiyle bağlantısını kurarak savaş, terör, baskı sistemini hızlı bir şekilde sonlandırmak için mücadelenin farklı yollarını birleştirmek için çalışma görevi bizlerin omuzlarındadır.

Afganistan’da kadınların kurtuluşu söylemi altında, Afganistanlı kadınlara kurtuluşunuz için böyle bir savaşı istiyor musunuz sorusunu dahi sormadan, ülkeye savaş açtılar. Ama bu öncelikle binlerce kadının ve çocuğun katledilenler arasında olduğu bir savaştı. İnsan hakları ve demokrasi söylemi ile diğer bölgelerde de saldırı ve işgali devam ettirdiler. Bu, binlerce yıldır uygarlaşmak için uğraşan, kahramanca ve kanlı kurtuluş mücadeleleri, köleliğe karşı bağımsızlık savaşlarını tec-

rübe etmiş, karanlık bir dönemi ve aydınlanma Rönesans dönemini geride bırakmış insanların ortak bilincine ve duygularına hakarettir. Savaş tüccarları ve uluslararası saldırganlar kendi arzuları doğrultusunda, barbarlığa götüren dünya kapitalizminin yeni düzenini inşa etmek için dünyanın pek çok farklı bölgesinde savaş endüstrisini ve zindanları genişletmekle meşguller. Günümüzdeki savaşta binlerce ölüye ve sakat insana ek olarak Abu Garib'deki utanılacak saldırı ile zaten kara olan geçmişlerine bir karalık daha eklediler.

Soğuk savaş sırasında komünizm tehlikesi kisvesi altında saldırılarını devam ettirirken bugün 'nükleer tehlikeye' ve 'teröre karşı savaş' söylemi altında aynı uygulamalarını sürdürüyorlar. Kendileri en büyük nükleer silah üreticileri ve stoklayıcıları, terörün en büyük sponsorları ve geliştiricileridir aynı zamanda. Bunlar, dün arkadaş olarak gördükleri aynı teröristlerdir. Örneğin El KaideBin Laden, Saddam ve bölgedeki islami gericiler. Bunlar 1979 savaş tüccarlarının Guadeloupe Konferansındaki toplantısında İran'da iktidara getirilen aynı gericiler, bunlar geçmiş 26 yıl boyunca benim doğum yerim olan İran'da söylenmeyen soykırımları, işkenceleri, idamları, taşla öldürmeleri icra etti. Ve zindanlarda insanlığa karşı en büyük suçları ve öldürmeleri gerçekleştirdi. Aynı gericiler İranlı işçilerin ve ezilen kitlelerin güçlü başkaldırılarına rağmen savaş tüccarlarını ve saldırganları desteklemeye, gizlemeye devam etti. Politik tutsakların ve savaş esirlerinin hareketini oluşturma, birbirinden ayırt edilmeyen ulusal ve uluslararası baskının ilişkilerini gösterecektir. Bu şu gerçeğin altını bir kez daha çizecektir; Ezenler hegemonyalarını sağlamlaştırmak ve egemenliklerini ve yönetimlerini devam ettirmek için hiçbir yöntemi kullanmaktan kaçınmazlar. Ulusal alanda, hapishaneleri büyütürken veya yenilerini yaparken, uluslararası alanda savaşı ve saldırganlıklarını devam ettirirler.

Fakat tüm bunlar halkın görüşlerini yanıltmak için medyaya farklı biçimlerde yansır. Bu yüzden iletişim ve teknoloji çağının bir gereği olarak uluslararası alternatif medya yaratılması vazgeçilmez önemdedir. Böyle bir sempozyum halkların direnişinin bir parçası olarak, bir anlamda alternatif medyadır. İnsanlığa karşı suçları teşhir ederek ve bu

suçların mağdurlarının hikayelerini anlatarak, baskı sisteminin, cezaların ve savaşın özünü teşhir ederek bir hareket oluşturma görevi de bu direnişin önemli bir parçasıdır.

Bu yüzden ekonomide, politikada ve kültürde kökten değişikliklere sebep olacak bir hareket özgürlüğü ve eşitliği kurmak için yaratılmalıdır. Ulusal ve uluslararası baskıya son vermek için devrime ihtiyaç vardır. Sınıfsal sömürüyü ve ırk, cins, etnik ve dinsel baskıyı yok etmek için ırkçılık ve cinsel ayrımcılıkla dolu kapitalizme karşı mücadeleyi örgütlemeli ve uluslararası mücadeleyi devam ettirmeliyiz. Bu yönde çalışmalı ve tecrübelerimizi daha iyi bir dünya kurmak için ve hareketimizi sağlamlaştırmak için yeni nesilden işçilere, kadınlara, öğrencilere, çevrecilere vb. aktarmalıyız. Bu anlamda teknoloji ve bilimdeki ilerlemelerin materyalleri, bugünkü kadar önümüzde hiç hazır durmadı.

Kurtuluş için tüm arzularıyla

31 Mayıs 2005

Not:

Azizeh Shamorand hayatının 5 yılını İran'da hapishanede geçirmiş eski bir tutsaktır. Liseden beri bir aktivist olan Azizeh 1978-1979 devrim yıllarında üniversiteden mezun olan ilk öğrencilerdendir. Azizeh İslami güçlerin okullarda eğitimle dini beraber öğretme ve türban takma dayatmalarına karşı çıktığı için işinden kovuldu. 1984'de Azizeh, kocası ve 18 aylık oğluyla beraber tutuklandı ve 2 yıl hapse mahkum edildi. İşkence gördü ve 1990'a kadar hapiste tutuldu.

Serbest bırakılmasından sonar Azizeh işçi kadınlar için çıkartılan ilk bağımsız gazetenin yaratılmasına yardım etti. Hapisteki ve evsiz çocuklara öğretmenlik yaptı, ayrıca makaleler yazıp konuşmalar yapmaya devam etti. İranlı yetkililer Azizeh'e 1999'a kadar ülkeden çıkma yasağı getirdiler. Bundan sonra Azizeh Avrupa'da çeşitli konferanslarda kadının durumu, ev içi şiddet ve taşlanarak öldürülme gibi konularda konuşma yaptı. Ayrıca Azizeh Afgan çocukların durumunu işleyen bir de belgesel yaptı. 2003'te Amerika'ya geldi ve bu tarihten itibaren orada sürgünde yaşamaktadır. Halen bir aktivist olarak çalışmalarına devam etmektedir.

MUMİA ABU JAMAL (Amerika Birleşik Devletleri)

Dünyanın ABD'li hapishane müdürlüğü

Harekete Geç!

Siyasi tutuklular, işkence ve hapishaneler üzerine Türkiye'de düzenlediğiniz uluslararası konferans için hepinize teşekkür ediyorum. ABD'de en hızlı büyüyen kamusal barınma hizmeti olan çalışma kamplarında yaşayan 2 milyonu aşkın erkek, kadın ve çocuktan biri olarak size yazıyorum. İlginçtir ki, özgürlük ve demokrasi üzerine en çok övünen bu ulus dünyadaki en fazla tutukluya sahip olan ülkedir. Yine ilginçtir ki, dünyaya insan hakları konusunda öğretmenlik yapan bu ulus işkence ve terörün hüküm sürdüğü Irak'taki Ebu Garib Hapishanesini oluşturmuştur. Bu insan yapımı cehennemde oturan bizler için Ebu Garip sürpriz olmamıştır. Gördüklerimiz ve duyduklarımızla yaşadıklarımız aynıdır. Acaba Ebu Garip'te en vahşi işkenceleri uygulayanların birçoğunun özel yaşamlarında hapishanelerde gardiyanlık yapmaları önemsiz bir rastlantı mıdır? O fotoğrafta yer alan insan içinde yer aldığım hapishanede 6 yıl boyunca çalışmıştır. Iraklı esirlerle paylaştığı bu uygulamaları acaba nerede öğrendiğini düşünüyorsunuz? Acaba bir kitaptan mı? Amerika'nın işkencece uzun ve seçkin bir kariyeri bulunmaktadır. Onun Afrikalılara ve Kızılderililere karşı üç yüzyılı aşkın bir pratiği vardır. İnaniyorum ki, dünyanın, Amerikan zindanlarında yaşayan insanlardan öğreneceği çok şey var fakat bunu insanlar burjuva medyadan alamayacaklar. Bu hareketi hızlandırmak için ihtiyaç duyduğumuz en önemli şey radikal ve devrimci siyasi dönüşümünü gerçekleştirmiş, bağımsız bir medyadır.

Yıllar önce, Kara Panter Partisi bunu yetersiz olanaklarına rağmen

gerçekleştirmiştir. Parti kolayca burjuva medyayı atlatmıştır. Partinin bir nesil önce yaptıklarını, radikaller ve devrimciler ulaşılabilen yeni medya teknolojilerini kullanarak yapabilirler. Bu, hapishaneler içinde olmasa da, dışarıda yayılan yalanlara karşı çözüm olacaktır. Böylece destek gruplarının örgütlenmesi ve insanları gerçek sınıfsal amaçlarına göre eğitmek sağlanacaktır.

Bu geniş ve derinlikli yapılmalı. Ancak bu şekilde zindanların basıkcı yapısını dönüştürmek mümkün olacaktır.

Bir Pan-Afrikanist olan Kwami Tourelan'ın unutulmaz sözlerini hatırlıyorum: "Örgütlen, örgütlen, örgütlen!" ILPS (Halkların Uluslararası Mücadele Ligi) bu açıdan bir başlangıçtır. Bu koalisyonu güçlendirelim, burjuvazinin yayın şebekesine karşı gerçek global medyayı inşa edelim.

Dünyadaki anti-emperyalist hareket gerçek insan hakları hareketidir. Bu hareket ezilenlerin ve dünyanın lanetlilerinin güvenilir sesidir. İmparatorluğa ve kukllarına karşı gerçeğe ulaşma, ona dokunma ve örgütlenme imkanını sunacaktır. O ayrıca hapishane-karşıtı hareketi inşa etmenin temelidir de. Büyük faaliyetçi, Angela Davis, hapishanelerin yıkılmasıyla ilgili bir kitap yayınladı. Bu kaynağı kullanarak halkın örgütlerini harekete geçirmeliyiz. O, hareketi derinleştirmede ve yaygınlaştırmada saygı duyulacak, küresel bir anti-emperyalist kaynaktır.

Bizler halka gitmeli ve onu örgütlemeliyiz. Büyük değişimleri örgütleyecek ve gerçekleştirecek tek güç halktır! Hepinize teşekkür ediyorum!

Harekete geçelim!

Yaşasın John Afrika!

Hareketi inşa edin!

Death Row'dan

(ABD hapishanelerinde idam edileceklerin konuldukları hücreden)

25.05.2005

5- SEMPOZYUM SONUÇ DEKLARASYONU

Duvarların arkasındaki sese sesimizi katalım!

“Emperyalizmin Teslim Alma Aracı Olarak Hapishaneler” Sempozyumu Sonuç Deklarasyonu

Türkiye-İstanbul Haziran 2005

Bugün tüm dünyada, özellikle ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist saldırganlık savaşları ivmelenerek devam ederken, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri de bu ivmeye koşut yükselmektedir. Ezilen uluslar ve halklar, emperyalizme ve kendi ülkelerindeki gerici yönetimlere karşı her türden yöntemlerle direnmektedir.

Egemenlerin sömürü ve baskıları halklara zorla kabul ettirme, boyun eğdirme çabaları, kimi zaman katlederek kimi zaman kaybederek, işkence yaparak vb. türlü biçimlerde yüzyıllardır bir gerçeklik olarak var olagelmıştır. İşte zulmün en koyu ve baskının en vahşi yöntemlerinin kullanıldığı en önde gelen mekan hapishanelerdir.

Kökeni Ortaçağ’ın kulelerindeki zindanlardan, kürek mahkumluğuna kadar uzanan ve günümüzde en ‘modern’ teknoloji ile donatılmış hücreleriyle varlığını sürdüren hapishaneler, egemenlerin halkları teslim almak amacıyla kullandığı en önemli silahlardan biridir.

Bugün çok sayıda politik tutsağın bulunduğu emperyalizme bağımlı ülkelerin hapishanelerinde yaşananlar, buralardan dışarıya yansıyan görüntüler, buraların birer işkence merkezi olarak kullanıldığını tüm dünya kamuoyuna göstermiştir.

- İki yıldan fazla bir süredir işgal altında olan Irak’ta, halk ağır işkence altında olmanın yanı sıra, **Ebu Garib** ve diğer hapishanelerde

ağır mahpusluk koşullarındadır. Buralarda yaşanan vahşet ve zulmün fotoğrafları hafızalardaki yerini hala korumanın ötesinde, aynı şekilde bu işkenceler işgalle birlikte sürmektedir. Ancak Irak’ta halk, kurulan kukla hükümeti tanımayarak ve tüm bu işkencelere karşı direnişi sürdürmektedir.

- Filistin halkı on yıllardır Siyonist İsrail devletine karşı meşru ve haklı bir mücadele vermektedir. İsrail hapishanelerinde 8 bin politik tutsak yasadışı olarak tutulmaktadır. Bu tutsaklar çok kötü koşullara mahkum durumda; işkence, tecrit ve tedavi koşulları sağlanmadığı için ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıya bulunmaktadır.

- Peru’da bu tür hapishanelerdeki ağır işkence ve tecrit koşullarında yüzlerce politik tutsak bulunmaktadır. **Dr. Abimael Guzman** (Başkan Gonzalo) iradesi kırılmak amacıyla 13 yıldır ağır tecrit koşullarında, bir yer altı hapishanesinde tutulmaktadır.

- Emperyalist saldırganlığın artmasıyla birlikte sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin yükseldiği ülkelerden biri de Kolombiya’dır. İktidara karşı mücadele eden FARC’ın lideri **Simon Trinidad** başka bir ülkede yakalanmasına rağmen, ABD’ye götürülmüştür ve burada kabul edilemeyecek koşullar altında tutulmaktadır. Bunun yanı sıra, Kolombiya devleti politik tutsaklık statüsünü kabul etmemekte ve bu mahpusların hepsini “uyuşturucu kaçakçılığı”ndan yargılamaktadır.

- Nepal’de monarşiye karşı yürütülen Halk Savaşı’nın önderleri, Hindistan hükümeti tarafından hiçbir hukuki gerekçe gösterilmeden tutuklanmaktadır. İlk örneklerden, Ağustos 2003 tarihinde Hindistan’da tutuklanan **Chandra Prakash Gajurel (Gaurav)** bugüne kadar mahkemeye dahi çıkarılmamıştır.

- Meksika’da sayıları 500’ü bulan politik tutsaklar insanlık dışı koşullar altında tutulmakta ve birçoğu da askeri üslere götürülmektedir.

Sosyal kurtuluş hareketlerine üye olan tutsaklar buralarda ağır işkenceye maruz kalmakta, infaz edilmekte ya da hapse atılmaktadır. **Jacoba da Silva Nogales** ve **Gloria Arenas Agis** örneklerinde olduğu gibi, birçok politik tutsağın yaşamı güvenlikte değildir. En son La Palma Yüksek Güvenlikli Hapishanesinde yaşanan saldırı ve katliam Meksika'daki politik tutsakların durumunu net olarak ortaya koymaktadır. Tutsakların avukatları, aileleri ve dostları da sürekli tehdit altında bulunmakta ve hatta katledilmektedir.

- Filipinler'de, hapishane koşullarının çok kötü olmasının dışında, 2005 yılı başından itibaren birçok ilerici kitle hareketi lideri, paramiliter güçlerce veya ordu ya da polis tarafından infaz edilmiş, birçok aktivist ise kaçırılıp işkence ve tehdide maruz kalmıştır. Bu dönemde ilerici, devrimci ve demokrat avukatlara yönelik saldırılar seri biçimde artırılmıştır.

- Kısa bir süre önce, "Küba 5'lisi" olarak bilinen tutsakların avukatı Leonard Weinglass, ABD'nin kendi ülkesindeki çeşitli hapishanelerdeki tutsaklara işkence yaptığını açıklamıştır. ABD'de **Assata Shakur** gibi Siyah Kurtuluş Ordusu üyeleri yerli terörist listesine alınmakta bunun yanında Kara Panter Partisi eski üyesi **Mumia Abu Jamal** yirmi yılı aşkın bir süredir Philadelphia'daki hapishanede idam tehdidi altında keyfi olarak tecritte tutulmaktadır.

- ABD aynı zamanda çeşitli ülkelerdeki askeri üslerinde hapsettiği tutsaklara, en vahşi yöntemlerle saldırmaktadır. Afganistan'a yaptığı işgal saldırısının ardından, Küba'daki **Guantanamo Askeri Üssüne** getirdiği ve sayısı bile tam olarak bilinmeyen tutsaklara yapılan işkence ve uygulanan tecrit tüm insanlığın gözü önünde sürdürülmektedir. Bu tutuklular -adil ya da değil- hiçbir yargılama olmaksızın burada tutulmaktadır. Yine Afganistan'daki **Bagram Askeri Üssünde** bulunan hapishanede binlerce Afgan tutsak işgal askerlerinin işkence ve aşağılamalarına maruz kalmaktadır.

- Türkiye'de ise 19 Aralık 2000'deki büyük çaplı katliamın ardından hayata geçirilen F-Tipi hücrelerdeki tecrit işkence ve imha uygulamasına tam gaz devam edilmektedir. F Tiplerindeki binlerce devrimci, komünist tutsak ve İmralı Adasında tutulan **A. Öcalan** ağır tecrit altında yaşamaya zorlanmaktadır. Ancak politik tutsaklar tüm insanlık dışı yaptırımlara karşı olduğu gibi, tecrit koşullarında olmalarına rağmen, buralardaki yaptırımlara yönelik de direnişlerini sürdürmektedir. Bugüne kadar tecrit ve yaptırımlara karşı sürdürülen mücadelede toplam 120 politik tutsak ve yakını yaşamını yitirmiştir. Haziran ayında yürürlüğe giren ve zorunlu çalışma, disiplin cezaları vb. birçok baskıcı madde içeren Yeni İnfaz Yasası, hapishanelere dönük yeni bir saldırı dalgası anlamına gelmektedir.

- Dünyada sadece emperyalizme bağımlı ülkelerde değil, aynı zamanda sanayisi gelişmiş ülkelerde de hücre tipi ve izolasyon uygulanmıştır/uygulanmaktadır. Bugüne kadar Almanya'da **RAF**, İngiltere'de **IRA**, İspanya ve Fransa'da **ETA**, Fransa'da Cezayirli devrimci örgüt **BASK ile Aksiyon Direkt**, İtalya'da **Kızıl Tugaylar** ve ABD'de **Siyah Kurtuluş Ordusu** ve **Kara Panter Partisi** üyelerine yönelik aynı tecrit uygulanmış ve birçoğu da katledilmiştir.

- Avrupa'da 11 eylül saldırısı bahanesiyle başta göçmenler olmak üzere ezilen halklara yönelik yoğun saldırılar söz konusudur. Başta Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya ve Hollanda olmak üzere, 'terörle mücadele' bahanesiyle, anti-terör yasaları yoluyla demokratlar ve ilericiler üzerindeki baskılar giderek artırılmaktadır. Bu saldırılardan öncelikle Avrupa'da yaşayan göçmenler yoğun biçimde etkilenmektedir. Göçmenlerin oluşturdukları örgütler yasaklanarak, en demokratik hakları olan örgütlenme hakları ellerinde alınmaktadır. Anti-terör yasaları yoluyla, sorgusuz-sualsiz hapishanelerde tutulmakta ve geldikleri ülkelere gönderilmektedir. Özellikle ülkelere gönderilen muhalif göçmenlerin birçoğu hapishanelerde işkencelere maruz kalmaktadır. Anti-terör yasalarından yargılananlar, yeni yapılan hapishaneler-

deki tek kişilik tabutluklarda kalmakta, dışarıyla ilişkilerinden izole edilmektedir.

- Dünya halkları emperyalistlerin işgal, katliam vb. zalimane saldırılarına karşı var güçleriyle direnirken, **dünya hapishanelerinde süren direnişler de büyümektedir.** Emperyalizme karşı verilen mücadeleye kopmaz bir bağ içinde olan hapishanelerdeki mücadelenin başarıya ulaşması, emperyalizmin ve onların gerici, uşak, işbirlikçi rejimlerinin zindanlara yönelik baskılarının ve her türden saldırılarının geri püskürtülmesi, “içerideki” direnişler kadar, ilerici-devrimci-demokrat güçlerin, emekçi halkın dışarıdaki mücadelesinin gelişmesine bağlıdır.

Bizler aşağıda imzası bulunan kurumlar, bireyler ve örgütler olarak, tüm dünya hapishanelerinde direnen tutsakların yanında olduğumuzu deklare ediyor ve emperyalist saldırganlığın ezilen halkları ve ulusları teslim alma aracı olan hapishanelerde yaşanan zulme, vahşete, katliamlara, işkencelere kısacası tüm insanlık dışı uygulamalara karşı tüm ilerici, demokratik, anti-emperyalist ve devrimci kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyor, tutsakların sesine sesimizi katalım diyoruz.

Politik tutsak ve savaş esirlerinin dışarıdaki sesi olalım!
Tüm politik tutsaklara ve savaş esirlerine özgürlük!
Emperyalizme ve gericiliğe karşı zafer direnen halklarındır!